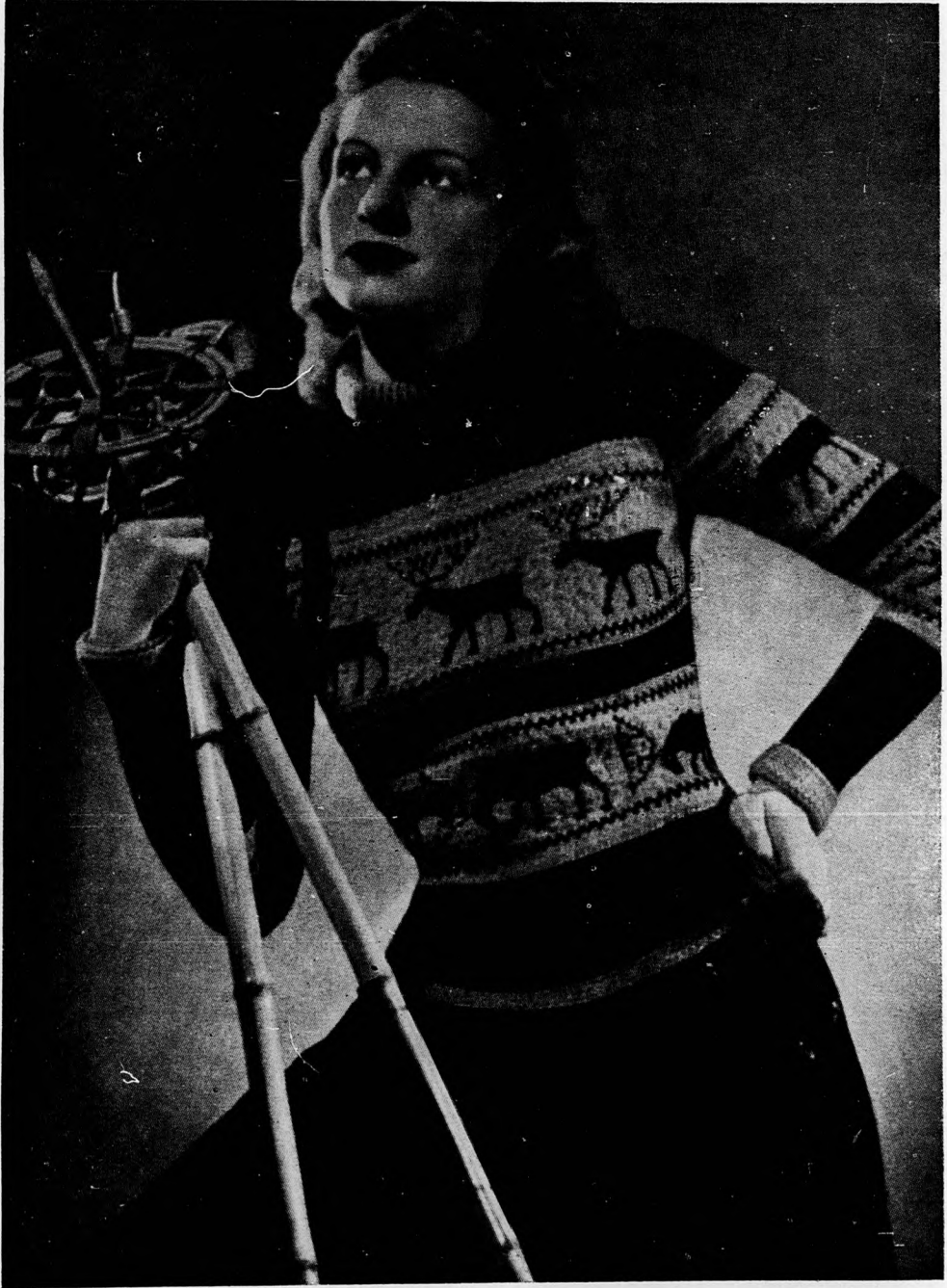

MAGYAR NŐK LAPJA

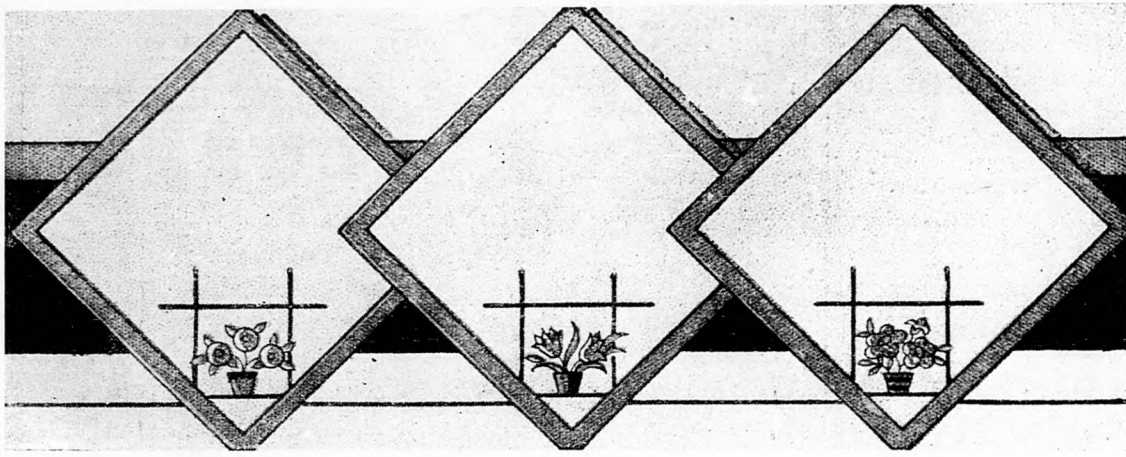
10
III. EVFOLYAM 2 SZÁM

BUDAPEST 1941 JANUAR 10.

SZERKESZTI PAPP JENŐ

DIVATOS SÍ-PULLOVER

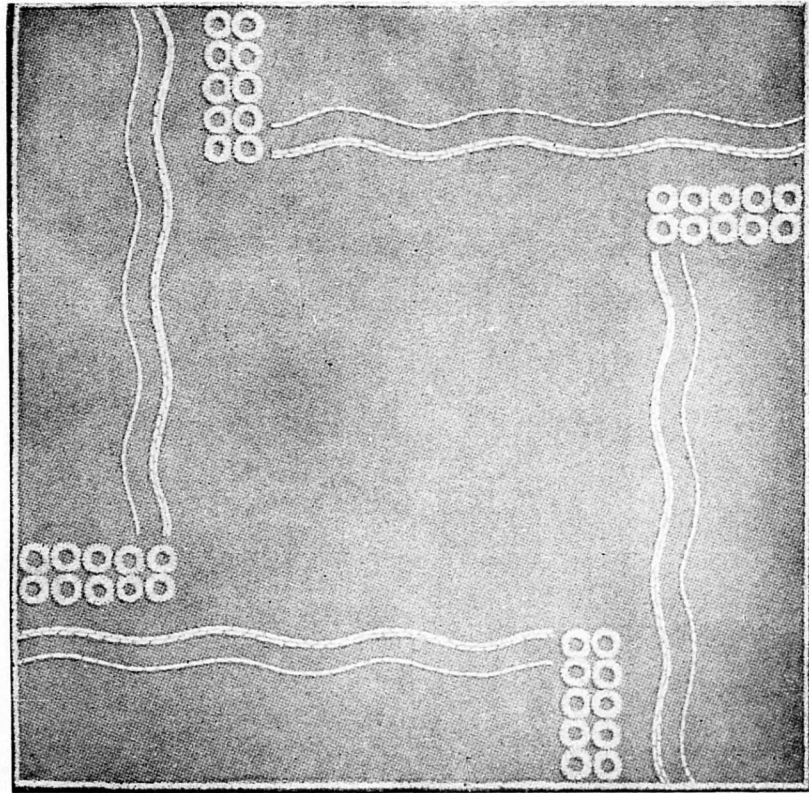

Hímzéssel díszített szalvéták. Jól mosható színes anyagból készítjük, más színű szegéllyel. Hímzéséhez gyöngyfonalat használunk. Szűrősablonja P 1.—

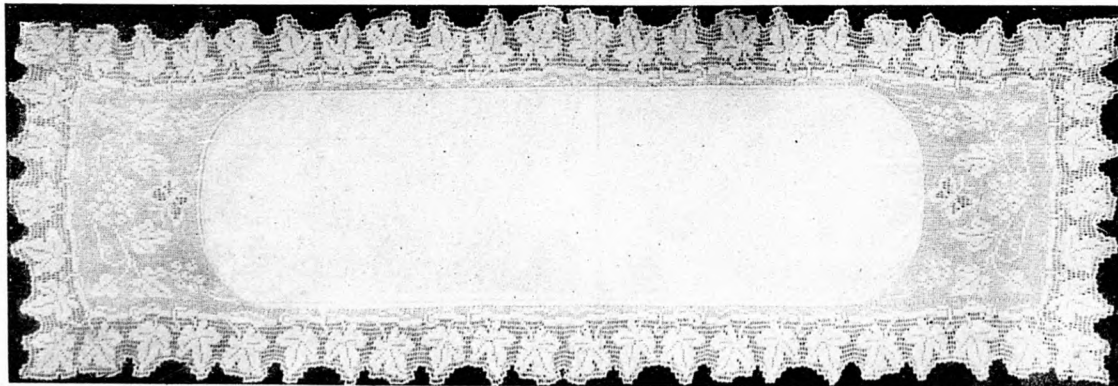

Horányi Józsefné sz. Francsik Piroska és gyermeke: Szabolcs Iván (Csákány)

A MUL Kézimunkaboltja
Budapest, VI., Teréz-körút 6.

Asztal terítőcske. Lenvászonból készítjük 100×100 cm méretben, előrajzolva P 8.50. Hímzéséhez gyöngyfonal dekája 40 fillér. Szűrősablonja P 1.20.

Csipkés asztalfutó. A közép anyaga finom lenbátiszt. A csipke leszámolható mintáját a kézimunkamellékleten adjuk. A lenbátiszt méterenként 80 cm szélességben P 6.50

MAGYAR NŐK LAPJA

III. ÉVFOLYAM 2. SZÁM

BUDAPEST, 1941 JANUÁR 10.

SZÉPIRODALMI, TÁRSADALMI, DIVAT, KÉZIMUNKA ÉS HÁZTARTÁSI FOLYÓIRAT

Megjelenik havonta háromszor: 1-én, 10-én és 20-án. Postatakarékpénztári csekszámla: 20.334. Előfizetési ár: Magyarországon egész évre egy darab előrajzolt kézimunkával együtt, 24 P, félévre 12 P, negyedévre 6 P. Belgiumban, Franciaországban, Németországban, Svájcban és Olasz-

SZERKESZTI

PAPP JENŐ

országban egész évre 30 P, félévre 15 P, negyedévre 7.50 P. Szlovákiában: egész évre 180 Ks., félévre 90 Ks., negyedévre 50 Ks. Romániában: egész évre 900 lei, félévre 450 lei, negyedévre 250 lei. Angliában és Amerikában: egész évre 40 pengő, félévre 20 pengő. Egyes szám ára 80 fillér.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: BUDAPEST, IV., FERENCIEK-TERE 7. II. EMELET 6. AJTÓ. TELEFONSZÁM: 18—73—42

ÚJ FARSANG

IRTA IZSÁK-GYARMATHY LÁSZLÓ

Most, hogy az idén már nem lesznek olyan «békebeli», vaskos farsang-éjjelek, világos reggelig örvénylő tánccal, elázott gavallérokkal, hatalmas kolbászokkal megdugott korhelylevessel, lángoló gyomorfájással és szódabikarbonával (már bálbainduláskor kibélelték vele a frakkzsebeket a kölniviszagú táncosok, akik ezekben a hetekben soha nem tudták igazán, mikor van éjjel és mikor nappal) — most valljuk be, hogy ez a mulatás nem is volt egészen méltó a jóízű és gyenge-szép szerelmekre teremtett fiatalsághoz. A báltermek, melyeket éveken át figyelmesen végigjártam, az éjféltutáni percektől kezdve nem tudtam másként látni, mint csatatérnek, izzadt, gőzbenúszó küzdelemnek, amelyben minden volt, csak a fiatal leánybáj harmata és a tiszta férfiábránd veszett el felismerhetetlenül. A fal melletti széksoron hiúságtól és álomtól gyötört szülők ültek. Leányuk valahol ott loholt szégyen lerugott bokával és cipőmázzal a tömegben, a nagy bálaknál: valamelyik másik terembe elvetődve, ahol ilyenkor, éjfélt után, diadalmasan a hangulat élére kerekedtek a rutinos aranyifjak (akik a farsangon kívül elegáns semmittevással foglalkoznak) és azok a már nem éppen fiúszámba menő, meglett magányos urak, akik tulajdonképpen seregszemlére jöttek el a fiatal forgatagba. Nem véletlen, hogy a bálakat megelőző egyszerűbb «teaestélyek» oly sok anyának és lánynak sokkal jobban tetszettek. Ez a háborús tél most önvizsgálatra

és csendesebb mulatságra int. A fiatalság, persze, ma is fiatalság, a szépség ma is töretlen fénnel sugárzik és hódít, a tél ma is csikorduló járású, fehérsüveges mesebeli ismerős. A kályhákban és kandallókban hahotázva nevet fel a fák tüze és a női szobák szelíd illatához kevés erdőszagot ad, mintha jelentené a most induló szerelmekhez az országunkba visszaállt erdők ősapái derűs, pártfogó köszöntését. A tükör előtti öltözködés meg-megálló mozdulatú, elmélázó órája az idén is izgalom és áhítat; a leány virágot tűz a hajába, illatot a nyaka világos, gyengéd vonalára és megreszket a tükörképétől, mintha előre csók járná át a vérét. A bálbaöltöző leány gondolatában a csók repül, mint fázó ember álmában a nyár. Ez a kis, könnyű, karcsú lány, aki most búcsúzott el a gyermekkortól, a báli tükre előtt összehúzódva a jövőjére eszmél és egy férfire, akinek az arcát még nem látja, de a villámló lakkcipős, frakknadrágos lábával, könnyű tánc lépéssel, mint egy kísértet, már ott jár a kislány gondolatában. Az arcát még nem látja, de a sorsát már érzi, — s a leány megborzong, de felgyúl a szeme, fél és vágyakozik; ahogy mindnyájan éltünk örökké a földön. A bálruhák kelméi, ha nem is olyan pazarlóan dúsak és sokfélék, az idén is elragadóan veszik körül a lányalakat. Az egyszerűbb öltözéktől őszintébb lesz a szépség.

A báltermek most is felragyognak, a fagyos utcákon át a fiatalok gondol-

san vasalt ruháik alatt, melegen tartva hozzák el piros szívüket, előre telve mámmal és hívó várakozással, amelyből az élet bánata és boldogsága, itélete és folytatása áll. A zene hullámaiban a kezek megtalálják egymást, érintésük villanyos, szegénylős és elfogódott. Lehet, hogy végzetes... s akkor lázas évek jönnek reájuk, eljegyzés és bútorvásárlás, pap és jegyző, otthon és gond, nyugodt boldogságba átfolyó vágyak és újra gond és futó idő, amivel fizetni kell. De mindez messze még. Most zene szól a csilláros teremben és a táncolók feje fölött köröz lesben a nagy ragadozómadár, a szerelem. A fiatalok érzik szárnycsapásainak szelét, azért olyan izgatottak... Kint, a fagyott világban háború van, ágyúk torka pislán halálosan, a világ új igazságát keresi ott a halálban járó ember és gép. De ehhez az új igazsághoz, a sokféle szövetségén kívül, kellenek másfajta szövetségesek is: a szerelem új szövetségesei, akiké az új élet, az új otthon, az új világ. Tehát farsangoljanak, a jövőjükért. Ehhez azonban, hogy megtalálják egymást, nem kellenek a másnap délelőtti dülő gyomorégős, adáz éjjelek, melyeken mintha örökké Csokonai Karneválja hajtott volna végig, komisz férfiakkal és bomlott, illelten Dorottyákkal.

Új időköt élünk? Hát új farsang jön, amely meggondoltabb, de tele-szívű legyen. S amelytől ne ijedjenek meg az először bálzó karcsú és könnyű leányok, akik a gyerekszobából kissé még mesét várni jönnek át a szerelemhez. Ez a mese — a leg-szebb és legillanóbb: a szerelemé — még jár nekik, aztán úgyis az élet jön, mese nélkül, mint egy ráfizetés. Amiről most ne is beszéljünk.

Interjú a doktorkisasszonnyal

A hófehér falú, szerzetesi egyszerűséggel berendezett orvosi inspekciós szobában találók rá. Telefonál. Nyugodt vonású, szabályos arca a kagyló fölé hajolva, tenyérébe kívánczó, simogatni valóan szép. Hangjából nyugalom árad. Felémforduló mozdulata is zökkenésmentes, mikor leteszi a kagylót és kezét nyújt: — Bocsáss meg, pár perc múlva visszajövök. Egy pneumoniás betegemnek kell injekciót adnom. Nagyon rossz: ' töltötte az éjszakát.

Mig ezt mondja, a szemét nézem. Kéken, derűsen úszik a hosszú pillák árnyékában. Úgy sugárzik belőle az értelem, mint valami körülhatárolható fény. Ez a kétség rávetődik vakító fehér, kihajtottnyakú orvosi köpenyére. Zsebeiben jegyző-blokk, töltőtoll, ceruza. A ceruza ezüstfején sötét, mákszemnyi foltok. — Vér — mondja kérdésre szinte mentegetődzve. — Vért vettem egy betegől és akkor történt. Kifrűcsent.

Mig várok rá, elnézem a szoba berendezését. Egyszerű, fehér csövény. Két telefon. Az íróasztalon írógép. A mosdó feletti polcon opálszínű üvegben szájjvíz. Se püdet, se rúzsot nem látok.

A doktorkisasszony nem használ kozmetikai szereket! Mikor először arcába néztem, olyan érzés fogott el, mint mikor üde réten mélyet lélekem, vagy havasi levegőből szippantok; mert ez a szép arc a szappan, hidegvíz és egészség hamvas jóillatát leheltte. Arra gondoltam, milyen ritkán látni ma kendőzetlen nő arcot.

Már újra itt van. Leül velem szemben. Megszólat:

— A beteg érdekelt? Most megnyugodott. Strophantint adtam neki. Ma én vagyok az inspekciós. Ezért a fiatal betegért már hetek óta drukkoltunk. Menthetetlen! Pedig mennyire szeretnénk segíteni rajta! Én is! Éppen úgy, mint negyedik gimnazista koromban azon az eltörtkarú kislányon, mikor elhatároztam, hogy orvos leszek. Soha nem is lehettem volna más. Mindig segíteni, gyógyítani akartam, enyhíteni a szenvedők kínjait. Milyen szép ez! Talán azért vonzott engem, mert már magammal hoztam a gyógyítási hajlamot. Családunkban sok az orvos. Igaz, én vagyok az egyedüli nő! De már nagyapám foglalkozott gyógyítással, a füvek, gyógynövények titkát értette. Rajongó volt és álmódzó.

— En nem. Az ilyen nőies tulajdonságok csak hátrányomra lennének. Így is nehezebb nekem, mint a férfi kollégáknak. A betegek eleinte bizalmatlanok a nővel szemben. Sokszor érzem. Kezdetben zavart, bátortalanú tett. Most már nem. Mikor a betegek kedvesnővének, testvérkének szólítanak, soha nem tiltakozom ellene. Nekem külön erőre van szükségem, hogy a „doktorkisasszony” számára megnyerjem őket!

— Mert itt kezdődik az orvosi hivatás! Meg kell teremteni a beteggel a lelki kontaktust! A betegnek meg kell éreznie, hogy az orvos minden képességével a javát akarja és szolgálja. Úgy gyónhat neki, mint a papnak, úgy kérhet tőle tanácsot, mint az édesanyjától. Így természetesen mélyen belenézünk az emberi életbe. Az orvosok, papok és írók ismerik igazán az életet. A Röntgen-felvétel nemcsak a mellkast, gyomor-bél-rendszert és a csontrendszert világítja át. Az egész ember egész élete rajzolódik ki előttünk. Olyan ez, mint mikor sötét szobában hirtelen meggyújtják a villanyt, vagy egy elfedett arcról letépik

az álarcot. S mikor lemeztelenített lélekkel előttünk áll a beteg, akkor végződik a mesterség és kezdődik a hivatás. Már sokszor elveztem annak előnyét, hogy ösztönös női megérzésemmel azonnal eltaláltam a helyes hangot a beteggel szemben. Ez a végzett kúrán és az előírt terápián kívül a gyógyulás egyik feltétele. A lelki tényezőket soha nem kapcsolhatjuk ki. S a nő mindig fogékonyabb ezek iránt.

— Mire vagy kíváncsi? Milyen a kapcsolat köztem és a kollégáim között? Bajtársaimnak, testvéreimnek érzem őket. A laboratóriumban, Röntgenen, osztályon, a beteg ágya mellett nem is lehetek más. Ez szép. Bajtársnak lenni több, nehezebb és szebb, mint csak nőnek.

Az arcán átébreten valami. Mint denevér szárnya a szürkületben, vagy villám koránári égen.

— Szerelm? Menyasszony vagyok. Völegényem is orvos. Együtt végeztük az egyetemet. Egymás mellett drukkoltunk a szigorlatokon.

Kissé zavartan mosolyog. Az a zárt kör, amit orvosi lelkivilágnak és életszemléletnek hívnak, nehezen nyílik meg ilyen kérdések előtt.

— Szeretem. Igazi társam. Nyugodt sodrású szerelem, inkább szereteten és megértésen alapuló. Munkánk elvégzése után találkozunk, az az első kérdésem: mit csináltál? S az: hogy vagy? ... Ez csak később jöhet, mikor már elmondtuk egymásnak közös hivatásunk eseményeit. Rengeteget beszélünk orvosi dolgokról.

— Mi volt a legérdekesebb orvosi élményem? Nem szeretem emlegetni. Még medika-koromban osztályon és prosectorán voltam. Egy 21 éves férjbeteg a kezem között halt meg. 5 óra múlva nekem kellett felboncolnom... Borzalmas volt... Ha ki-

mondja előttem valaki: élmény, csak ez juthat eszembe...

S míg eltűnődik, elnézem kerekékörmű ujjait. Ez a kéz árulkodva megsejteti a benne feszülő szívós akaratot és kitartó erőt. Milyen más, mint a filmek és regények olcsó romantikájú, hamis beállítású orvosnő alakjai!

Felnéz. Vonásai most egészen feloldódnak. — Végtelenül szeretem az otthonot, a családi életet. Házasságot el se tudok képzelni gyermek nélkül. Ezt írd meg, erre büszke vagyok: szeretek és tudok főzni, kötni! Mégis — és nevet — nő maradtam...

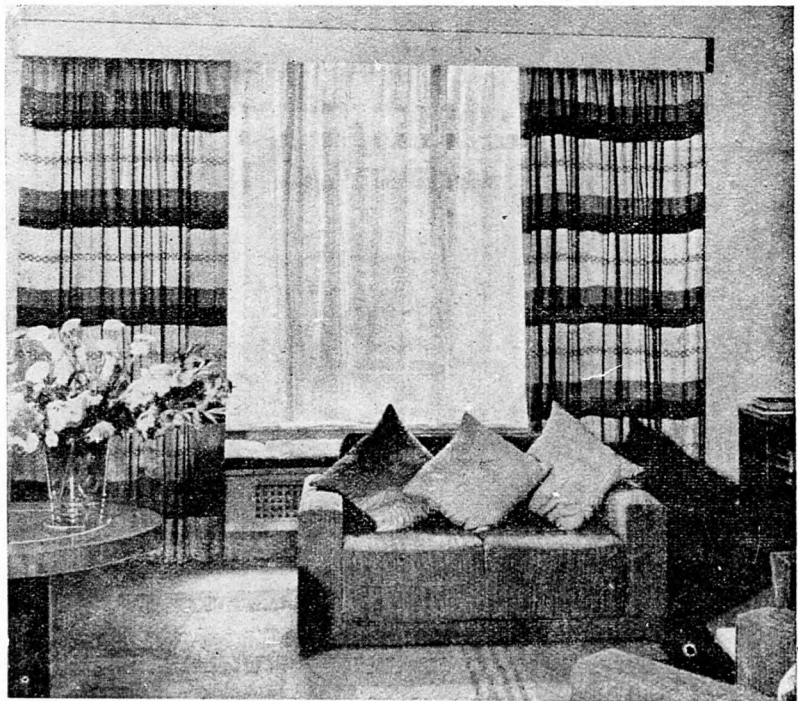
— Ha van időm, sokat olvasok. Nem szeretem az orvosokról írt könyveket. Hazugok. Ferdék. Semmi közösségük sincs a mi életünkkel. Az írók már megtisztelhetnének bennünk a hivatásunkat azáltal, hogy egyáltalán nem írnak rólunk!

Ahogy ezt mondja, szinte kisüt belőle valami megnevezhetetlen, csak éles érzékekkel jellegző zárttság. Ez a zárttság a klinika uralkodó levegője. Ez fűzi egy körbe azokat, akik minden pillanatban az életnek a halállal folytatott pergőtűszerű csatájában viaskodnak. Ez jellemzője azoknak, akik végtelen mélységű életük pezsgő, csodálatos vegyületek folyadékában alakulnak a zárkózottság és megközelíthetlenség kristályává.

A doktorkisasszony ohallgat. Ő is csak egy atomja ennek a homógen, megközelíthetetlen kristálytömbnek.

Mikor a jegyzeteimet hajtom össze, még felel utolsó kérdésemre: — Öszinte leszek. De nem haragszol meg? Nem szeretem, egyáltalán nem szeretem az újságírókat... Talán már meg is bánta, hogy nekem sikerült róla lelki Röntgen-képet készítenem. S szinte szeretném róla szakszerűen ezt írni: Mellkas Rtg. felvétel: Szív: alakja, nagysága rendes. Csücsök: szabadok... Mert nagyon úgy érzem, hogy ennél a sugárzó szemű, zárkózott doktorkisasszonnyal az élet és a lélek csücska szabadok...

KOROMPAY VIOLA

Oriszoba-részlet

Hunyady Sándor

Börtön=paradicsom

Ellis Island tényrnyi, kopár kis sziget, Newyork szélén. Köröskörül óriási felhőkarcok, kikötőépületek és a zöldpatinás, roppant nagyságú Szabadság-szobor. Pedig ez a szép jelkép nem illik egészen ide. Mert Ellis Island börtön-szerű hely. Itt vizsgálják meg alaposabban az Egyesült Államokba érkező idegeneket.

A múlt nyáron három hetet töltöttem én is, mint fogoly, ezen a helyen. A dolgan teljesen ártatlan voltam. De ártatlan volt Ellis Island hatósága is. Mindössze közlekedési baleset történt. Az a hajó, amelyen haza akartam térni Európába, útközben, a háború eseményei miatt, irányt változtatott. Nem kötött ki Génovában, hanem Bordeauxba, Lisszabombba, majd Gallwayba ment. Természetesen nem szállhattam ki egyik helyen sem és a hajó akaratom ellenére visszavitt Newyorkba.

Amikor Ellis Islandon kihallgattak, a bírám maguk is érezték, hogy nem tehetek semmiről, viszont a paragrafusok ellen sem cselekedhetek. A vizumom el volt használva, ott kellett tartaniuk a szigeten, amíg a felsőbb hatóságok döntenek az ügyemben. Ez három hétig tartott. Ezért tudok most személyes tapasztalatból beszámolni Ellis Islandról.

Ott kezdem a dolgot, amikor az ítéletet kihirdették előttem. Ez július elején történt, egy nagyon forró napon. Az őrhajón két egyenruhás rendőrbíró, aki elítélt, megveregette a vállam és vigasztalt, hogy ne búsuljak, nem sokáig leszek fogoly, Washingtonban, az igazságügy-minisztériumban föltétlenül meg fogják változtatni az ő ítéletét.

Egy néger őr rám kacsintott és végtelen folyosók labirintusán át azonnal elvezetett a fogház nappali, közös termébe. Az őr nagyon barátságos volt, még tüzet is adott, amikor cigarettára akartam gyújtani. De a dolog maga nem volt barátságos.

A nappali terem óriási, üvegtetejű helyiség, olyanféle, mint a Keleti-pályaudvar, a berendezése is hasonló. Még fotelek és pamlagok is vannak benne, mint a második osztályú váróteremben. Legalább kétszáz ember lézengett benne, amikor ajtajain beléptem. Voltak ott kínaiak, néger, kreolok és fehérek, jóformán az összes európai országokból. Toprongyos alakok, elegáns emberek, fölélszerezett nők. Ellis Island nem tesz kivételt senki kedvéért.

Ot perc alatt egész csomó barátom született. Tíz perc múlva pedig már benne ültem egy rendkívül kellemes kártyapartiban. Egy szőke, lengyel hölgy, egy dán mérnök és egy görög fiatalember volt a partnerem. A hölgy kávélikörrel kínált bennünket, a görög kitétte szabad prédának az asztalra arany cigarettatárcáját, teli finom, keleti cigarettával.

Az olvasó most bizonyosan csodálkozik. Kártyáztak? Hát szabad a börtönben kártyázni? Ellis Islandon szabad. Az ember csinálhat, amit akar. Kártyázhat, rádiózhat, szivarozhat, társasjátékokat játszhat, vendéget fogadhat naponta kétszer, levelet írhat, amellyel a börtön postája rögtön és minden cenzura nélkül továbbít. Még telefonálhat is, ahova akar,

mert telefonfülke is van a teremben. Valaki tréfásan azt mondta, hogy Ellis Island Amerika egyetlen kávéháza. Ebben van is valami igaz, az asztalokon ott hevernek a legfrissebb képeslapok, újságok, folyóiratok.

És mégis csak börtön, akármilyen ember-séges. Nem lehet kimenni belőle, be kell tartani egy csomó szabályt. Mit ér az, ha az ember csak egy tényrnyi helyen és csak bizonyos órákban szabad?

Most elmondom a napirendét. Kezdem este. Este fél nyolckor kell felvonulni az üvegtetejű csarnokból a hálószobákba. A nőket és a férfiakat különválasztják. Az emeleten külön oldalon vannak a nők és férfiak hálótermei. Ezek hat, nyolc, tizenhat, harminc- és negyvenágyas, tiszta, jól szellőzőt, rácsos ablakú szobák. Nincs semmi más berendezés bennük, csak a sorban álló, fehérre festett vaságyak. Az ágyakat minden nap tisztába húzzák, olyan jó fehérneművel, mint egy elsőrangú hotelben. A hálóterem ajtajainál örök állnak, akik mindenkinek, mindennap adnak új szappant és tiszta törülközőt, annyit, amennyit akar. Mert fürdeni, vagy tusolni minden nap lehet, illik, sőt muszáj. Vannak emberek, különösen a színes, déli fajták közt, akik lusták, nem bányák, ha piszkosak, sőt talán szeretik is, ha piszkosak. Ezeket nyájas szelidséggel kényszerítik rá a testápolásra. Hallottam egyszer, hogy egy őr, szinte könnyöregve mondta egy teoválkúze tengerésznek: — Halló, öregem! Ne bújj el! Gyere

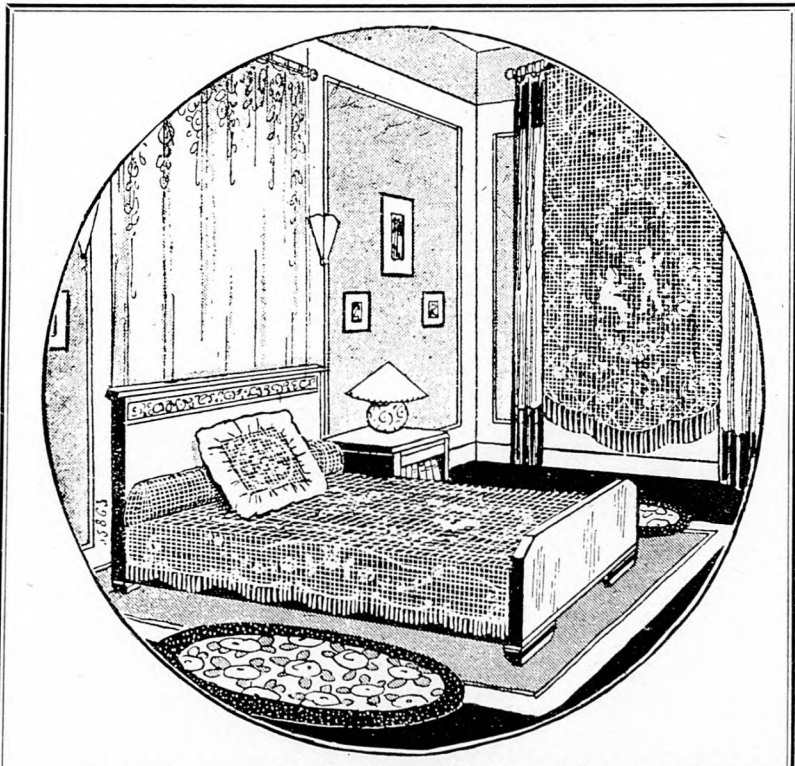
fürdeni! Elhiszem, hogy utárod a vizet. Mégis fürdödj meg a társaid kedvéért. Azok úgy szeretnek, ha csinos vagy és tiszta, mint egy kis bébi!

Fél nyolctól kilencig azt csinálhattok az ember, amit akart. Tusolt, fürdött, borotválkozott, olvasott, diskurált, narancsot evett, rádiót hallgatott, cigarettázva hevert az ágyán. Kilenckor eloltották a lámpákat. Aludni kellett. Vagy legalább is csöndben lenni. A csöndet nagyon komolyan vették, kilenc után süttogva sem volt szabad beszélgetni. Aki túlságosan hortyogott, annak az ágyára ült az őr, fölébresztette és barátságosan a fölébe sügta:

— Rosszul fekszel, cicám! Háton! Feküdj oldalt és ne trombitálj így! Nem tudak aludni a többiek!

Reggel hatkor megszólalt az ébresztőcsengő. Újra szappant osztottak és törülközőt. Megint lehetett fürdeni, tusolni, mosdani. Háromnegyed hétkor mindenki levonult a nappali csarnokba. A nők és férfiak csapata újra összekeveredett. Az éjszakára elválasztott házaspárok üdvözölték egymást. Az apák megcsókolták a gyerekeiket, mert a kis gyerekek mind az anyjukkal aludtak.

Hét órakor reggelizni indultunk. Az étkezőhely olyan, mint egy konviktus ebédlője. Fehér és nagyon tiszta. Csak az a rács ne lett volna az ablakon. Fehér pikékabátos, fehér sapkás konyhaszemélyzet szolgálta ki a foglyokat, azzal a barátságos, szíves szolgálattal, ami az amerikai

Rece ágyterítő és függöny. A függöny mérete 150×250 cm, teljesen készen, 10 mm-es kockákkal készítve P 32.— Az ágyterítő 220×320 cm, teljesen készen P 65.— Megrendelhető a MUL Kézimunkaboltban, Budapest, VI. kerület, Teréz-körút 6. szám.

nép legkedvesebb tulajdonsága. Milyen is ez a viselkedés? Nem alázatos, nem udvarias, inkább kíváncsi, talán egy kicsit tolakodó is, de nagyon meleg. Egy úgynevezett gavallér bosszanthat ez a modor, de az olyan embernek, aki segítségre szorul, jól esik, ha érzi, hogy ez a kíváncsián kérdészködő nép meg is hallgatta a panaszát.

Ellis Island foglyai a következő dolgokat kapták reggelire: tejes zabkását, sült sonkát, vagy sült szalonnát, kávét, teát, gyümölcsöt. A tej, a főhéher kalács, a vaj és a cukor óriási falakon szabadon állt az asztalon. Ebből bárki annyit vehetett, amennyit akart. Ebédre leves volt, sült, tészta, vagy esetleg kompót a tészta helyett, nagyon meleg napokon fagyliát. Vasárnap, vagy más ünnepek pulykát adtak, pudingot. Az ebéd délben, tizenkettőkor volt, a vacsora, amelynek anyaga pontosan olyan volt, mint az ebédé, délután ötkor. Persze, megesezt néha, hogy az ürühús kemény volt, a disznóhús túl zsíros. Nehéz sok embernek főzni egyszerre. És itt soknak főztek. A foglyoknak, a személyzetnek és a börtönnek összeépített tengerészlaktanya katonáinak. Mindent összeadva, az étkezés olyan volt, a mellékes dolgok, a sok tej, kávé, vaj és gyümölcs miatt, mint amilyen kosztot egy gazdag ország nép-szanatóriumában a hízőkúrára fogott betegek kapnak.

És mindezt ingyen adják. Ellis Island foglyai az Egyesült Államok vendégei, mindaddig, amíg az ügyük jobbra vagy balra el nem dől. Hetekig, hónapokig, esetleg évekig. Mert az is megtörténhetik, hogy valaki évekig ül ott, valami adminisztrációs ok miatt, vagy egyszerűen azért, mert nem is akar kiszabadulni. Vigyáznak rá, ha beteg, beutalják a telep modern kórházába. Ha olvasni szeret, kaphat könyvet a könyvtárban. Ha vallásos, templomba járhat. A nőknek ruhaszövetet, vásznat, cernát, selymet osztogatnak. Egész csomó jó-tékony szervezet hölgyei látogatják a fogházat. Érdeklődnek, kinek mi a panaszja, mi a kívánsága? És segítenek is, akin lehet. A nagy egyesületek ügyvédek tartanak, akik sürgetik a Washington elakodt aktákat.

A nyájas olvasó most így kiálthat fel: hiszen ez a paradicsom! Az is, mondjuk egy szerencsétlen kínainak, aki a háború és az éhínség elől menekült el a hazájából és ha kiengedik, nem áll más jövő előtte, mint hogy tődövést kapjon és elpusztuljon Newyork valamelyik vízözönös mosodájában, a vasalópád fölött görnyedve. De a pokol annak az embernek a számára, aki a szabadságot szereti, dolgozni akar, aki együtt akar élni a családjával. Nem minden az, ha az emberek eltartják. Vannak, akik sokkal jobban szeretik sajátmagukat eltartani.

És a szabadságon, a dolgozni akarásan túl van még egy emberi tulajdonság, amely nagyon nehézkes teszi az Ellis Islandon töltött időt. Ez a honvágy. A honvágy nem pusztán érzés, olyan megfoghatatlan, mint a szerelem. Hanem valóságos betegség, akár az influenza. Nemcsak lelki elernyedéssel és mélységes bánattal jár együtt, hanem testi tünetekkel is. A benne szenvedő ember lázas lesz, mintha reumája volna. Van olyan foka, amely ágyba dönti az embert. Egy portugál parasztot, aki nem evett, nem ivott, aludni sem tudott és végül teljesen tehetetlenné vált a honvágy miatt, bevitték Ellis Island kórházába. A tudomány elfogadta valóság-

gos betegségnek a baját. Ágyának fejcédulájára ez volt írva: «nostalgia». Én is éreztem ezeket a kínokat. A félórás sétaidő alatt, a sziget kopár, kis udvarán járkalva, néztem a hajókat, amelyek a nyílt Óceán felé úsztak. Európa felé, arra, amerre a hazám van. Gyötrő szorongás fogott el, hogy nem látom meg többé azt a kis országot, ahol születtem és felnőttem. És egy csomó más ember állott mellettem, a magas sodronykerítésnél, akiknek a szemében ugyanennek a rémületnek beteg fénye tükröződött. Németek, olaszok, franciák, spanyolok, lengyelek, kreolok, négerek. Az otthon utáni sóvárgás dolgában fajtára való tekintet nélkül egyforma a legtöbb emberi lélek.

És sokat szenvedtünk a meleg miatt is. A newyorki nyár rettenetes. Párás, fülledt. Az ég nem kék, hanem sűrű, a nap álmosan izzó korongja elmosódottan fénylik rajta. A hőség este sem enyhül. A tízmillió város kő- és vasrengete ilyenkor visszalehel a levegőbe az a meleget, amelyet napközben beszítt. A nyár, még a benszülőttek számára is megszokhatatlan. Hát még az idegennek, aki valami hidegebb éghajlat alól érkezett. Egy skandináv munkás egy éjszaka a mosdóban főlakasztotta magát a nadrágszíjára. Észrevették. Levágták. Amikor magához tért, az örök részvevő kíváncsisággal faggatták, hogy miért akart meghalni? A svéd kezefével körülgette homlokáról a verítéket: «a meleg!» — mondotta sötét gyűlölettel és oly ingerülten nézett körül, mintha őrei és társai volnának felelősek a szenvedéséért!

Azok, akik hosszabb időt töltöttek Ellis Islandon, mind tanúsíthatják, hogy ebben a börtönben van valami purgatóriumszerű jelleg. Megjavítja a vendégeit. Hosszú fejtegetés helyett megpróbálom egyetlen példával megvilágítani, hogyan gondolom ezt. Az a csinos, fiatal, arany-cigarettafarcás görög, akiről az előbb beszéltem, nagyon elkényeztetett és önző ember volt. Eleinte sokat panaszkodott arról, mennyire hiányzik neki az úri kényelem, a külön halószoba, az inas. Utálta a társait, szakadatlanul ingerült volt. Haragudott a gyerekekre, akik fogócskát játszottak a teremben és meglökték a karosszékét. Nem törődött senki mással, csak saját magával. Kemény volt, rideg, ellenszenves. De csak eleinte. Lassankint puhulni kezdett. Ahogy a hegyi levegő kitérítette az ember tődejét, Ellis Island különös hangulatában a részvét finom kis szervei fejlődtek benne. Szíve támadt. Annyi bánat, összetört sors, fájdalmas sóvárgás lebegett körülötte, hogy végül megadta magát Istennek. Kezdte szeretni azokat, akik közt él és azok is megszerették. A gyerekek, akik azelőtt félték tőle, fölmásztak rá és a fülét cibálták. A görög boldogan kacagott. Amikor megérkezett a sürgöny, amelyben jelezték, hogy másnap kiszabadul, nagyon érzékenyen elbúcsúzott. Noteszébe aranycserujájával fölírta egy csomó ember nevét, akik apró szolgálatokat kértek tőle. Egy nyomorék, öreg munkást, akinek a «szagát meg bírt» azelőtt, forrón megölelt és megcsókolt, mindkét arcán.

Amikor velem is kezet fogott és ránéztem, úgy éreztem, hogy egy kicsért lélek távozik innen. Valami nagyszerű dolgot tanulhatott a görög Ellis Islandon, ahol pedig nincs más, csak egy rácsos ablakú, sárga téglából rakott börtön-épület. Talán csak annyit, hogy hogyan kell embernek lenni az emberek között.

KEZEM

Ha most meg kellene halnom hirtelen,
magamon nem sajnálnék mást, mint a kezem...
Most, hogy itt nyugszik előttem a bal a papíron
s a jobbal a ceruzát szorongatom,
csak nézi, nézi a szemem
s lelkenem könny gyül csendesen...

Kezem... ez a szerény és mindig mozgó,
kis okos, öntudatos, külön élet.
Míg én itt belül álmaimnak élek,
elvégez munkáját csendesen.

Nem lázog, — mint én néha itt belül, —
hanem alázattal... némán... emberül
teljesíti, mit rászabott az Élet...

Nem fehérré már... barnás és megviselt,
nem üde formás, gömbölyűen tett,
olyan csak volt...

Ma ráncos kissé... a sok munka rajta
hagyta blyéjét... csupa vágás, folt
s börtét a szél érdesre fújta...

Míg puha volt, bársnyos selyem,
fériszemek csodáltak mohón, tüzesen
s mióta megviselte a házi munka,
csak ketten nézik becézve,
kissé büszkén:
féreim és gyermekem...

Ha most meg kellene halnom hirtelen,
itt szeretném hagyni két dolgot kezem.
hogy rendben tartsa a kis lakást,
ismerve minden megszokott szokást,
aztán míg pihen és álmodik gyermekem,
a kis ruhákat rendbe eltegye
s a csepp homiokra rajzolja a keresztet...
És azután mindig... mindig,
reggel hattól, este tízig,
serény legyen... ügyes legyen,
cirógasson... becézgeszen,
Anyá legyen...

Ha most meg kellene halnom hirtelen,
Nálatok szeretném hagyni a kezem...

KAZATSAYNÉ LÁZÁR JOLÁN

Divatos kosztümök szőrmével

Z S U Z S Á N N A

Zsuzsanna hatéves tanyai leánya. Nagyságra akkora, mint május végén a búza. Szőke haja piros csokorral lóg a hátára. Szája egy szem érett meggy. Szeme két villogó széndarab. A ruhája pedig olyan asszonyos, hogy egyszerre elmosolyodik, aki végignézi.

Zsuzsanna, mint komoly házikisasszonyhoz illik, szólanul néz rám a padkáról. Azon tűnődik, hogy ki lehetek és mit akarhatok. Hosszú szempillái sűrű pislogással jelzik a nagy érdeklődést. Asszonyos kíváncsiság lángol az arcán. S boldog meglepődöttség öntözi végig minden porcikáját, amikor megérti a beszédből, hogy az édesapjának ismerőse vagyok. Ketten ülünk az asztal mellett a csendes alkonyi órában. A gazda, névről Barát Füles János, a kezemet szorongatja a tisztelettel való tekintetű örmérem. Dohánytalan kínál. Ezerfélet kérdez egyszerre, úgy, hogy alig tudok egy fia szót szólni hangzatosan.

Sárgapiros, tejszagú délután van. Az ablak alatt kukoricárólások hadonásznak zöld karjukkal. A cseréptetőn galambok társalognak. Az udvarról illedelmes tyúkkarálás, libabeszéd és kacaszó száll be, amikor azt kérdezem az örömtől hasadó gazdától:

— Hát a felesége hol van?

Barát Füles János rámnéz. Nem is néz, hanem bámul. Arca színe pirosból fehérbe, aztán kékesfeketébé változik. Szájára fagy a szó. Összerándul.

— Meghalt. Már hat éve, — mondja ki nagysókára.

Különös csend ül a tiszta tanyaszobára. A magasra vetett ágyak recsegni sem mernek. A kanapé visszaszorítja a nyirkoságot. A falakról meghökkenve lesnek nézők a képek. Az is, amelyik Barát Füles Jánost mint huszárt ábrázolja. És az is, amelyiken a meghalt asszony kezét fogja a fényképész előtt a lakodalma napján. — Ez a lány ölte meg. Ez volt az oka a halálának, — mutatott feketekeserűen Zsuzsannára.

A kis tanyai leány belemarkolt ujjaiával a kemencepadka zöldre festett deszkájába. Végtelen fájdalommal nézett édesapjára. A pillantása könyörgött, szűkölt. Ezerszer rimázkodott, hogy ne mondja tovább, édes. Ne mondja el ennek az idegen embernek is, hogy megöltem az édesanyját. Hallgasson kend, ha szeret egy cseppet.

A végtelennél tűnő percben szemügyre vettem a kislányt. S rögtön belémillant az emlékezés. Zsuzsanna szakasztott olyan, mint az édesanyja volt. És az édesapja ezt nagyon jól tudja. És Zsuzsanna már többször hallhatta a keserű szemrehányást, hogy ő a felejtethetetlen asszony gyilkosa. Különbben nem nézne ránk oly vak rémülettel.

Megrúgtam óvatosan Barát Füles Jánosnak a lábát az asztal alatt, hogy hallgasson a gyerek előtt. De hiába. Csak kitört belőle a keserves panasz szava:

— E miatt a gyerek miatt nincs feleségem.

Zsuzsanna nem bírta tovább. Hirtelen összefonnyadt, elhervadt, mint a kitépelt virág. S mire szólhattam volna hozzá, kifutott a szóból.

Ketten maradtunk a földszagú, rózsásfalú

házban, Barát Füles János nagyokat fújt a cigarettafüstjéből. Belerévült pillantása a füst kékségébe.

— Úgy volt, tudja, hogy kis angyalt vártunk. A feleségem megvárta előre az összes kisingeket, meg mindent, ami csak kell. És vártuk a nagy napot, amikor a kis angyal megérkezik. Csudára örültünk. Egész nap füttyültem, danoltam. A feleségem is a nagy várás izalmában lihegett. Végre, nagysókára eljött a nehéz óra. Úgy járkáltam az udvaron, mint a holdkőros. Szaladgáltam, Letérbetyültem. Úgy imádkoztam a csillagos ég felé, hogy szálljon el a tanya felől minden baj. És az imádságom meg is hallgatták odafent. Mert egyszer csak kijött az asszony s hátsó vágott.

— Megnyugodhat kend. Olyan lánya van, mint a potyka!

Örömben körüláncoltam erre a tanyát. Beszaladtam az istállóba. Körülcsókolgattam a teheneket, lovakat. Még a kutyával is megengettem, amikor újra kiszaladt az asszony.

— Hallja-e, — mondta ijedten. — Baj van. Siessen kend az orvosért! — Az ember szélmorzsolta tenyerében a cigaretta csutkját. Lehajította a fejét. Úgy folytatta:

— Kiugrottam az istállóba. Reáhajigáltam a lovakra egy pillantás alatt a szerzőmet. Felöltöttem őket. Befogtam a kocsit elé. Fellődültem a derékba. S azzal neki toronyiránt a falunak. Megfordítottam az ostonyelet. Úgy vertem a lovakat, hogy tiszta hal volt mind, mire a faluba értünk. Ott előkerítettem az orvost. Megmondtam, mi a baj. Jött is abban a pillanatban. Még ő mondta, hogy siessünk, siessünk, nehogy elkéssünk. Vertem is úgy a lovakat, hogy két lábon táncolták végig az utat. De hiába volt minden. Mire kiértünk, az én asszonyom már kinyúlva feküdt a dunna alatt és fehér volt, mint az újságpapír.

— Elvérzett a szerencsétlen asszony, —

MEGRÁZÓ OK

Könyörtelen szemek égető tűzében
Füldök ötven gyermek az osztály termében.
Tisztsági vizsga totyok most benn éppen:
Kilence felvizesző búzgóködül résen
Állva, hogy akinek piszkos keze, nyaka,
Métő büntetését tölem megkaphassa.
Így megy minden reggel. Mire én benyitok.
Már elül a láрма, s napfényen a titok:
Aki rest volt reggel mosdófalhoz menni,
Annak asztalomnál kell sorba térdelni.
Így ment minden reggel... Voltak, akik egyszer
Kerültek előmbé, voltak, akik soha.
Egy volt csak, ki mindig: a Hátszegi Jóska.
Hol füle volt piszkos, hol meg a eszmája,
Hosszú volt a körme, rongyos a ruhája,
De mindig volt híba. Hiába büntetés.
Hiába a szép szó, vagy szigorú verés,
Semmit sem ért m'ndez. És hogyha kérdeztem.
Kérdésemre választ nála sosem nyertem.
„Mért vagy piszkos, Jóska?” — Csattantam fel
egy nap —
„Haszontalan kölyke, ha nem szólsz, kidoblak!
Nem mehet így tovább, — egész osztály rendes.
Te vagy a szegény, a rongyos, a retkes!”
Iedti hőköléssel szívta a levegőt.
Mert megbélyegeztem egész osztály előtt.
Fortt benn az indulat... Kankodott, hebegett.
Majd hangos sírásal a padjára esett:
„Ne tessék bántani, mert rendetlen vagyok,
Szappant, fűt és cernát senkifől nem kapok.
Nem tehetek róla... ki üzelem réám.
Hiszen énnekem már nincsen édesanyám!”

SZINOK MARGIT.

tépte az orvos a haját. — Elkéstem. Hiába minden.

— Ott maradtam az ágy lábánál. Néztem a halottat. Az asszonyt, akit legjobban szerettem a világban. És akkor sírni kezdett a másik ágy tetején a pólyás. Odaugrottam, hogy megfojtom. De az orvos lefogott. Beszélt hozzám sokáig. Nem is tudom mit, mert akkor nem hallottam a világból semmit, csak a gyereksírás és nem láttam mást, csak a dunna alatt a fehér, mozdulatlan asszonyt.

Aztán elment az orvos. Jöttek a szomszédok. Jött a temetés. Utána jöttek az iszonyú éjszakák. Azt hittem, nem bírom ki ezt a fájást. Éjszakánként még az ágy párnáját is rágtam kínomban. Elátkoztam az egész világot, minden élet, akkor.

Barát Füles János új cigaretta sodort. — Ezért nem állt meg bennem a szó. Ezért tör ki belőlem mindig, ha azt a lányt látom, hogy ő ölte meg az anyját. Ő volt az oka a halálának, — hajtotta a fejét elbűsultan a tenyerébe.

— Nem szabad ilyet mondani egy gyereknek. Az a csöppesség épp olyan ártatlan a felesége halálában, mint maga, — próbáltam Zsuzsanna irányában megszelídíteni az elkecsereget embert.

— Nem igaz! Ő az oka mindennek, — vágott az asztalra Barát.

Ránéztem a rózsás falon mosolygó képre, melyen a halott asszony kezét nyújtja urának a fényképész előtt, a lakodalom napján. S lassan beszéltem.

Elmondtam Barát Füles Jánosnak, hogy ez a szomorú sors nagyon sok pirosposztag tanyai asszonyt feketett már koporsóba. És a megmaradt kisdedeket a gyászoló apák azért nem fojtatták meg. Hanem inkább: jobban szerették az ártatlanokat. Szerették bennük az elköltözött asszonyt. Igyekeztek pótolni az édesanya szívének forróságát. S a halott édesanyák is jobban örülnek az ilyen bánásnak, mint az olyanoknak, amilyenek ő Zsuzsannával szemben van.

Addig beszéltem, hogy egy félóra múlva Barát Füles János azt súgta maga elé:

— Hát nem bánom. Ma lesz az életben először a napja. Megeszkölöm a kislányom. Ne utálja tovább az édesapját!

Nagy örömmel indultunk az udvarra.

— Zsuzsanna! Hol vagy, kislányom, kedves, szép virágom? — kiabálta Barát mindenfelé.

A kislány nem felelt.

— Nyilván megszégyelte magát, azért nem mer szólni, — kutatott az ember minden irányban.

A kut kávján valami belepiroslott a szemünkbe. Odarohantunk. Mi az?

A Zsuzsanna szalagja lángolt ott. A hatéves kis gyilkos pedig ott úszott a víz tetején, lent a mélyben, mozdulatlanul.

Barát Füles János úgy rohant a vasmascakért, mint az örült. Lihegve, könnyezve húzta fel a kis testet a napvilágra. Őlbe kapta a vizes könnyűségét. S csókolta, ahol érte.

— Zsuzsanna, kislányom! Szeretlek én téged!

És mikor egy végtelenség után a gyerek kinyitotta két villogó széndarab szemét és belemeredt ebbe a szomorú világba, melyet már hatéves korában itt akart hagyni, ráborult és úgy ordított, mint ahogy valamikor a felesége koporsóján emészette magát.

— Kis Zsuzsanna, kislányom, aranybogarom, ne hagyj itt! Gyomay György

Zörgő VASZON és fogalom **DEÁK F. UCCA 19**
KELENGYE

Vassilij új életet kezd

A palánta kibújt a kertben. A bokor alatt ibolya kéklétt. A pihés csibék vidáman csipegettek az udvaron. A fecske is megfőtt, visszafoglalta régi fészékét a betolakodott verebektől, a nap is melegen sütött... és Natasa most ment el.

Elment... Istenem, így kimondva nem is olyan szomorú hangzása, ha valakinek mondaná, hogy:

— Nincs itthon Natasa, elment, még azt hinné az idegen, hogy csak egy kőhajításnyira ment el, ide a szomszédba. Pedig messzibbre ment, ki a falu végére, a fák alá, amik még nem zöldelnek. Vagy ha igaz, amit a pápa mond, még messzibbre ment... olyan messzire, hogy a gondolat sem éri utól... fel oda a magasságos égbe...

Igy gondolkodott Vassilij apó s leült a kűszöbre. Nagy, súlyos fejét a tenyerébe hajtotta és ült ott igen-igen sokáig. A korcsmából idehallatszott a muzsikaszó, meg a lármá... az ő pénzén mulatnak-dühajkodnak, mert hát az ő felesége halt meg, neki kell a tort tartania. Őt is kapcsolták, legyen velük... hiába, nem bírt volna egy korty bort lenyelni, inkább hazajött.

Csak ez a furcsa csend ne volna!... Csak legalább egy gyerek volna, egy buksifejű gyerek, aki odahajtaná kerek koponyáját az glébe. Vagy egy rossz kölyök ugrálna körülötte, akire rámondulhatna... vagy csak egy kutya, hogy végigverhetne rajta... Nem bírja tovább — ő most már úgyse él sokáig... elmegy Natasa után, csak az a baj, hogy őt nem fogják odatemetni a faluvégi temetőbe, a pápa sem jog beszédt mondani felette, a kántor sem jog kántolni, mert hát ki tudja, hol lesz néki a sírja? Csak legalább azt tudná, hogy ugyanoda jut-e, ahova Natasa? Hogy találkoznak-e majd abban a magasságos kék égben?... Mert hát ha ott is így egyedül kell majd üldögnie az ég kűszöbén, mint itt, bizony azért kár meghalni...

Feltápázkodott a kűszöbről, megindult, nem nézett se jobbra, se balra, se égre, se földre, csak ment, mint akit szomorúsága hajt...

Felrántotta a kaput, be sem zárta maga mögött, ő már nem bánta, akárki megy be oda, ő úgysem fog ide soha többé visszatérni.

Nem ment végig a fűtácán, a kertek alatt bandukolt ki a földje felé. Nem ment az ösvényen, nekivágott a szántásnak, a föld rátapadt a csizmájára, mintha minden lépésnél házta-fogta volna vissza, hogy el ne érjen a folyóig.

Már itt is, ott is kidugta fejét a tavaszi vetés, egy hét múlva zöld lesz a határ... és Natasa nem fogja látni...

Könnyszőkött a szemébe, de hirtelen letörölte az inge sarkával, mert eszébe jutott, hogy ő se fogja látni.

— Szép nagy darab föld, — gondolta magában, — örül majd neki a község, mert ő bizony nem csinál testamentumot, mit vesződjön vele!... Egészen más, ha gyereke volna, még rászánná magát... de így?!
Már ott hőmpölygött a folyó előtte. Itt sekélyes volt a part, itt sokszor lógatták bele a lábukat forró nyári napokon, Natasaival...

— Ment tovább lefelé, ott a domb alatt, ott már mély volt, örvény karikázott a sötét

vizen, ott már sokan lelték halálukat. Azt mondják, hogy aki az örvénybe kerül, azt többé fel sem hozza a víz, mert azon a helyen egy lyuk van s annak sehol sincs vége...

Felkapaszkodott a dombra, nézett sokáig le a vízre, a feneketlen örvényre, majd meg fel a magasságos égre, mintha a távolságot akarta volna kimérni a hullámsír és a mennyország között.

Nem félt, nem borszongott, olyan természetesen tünt fel előtte, hogy elmegy Natasa után. Sohasem gondolt arra, hogy megpróbáljon élni nélküle.

Csak egy lépés...

Már emelte a lábát... valami megzörrent mögötte. Összerezent, hátratekintett. Egy fiatal, széke leány állt ott.

A leányon csak egy tarka szoknya volt, a blúzát szorongatta a kezében, a cipője meg ott fektűt mellette.

Vassilij dühösen nézte a leányt, az meg félbe, szinte szemrehányóan nézett rá vissza, szólni, kérdezni egyikük sem tudott.

— Mit akartál itt? — mordult rá Vassilij, — most nincs fürödni való idő.

— Nem akartam én fürödni, — szólt a leány és kisorsított szeméből megindultak a könnyek...

— Mit akartál hát?

— No... miért nem felelsz?... Néma vagy tán?

Erre aztán felpattant a leány:

— Hát maga mit akart? Tán maga is fürödni készült?

Vassilij is lehajtotta erre a fejét, szinte jól esett neki a dühös, korholó hang, ki is csúszott egy enyhítő könny a szeméből. Egy percig csend volt, a könnyek hangtalanul folydogáltak a két arcon. Majd a leány hirtelen kiegyenesedett, ledobta a réklíjét a kezéből s futni kezdett a part felé.

Vassilijt szörnyű rémület fogta el.

Micsoda? Csak nem akar ez a leány meghalni? Nahát ezt már nem fogja engedni... egy ilyen fiatal teremtés! Isten ellen való vétek lenne!

Eléje állt, a karjával tartotta vissza.

— Engedjen... minek tart vissza?... Semmi köze hozzá... hagyjon meghalni, — rimázkodott a leány és azon volt, hogy kiszabadítsa magát Vassilij karjából.

Pár percig dulakodtak, már-már lankadni kezdett Vassilij karja, végre is áth fogta el, összeszedte az erejét és földhöz vágta a leányt.

A leány teste tompán ütődött a földhöz, nagyon megüthette magát, percekig nem tudott felkelni. Az öreg megsajnálta, leült melléje.

— No azért ne sírj... egy kicsit megütött magadat... úgyis meg akartál halni, az tán még jobban fáj...

— Őh, ez semmi, ezt még el tudnám viselni — felelte csendesen a leány és nézett álltában vágyakozón a folyó felé.

— Fialat vagy még, kár meghalni... sokan fognak sírni utánad...

A leány csendesen ingatta a fejét.

— Látod, ha én meg akarok halni, az nem csoda, nekem nincs senkim, még egy kutyám se, engem senki se siratna meg... de te... te béka... hiszen te még férjhez is mehetsz, aztán gyerekeid lesznek, öregsgedre, ha meghal is a párod, nem leszel egyedül!

A leányból kitört a zokogás. Az öreg teteletlenül nézte, nem tudta, mit kezdjen vele. Natasa sohasem sirt, Natasa csak nevetni tudott.

— No... no, hát miért sírsz... mondd... meghalt valakid?

— Még annál is rosszabb...

— Pedig annál rosszabb már nem lehet...

— Hiszen ha meghalt volna... de elhagyott, csúfjosaan elhagyott, pedig hogy igérte, hogy elvesz...

— Micsoda? Tán csak nem? És te még meg akarsz halni? Istenem, hiszen az a legnagyobb öröm a világon... Hogy az a gazember elhagyott, hát tudd meg, annál kevésbé érdemli meg, hogy meghaljon. Szépen világra hozod, aztán felneveled...

— És... és a szegény? Az apám már meg sem tűr a házában... ej, mit is beszélsz nekem... engedjen meghalni... maga már vén ember, meg sem tudja érteni...

— Hogy én nem tudlak megérteni? Hogy én nem tudom megérteni, mi az, amikor egy asszonyt gyermekkel áld meg a Jóisten?... Én nem tudnám, mi az, amikor ketten Natasaival hiába imádkoztunk érte?... És te, ostoba leány, meg sem tudod becsülni Istennek ezt a legnagyobb ajándékát... Hát mi vagy te, boszorkány? Beléköltözött a gonosz lélek? Hát nem hűn az, amit gondolsz, hogy magaddal, a te bűnös lelkeddel együtt el akarod emészteni azt az ártatlant? Az öreg beszélt-beszélt, talán még soha életében nem mondott ennyit egyfolytában. Ugy beszél, mintha onnan a túlvilágról az az áldott jó Natasa sügta volna a jülbé a mondókat.

A leány gondolkozva figyelt az öreg beszédjére.

— Aztán mondja meg, hova menjek, amikor meg a tulajdon édesapám is kiüldöz, az egész faluban nincs többé maradásom, meg meghalni is idejőttm ebbe a határba, nehogy ott fogják ki a testemet...

Az öreg hallgatott, átment a fején a gondolat, hogy megmondja a leánynak, menjen el az ő házába, ott úgy sincs senki, lakják ott, amíg megszületik a gyerekek. Rágt, fagotta a gondolatot, végre bátorságot szippantott magába és hangosan ki mondta:

— Nézd leányom, az én házam üres. Ha végigmegy ezen a vágásom, elérsz az országútra, toronyiránt, elérsz a korcsmához, a korcsma mögött megy be egy ösvény, azon megy, míg oda nem érsz egy zöld kapuhoz, ott benyitasz... és már otthon is vagy...

— No és a gazda?...

— Nincs gazda... már nincs gazda... csak menj be bátran, még kutyától sem kell félned.

— Aztán hol a gazda?

— Hol? Hát azt ne kérdezd... csak menj, a kamrában találsz füstölt húst, főz ki egy darabot magadnak, meg kenyeret is találsz... vacsorázz meg, aztán felkűdj le... Többet onnét el sem kell menned...

— És... és maga... maga hova megy lakni?...

Az öreg vállalt vont:

— Azzal ne törődj... csak tedd, amit mondtam!

A leány felállt, úgy tett, mintha már menni akarna, de visszafordult:

— Én nem találok oda egyedül... mire a faluhoz érek, már be is sötétedik, eltévedek, aztán megint csak mehetek a víznek...

Az öreg már kezdte is újra mesélni az utat, a leány közbévágott:

HÓRY LÁSZLÓ LEVELE

— Nekem ugyan hiába mesél, inkább kíséren el, aztán mehet Isten hírével. Mit volt mit tennie, megindult nagy kelletlenül a leánnyal. A ház ajtajáig elkísérte, ott el akart búcsúzni.

— Csak nem akar itthagyni? Hát mit gondol, a rokonai majd itt hagyják engem, jött-ment idegent? Még meg sem tudom nekik magyarázni, mi jogon tolokam a házba!

— Ejnye, erre nem gondoltam, — vakargatta meg a homlokát az öreg, — de hát mit csináljunk?!

— Mit? Hát nagyon egyszerű... ittmarad a házban reggelig és reggel megmagyarázza a rokonoknak... vagy ha nem akarja, én nem erőltetem, én... én még mindig szívesebben meghalnék...

Vassilij kénytelen volt azt tenni, amit a leány mondott. Volt ennek a fiatal fehérnépnek a hangjában valami, ami Natasára emlékeztette.

Annak sem tudott soha ellentmondani. Bementek a házba. A leány körülnézett. Már fogott is néhány apróját, lehajolt, hogy tüzet rakjon.

A leány otthonosan tett-vett, krumplit hámozott, húst tett fel a fazékba. Pár perc múlva már kellemes ételszag töltötte be a konyhát.

Rövidesen el is készült a vacsora, odaültek a padkára, józueen megvacsoráltak, úgy ettek mind a ketten, mintha életükben először falatoznának. Amíg ettek, bizony egyikük sem gondolt arra, hogy még nem is olyan régen, meg akartak halni.

A leány elfoglalta Natasa ágyát, az öreg meg kihurcolkodott a konyhába.

Mélyen, álomtalanul aludtak, reggel frissen ébredtek. A leány kiengedte a csibéket, enni adott a kotlósnak, megnézte a palántát.

Az öreg elment a jezőzhöz, írást csináltatott vele, hogy minden ingóságát és ingatlan jöszágát Vera Ivanovnára hagyja. Kezében lobogtatva hozta haza az írást, odanyomta a leány kezébe és szépen, illedően elbucszott tőle, mert hát neki meg kell halni, úgy illik, hogy elmenjen az ő szerelmes párja után.

— Jó... jó, maga elmegy, bátyám, de én miből fogok élni? Hát azt hiszi, a földet majd egyedül meg tudom művelni? Hiszen maholnap már a ház körül sem fogok tudni dolgozni...

— Ejnye, hogy erre nem is gondoltam, — bosszankodott az öreg.

Már egy kicsit bánta is, hogy idehozta ezt a leánnyal, mert már egyre nehezebben tud majd szabadulni... De elvárta meghalni későbbben is lehet, addig még ittmarad, amíg megjön a gyerek... Hogy épp a legnehezebb időben ne legyen szegény nyomorult magában...

Egy szép, meleg nyári napon megszületett a gyerek, fiú volt, a bölcsője ott állt a szobában, Natasa hajdani ágya mellett, úgy, ahogy annyiszor elképzelték, amikor még fiatalok voltak ketten Natasával... És a fiatal asszony ott fekszik az ágyban, néha azt képzei, hogy Natasa fekszik ott...

A gyerek sírt, nőtt, erősödött. Vassilij sokszor órákig ott állt a bölcsője mellett s ringatta, meg dúdolt is neki rekedt fahangján valami nótát, ha nem akart aludni.

Mióta itt volt a gyermek, valahogy nem jutott eszébe, hogy elmenjen a folyó partjára meghalni.

Telt-múlt az idő, a nyár már őszbe hajlott. Vassilij a kukoricát is betakarította, már csak az almazedés volt hátra...

Az újesztendő első napjaiban rendszerint ki szokott ürülni a fűvörös. A nemzetközi gyorsvonatok hálófülkéi meg szoktak telni ismert, előkelő budapestiekkel, akik a Tátrába, Svájcba, vagy a Rivierára igyekeztek. Az idén a háború második fekete karácsonya befagyasztotta a hálókocsi fűtőtesteit és még a legelőkelőbbek is itthon töltötték az ünnepeket. Külföldre mindössze egy vonat ment, azon is csak rokon látogatásra igyekvő magyarok igyekeztek Jugoszláviába. Az ünnepek alatt itthon láttuk Varga József kereskedelmi és Laky Dezső közellátási minisztert. Teleky Mihály gróf néhány napot családi birtokán töltött Kecskemét mellett. Reményi-Schneller Lajos pénzügyminiszter makacs influenzajával bírkózott, majd néhány napot Balatonfüreden töltött. Szász Lajos dr. pénzügyi államtitkár Radványban volt, Kacsógyi Bálint államtitkár szűk családi körben itthon ünnepelt.

Vitéz nagybányai Horthy István, miniszteri tanácsos, a MÁV elnöke legutóbb meglátogatta Erdély egy részét. E sorok írója is részt vett az utazáson és nem tud elmenni említés nélkül amellett az atyai gondoskodás mellett, ahogy a MÁV ifjú elnöke az úton alkalmazottait bánt. A —20 C fokos hidegben úgyszólván minden állomásról leszállt, személyesen fogadta a jelentéseket és berendezésüket lelkiismeretesen megvizsgálta, sőt a keskenyvágányú vasút kávédaráló mozdonyára is felszállt és a gépészmérnök gondosságával ellenőrizte, hogy rendben van-e minden.

Pelényi János, washingtoni magyar követ benyújtotta lemondását és visszavonul a diplomáciai szolgálatból. Értesülésem szerint Pelényi János kintmarad Amerikában és a gazdasági életben helyezkedik el. A kitűnő diplomatának, felesége révén, aki előkelő és dúsgazdag amerikai hölgy, az Egyesült államokban kitűnő kapcsolatai vannak.

Jamashita altábornagy vezetői a japán katonai missziót, amely a napokban a német kormány meghívására a nyugati frontra indult. Budapesti diplomata körökben az altábornagy nem ismeretlen. A huszas évek végén Bécsben és Pesten volt katonai attasé. Jamashita altábor-

nagy sokat időzött a magyar fővárosban és azok közé a japánok közé tartozik, akik irántunk érzett rokonszemből elég jól megtanultak magyarul. Az altábornagy szereti passziójából külföldi barátai és vendégei tisztelőre saját-főző ételspecialitásokkal kedveskedni és legutóbb egy magyar ismerősét, aki Pekingben — ahol Jamashita katonai parancsnok volt — meglátogatta, székelgyűléssel vendégelte meg.

Paál Gábor, erdélyi országgyűlési képviselő, ha csak egy kis ideje van, azonnal utazik Budapestre. A politikán kívül sokkal melegebb, érzelmi oka is van Paál Gábor gyakori felutazásának. Két bájos kislánya egy jónevű fővárosi leánynevelő intézet növendéke. Egyéb-ként Paál Gábor pesti tartózkodásai idején a Vadászúrti-szállóban lakik, amelynek rész tulajdonosa.

Segesváry Izabellát elnevezték a magyar Walt Disneynek. A név találó és az értékelést illetőleg sem túlzott. A fiatal úriasszony, aki évekkel ezelőtt mint a St-Moritz-i nemzetközi táncversenyek győztese tűnt fel, ragyogó új mestisítust teremtett. Eredeti állat- és tündérmeséit ragyogó, humorral telt rajz-sorozataival illusztrálja. Rajzai, meséi oly invenziósusak, hogy ha Amerikában élne, már milliomos lenne. Itt pedig spontán lelkesedésből a gyárnegyedek szegény kis porontyainak napfénylen életét hinti be a mesevilág aranyfitteszeivel.

Öszhajtó matrona lesi-várja minden nap a híreket a rádióból és újságokból a kolozsvári Erzsébet-utcában. Özv. Botár Istváné, fia, Botár István kolozsvári képviselő sikeres szereplésének megnyilatkozásaira kíváncsi. Az ifjú szobrász-országgyűlési képviselő, aki az elmúlt években nagy nehézségek között élt, hogy jó magyar maradjon, végre révbé ért. És ki legyen emiatt boldog, ha nem az édesanyja, aki az elmúlt évek nehézségeit szorongó szívvel viselte?

Friedeczy József «Japán első találkozósa Európával» címen előadást tart a közeliöbven Budapestben. Friedeczy József az osztrák-magyar követség sajtóelőadója volt Japánban, a háború kitörésekor nem tudott hazajönni, Amerikában rekedt és ott töltötte a világháború éveit.

kiment a nagykerbe a domboldalra, egy kosárba szedett néhány pirosót almát, hogy hazavigye Verának. Öreg este lett, mire a faluba ért. Mire a házhoz ért, már bent égett a lámpa. Beszélgetés hallatszott ki. Vajjon ki lehet itt, hiszen hozzájuk mióta a leány ott van, még senki be nem tette a lábát.

Benézett az ablakon, majd kövé dermedt hirtelen a csodálkozástól.

A konyha közepén a bölcsőt egy idegen férfi ringatta, egyik kezével ringatott, a másikkal meg a Vera derekét tartotta. Vera szerelmesen simult hozzá.

Vassilij agyában egyszerre világosság támadt, megindult nesztelenül kijelé a házból.

Már a kapunál tartott, amikor egy kiáltás megállította:

— Ki az, ki jár itt?

Sietett kijelé... gondolatban már megint ott állt a folyó partján, ahová nem tudott kijutni tavasz óta...

Vera mégis utólréte:

— Hova megy... csak nem akar elmenni? Éppen most, amikor olyan boldog vagyok? Eljött Petrus... mert hát ő sem tudott nálam nélkül élni, eljött és a jövő héten már meg is tartjuk az esküvőt... igaz volt, kár lett volna meghalni...

— Hát akkor Isten veled, Vera, most már én igazan mehetek...

— Ugyan már hogyan mehetne... hiszen mindig azt mondta, hogy szereti a kicsit, mint az édes gyermekét, hát ki lesz akkor a nagyapó? Volna szíve itthagyni?

És Vassilij csendesén, kókadt fejjel egy könnyet törölt le a szeme szögletéből és visszament a házba...

Írta: L. Petrov Ford: H. Lányi Piroks

NAPOLAJ

IRTA GYÁRFÁS MIKLÓS

1.

Ha egy geokémiai doktor strandra megy, nem lehet tőle más eredményt várni, minthogy malacpírosra süljön a júliusi napon. Pontosan így történt ez Kovács Pál doktorral is, aki évek után végre rászánta magát, hogy strandolni menjen.

Úgy látszik eddigi mulasztását be akarta hozni, mert addig feküdt a forró napon, míg egyszer csak apró fűszúrásokat kezdett érezni bőrében és a sűrű nyári hőben még valami pótméleg fűtötte át. Persze, mint afféle műkedvelő, napolaját nem hozott, így aztán jól bepaprikázta a nap.

Hamar fogta heverőgyékényét és a nagy fák árnyéka alá sietett. Szerencsésen kényelmes, kellemes helyet talált. Mellette, talán egy méterre leterített fűrdőköpenyen nagyon csinos fiatal nő feküdt. Kovács doktor nem szokott figyelmet szentelni a csinos fiatal nőknek, életét teljesen lefoglalta a geokémia. Most azonban észre vette vele valami a bájos lányalakat: a hölgy irigylésremélőn be volt olajozva!

És Kovács doktor erre az olajba pakkolt csinoságra megremegett. Nem ő. A bőre. Kiszáradt, pirosra sült bőre. — Ha most bekenehetné magát olajjal! — szinte a lélekzete is elakadt erre a gyönyörre gondolva. Kovács doktor szendvél epidermiszével ismét a fiatal nő felé fordult és ekkor a nő formás, csokoldédszínű karja mellett felfedezett egy kis zöld üveget, amelyen erőteljes felírással állt: Napolaj.

Mi lenne, ha kérne egy kis olajat? Nem, ez lehetetlen. Ismeretlen foglyot megszólítani, átlátszó trükknek gondolná. Lehet, hogy a férje is itt van a közelben. De nem, nincs jeggyűrű az ujján. Így futkároztak a kislánód Kovács doktor gondolatai, mikor a barna lány felállt és elindult a medence felé. A pörkölts geokémikus izgatottan követte tekintetével. A lány pedig beugrott a vízbe és úszni kezdett ellenkező irányba. Az üveg — a gusztagos, kívánatos üveg! — pedig hívogatóan, szemtelenül kacérkodott Kovács Pállal. Homlokán újra kiütött a veríték, de ez a lelkiismeret verítéke volt, mert érezte, itt valami becsületesség fog történni. Szomjózó bőre kilépett hatásköréből, úgy tárogta apró sejtjeivel: Olajjal! És Kovács doktor nem tudott uralkodni idegein, a kísértés elragadta. Jobb karját óvatosan, lassan csúsztatta az áhított üveg felé. Körülnézett. Nem figyelte senki. Megvan! Már kezében szorongatta az üveget. Most már nem törődött semmivel. Becsületesség tudós szívét csak egy vágy töltötte el, jól bekenni magát a napolajjal. Bőre öreg alkoholistai türelmetlenségével itta a gyógyító olajat. Aztán becsavarta az üveget, hogy visszacsempéssze. De ebben a pillanatban valami közbejött. Az olajos lány fűrdőköpenyére letelepedett egy férfi.

2.

Betyárul kellemetlen helyzet volt. A férfi, aki ilyen bizalmasan elhelyezkedett a fűrdőköpenyen, feltétlenül a hölgyhöz tartozik. Az olajat lehetetlen volt visszatenni. Kovács doktor soha életében nem volt ilyen kínos szituációban. Kénytelen volt a napolaját a gyékény alá rejtetni. A kitűnő geokémikusból egyszerű tolvaj lett. Ezzel a nem

éppen megnyugtató gondolattal hanyatt feküdt és szeméit behunyta a további események elől.

Igy feküdt egy ideig, aztán szomszédságából a következő fojtott párbeszéd halatszott.

Női hang:

— Kérem, azonnal keljen föl a köpenyemről és távozzon innen...

Férfi hang:

— Nézze gyerek, ne okoskodjon. Maga nagyon csinos. Tetszik nekem. Meg akarok ismerkedni magával.

Női hang:

— Azonnal menjen innen kérem. Velem nem lehet ismerkedni.

Férfi hang:

— Nézze kisíam...

Kovács doktor átlátta a helyzetet. Ez a férfi üldözte a lányt a strandon és most itt akar megismerkedni vele. Kovács doktor ezt a jelenetet máskor szó nélkül hallgatta volna. Nem volt bátorsága idegen ügvekbe beavatkozni. De most, mióta bekente magát olajjal, minden megváltozott. Ahogy a bőre megnyugodott, kellemes erő, bő jókedv jartatta át. Mint valami tornászbaíjnak pattant fel a gyékényről. Nem hagyhatja cserben a lányt, akinek olajával rendbehozta magát. Odalépett a lányhoz.

— Bocsánatot kérek — mondta. — Dr. Kovács Pál geokémikus vagyok. Engedje meg, hogy rendelkezésére álljak. Aztán a férfihöz fordult:

— Uram, beláthatja, mást nem tehet, minthogy azonnal távozik.

A férfi egy pillanatra nem mozdult, de amikor látta, hogy Kovács doktor milyen fenyegetően áll ellőtte, hanyagul felállt és továbbbádalgot.

A geokémikus nem gondolta, hogy ilyen simán fog menni a dolog. Főlényes megvetéssel nézett a strandbetyár után.

3.

Ezek után lehetetlen volt a további ismeretséget elkerülni. A lány szeme boldogan csillogott, amikor megköszönte a közbelépést.

— Nagyon hálás vagyok, doktor úr... tudja, a mai fiúkban nincsen semmi lovagiaság, nem tudom ki védett volna meg, ha ön nincs itt véletlenül...

Beszélgettek. Sok mindenről. És a kis geokémikus meglepve érezte, mintha teljesen kicserélték volna. Azelőtt egy-két szó után elhallgatott, ha véletlenül női társaságba csöppent. Most úgy folyt a beszéd szőjéről, mint egy született társalgónak.

A napolaj mindig mélyebben itatódott bőrébe. És egyre könnyebbnek, felszabadultabbnak érezte magát.

Már attól sem félt, ha a lány fölfedezné, hogy a napolaj eltűnt. Nem fogja beismerni, hogy ő emelte el. Ez férfiatlan színben tünethet fel. Nem, ilyesmit egy igazi úr nem tehet. Az szenved, de nem dézsmálja meg egy úrilány napolaját. Milyen győnye is volt, mielőtt bekente magát ezzel a napolajjal! Merész hazugságot is gondolt ki. Ráfogja a napolaj bűnét arra a szerencsétlen strandbetyárra, akit elzavart, ha a lány keresni fogja az üveget. Doktor Kovács Pál azelőtt sohasem hazudott volna. Most igen.

Ennek is a napolaj volt az oka.

4.

— Tulajdonképpen nagyon örülök, hogy így történt — nézett a lány szemébe — mert megismerhettem magát. Tudja, amikor megláttam, azonnal olyan ördögösen csinosnak találtam, hogy nem is mertem magam előtt bevallani...

A geokémikus nem hitt a füleinek. Hogyan? Ezt ő mondta? Micsoda nagy-szerű szédülés kapta el? Nem érez semmi félelmet!

S az olaj tovább símogatta. Lányan és finoman omlott szét sejtjeiben. Atjárta a fájdalom legutolsó maradványait is. Mintha biztatta volna: huszonhat éves vagy... erős és fiatal! Te, nemcsak földvegytan van a világon! Nézd ezt a pompás kis virágot... Maga az élet, a Szépség. Ne féli, Kovács, nem fogod megégetni magad, én vigyázok rád... tudod, a napolaj.

A lány mosolyogva hajította le a fejét:

— Ha ezt más mondja, nevetek rajta, de most egy kicsit szégyelem magam. Egy ilyen komoly, értékes embertől az ilyesmit másképp hallja az ember, mint a fecsegőtől. Honnan tudom, hogy komoly ember? Arról, hogy pirosra süttötte a nap. Nézzem körül, milyen gondosan barnák itt a férfiak a strandon, mintha életük egyetlen célja lenne, túltenni a négereken. Ezek profik. Nem szeretem őket. Maga pirosra sült, mint a rák és ezért becsülöm magát. És ezért szégyelem, hogy csinosnak talál...

A lány válláról langyosan gőzölgött a napolaj illata.

5.

Nem vette észre a napolaj eltűnését. Csak akkor, amikor a kabinoknál jártak. Éppen azt beszéltek meg, hogy felöltözés után a bufféban találkoznak, amikor a lány összecsapta a kezét: — Jaj, de buta vagyok... a napolaját ottfelejtetem.

Kovács doktor kapott az alkalmon. Boldogan ajánlotta, hogy visszamegy érte. Hogyne! Meg van oldva az olajúgy. Nem kell hazudni, nem kellett másra fogni a lopást. Egyszerűen visszahozza a gyékény alól.

Vidáman hozta a kis üveget s a lány bocsánatkérően köszönte:

— Ne haragudjék, hogy fárasztottam ezért a kis vacakért, de olyan jó kis üveg és igazán örülök, hogy megvan.

A lány nevetett. Tékozlón, tiszta szívből, ahogyan csak nők tudnak nevetni kis semmiségekért és a fogai olyan édesen csillogtak, hogy az ilyesmit igazán nem lehet kibírni.

Kovács doktor elkönyvelte magában, hogy ezt az aranyos kis nevetést — el kell ismerni — ismét a napolajnak köszönhette.

6.

Este, otthon újra bekente magát napolajjal. Ezt már vette. A kislány tanácsára dörzsölte be magát, nehogy felhólyagosodjék. Holnap a strandon bemutatja az eredményt.

S amíg a puha olajat magára kente, arra gondolt, hogy az életben mennyit szenvedett, milyen sokat volt egyedül, mennyi mindent nélkülözött... igen, az élet kicsit megégette és ő éveken át szaladgált ezekkel az égési sebekkel, mert nem tudta, hogy ennek orvossága is van.

És most milyen jó ez az olaj. Egészen átjárja az ember testét. Erzi, hogy gyógyítja... szinte másképp látja a világot... Mintha puha kéz símogatná... Az illata boldogsággal tölti el a bőrét, a gondolatait... Igen, erre a napolajra nagy szüksége van, ez vigyázni fog rá. És gondoskodik arról, hogy az ő hata és nyaka, az ő szegény férfiválla ne hólyagosodjék föl.

...Majd régr felhólyagosodni a szép rózsaszínű ala alatt, amely már ott csillogott a láthatáron, a leány mögött, a kívánatos házasság formájában...

A TENORISTA VIDÉKEN

Irtta Nagyiványi Zoltán

Dragonville, a nagy tenorista, a koraösi barátságos napfény dacára dideregve ment le orvosa lépcsőin. Nem csoda, hiszen ennek az elegáns magánháznak első emeletén alig néhány perccel ezelőtt mondta ki róla Páris egyik legkiválóbb hangszál-specialistája az ítéletet: a hangja elveszett és örök időkre búcsút vehet a színpadtól, melyen elég sokáig uralkodott.

Szerencséjére nem egyedül vezette ide a kocsiját, hanem a fontos látogatásra való tekintettel a sofförjéit ültette a kormány mellé, különben baj lett volna az utcai közbiztonsággal. Így sápadtan vette magát a kényelmes hátsó ülésre és csak a kezével adott jelt az embernek, hogy hazafelé indulhat. Behúnýt szemmel ült a puha sarokban és minden erejét összeszedte, hogy a gondolkodását teljesen leállítsa. Mert ugyan mi juthatott volna most az eszébe? Nem... ettől menekülni kell.

A lakásán Marcel úr várta, a régi barátja, ki egyben a magántitkári és reklámfőnöki teendőket is évek óta ellátja körülötte. Csak egy pillantást vetett a belépő tenoristára és teljesen tisztában volt a helyzettel. A kerekében járó kis bárhoz lépett, ott a szokottal valamivel erősebbre keverte az italát, egy hajtásra megitta, rágyújtott és azután egykedvűen fűtyörészve sétálni kezdett a tágas dohányszobában.

— Nem vagy kíváncsi arra, hogy a tanár mit mondott? — kérdezte az énekes leplezetlen szemrehányással a hangjában, egy kényelmes karszékéből, mely a saját életnagyságú portréja alatt olyan méltóságteljesen terpeszkedett, mint egy trón.

— Minek kérdezek valamit, mikor te már úgys mindent elmondtal. Sohasem tudtál magadon uralkodni, Gaston! Amint beléptél, a homlokodról leolvastam a szöveget... Ha már itt tartunk, el is mondom: „Dragonville, szegény barátom, ön már többé nem fog énekelni...“ Körülbelül ezt mondotta a professzor és ha tudni akarod, én már hetek óta tisztában vagyok a helyzettel, hiszen a háziorvosod ugyanazt megmondta, amit a felsőbb fórum ma megerősített.

— Miért hallgattál, Marcel, miért? És ha már okatlanul titkolódtatok előttem, akkor most hogyan tudsz erről a hallatlan szerencsétlenségről ilyen cinikus nyugalommal beszélni?... Hát nem tudod, hogy ez mit jelent?

— Kivehetted a szavaimból, hogy ez mind nem újság előttem. Egyébként, hogyne tudnám, hogy ez a fordulat mit jelent... Tönkrementem, Gaston! Tudj meg drága barátom, hogy teljesen tönkrementem... — Hogyan? Én vesztettem el a hangomat és te mentél tönkre?

— Én, Dragonville! Egyedül én mentem tönkre, miután egy berekedt tenoristának sem titkárra, sem reklámfőnökre nincs szüksége. Te vagyonos ember vagy, én pedig a te állástvesztett barátod lettem, hidd el: ez nem irigylésre méltó pozíció a mai nehéz világban. De te különben sem kerülnél bajba, ha egy frank nélkül mennél le a színpadról... hiszen a tollad is megmaradt.

A letört énekes már indulatosan akart válaszolni, de azután hirtelen megdondta magát. Felugrott a karszékéből, végigsimította a forró homlokát és fel s alá kezdett rohanni a szobában... Ez a gyors mozgás levezette a haragját, megállt a barátja

előtt, néhány másodpercig farkasszemet néztek, végül kissé megszelídülve vette fel a szót:

— Azt hiszed... hogy... a... toll... pótolni tudja? — itt a torkára mutatott. — A hangodat? — kérdezte az állástalanává vált reklámfőnök. — Nem mindjárt — folytatta — de én az irodalomban sem féltetek... Néhány csinos apróság jelent meg az ügyesen választott álneved alatt... „Hautevoix“ „Magashang“... már ebből is látszik, hogy a képzeletet dolgozik... Hal-lod-e, Gaston? Mielőtt az új életpályádhoz kezdenél és mielőtt én új állás után néznék, egy párhetes kirándulást teszünk a Sud-be, délre. Ez mindkettőnkre ráfér... Kipihenjük magunkat és te anyagot gyűjtesz... például egy vidám filmhez... Hidd el, az még a te hangodnál is jobban kell a mai gondterhes közönségnek... Na? A házigazda nem választott azonnal, de elég gyorsan összeszedte magát. Kiegyenesedett és szinte fellelkesülve reagált az indítványra:

— Elmegyünk Marcel, még pedig a te legszebb hazádba, a Dordogne völgyébe, melyről már úgys annyi szépet regéltél... De én az álneveim utazom, hiszen ehhez a meglejtett „csinos kis irodalmi apróságok“ révén jogom is van.

— Rendben van, Hautevoix barátom! Holnap utazunk.

Marcel nem nagyitott, mikor annak idején a szülőföldjéről beszélt, felköltötte a barátja érdeklődését. Talán annyit is elég arról a pátriáról mondani, hogy a Dordogne megyét azelőtt a Gascogneknak nevezték, melynek úgyszólván minden faluja tele van az évszázadok alatt megírt és megénekelte romantikával. Hiába vezették be itt a villanyvilágítást, hiába suhannak el arrafelé a szebbnél-szebb, luxuskarosszériás túrákocsik a rendben tartott országúton, de még a rádió hangszórója is hiába zúgja bele a programszámokat a tiszta levegőbe, mindez együtt sem volt képes a mult visszatérő emlékeit a régi kastélyokból, parkokból elriasztani.

Marcel nem a szülőfaluját választotta az üdülési központjául, honnan kirándulások tesznek a gazdag vidékre, hanem egy kicsit idegenbe ment, hol madame Geneviève-en kívül egy lélek sem ismerte. Ez a fiatalon özvegyen maradt s néhány évvel meg a

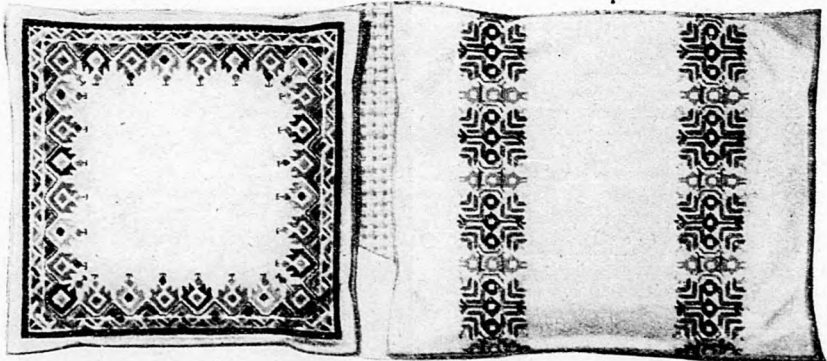
negyvenen innen viruló szép asszony sem tudott valami sokat az életéről, de ahhoz elegendő, hogy a kastélyában tiszteletét tehesse és a következő látogatásra a barátját, a dáma előtt sajnos, ismeretlen nevű írót magával vigye. Madame a falusi környezethez viszonyítva, eléggé élénk társadalmi életet élt az őseitől örökölt, renaissance-stílusban épült emeletes házban, ami fölött azonban már futólagos körültekintés után sem lehetett csodálkozni. Madame, röviden szólva, olyan bájos volt, amilyen szép és a szellemessége lehetőleg még a külsejét is — elhomályosította. Az első időben, amikor Bordeauxból ideköltözött, a környék minden számtalozó nőtlen, elvált és özvegy gavalléria ellepte a kastélyt és olyan vetélkedés indult meg az úrnő szép kezéért, amelyet a csipkés homlokzatú öreg épület még a régi jó időkben is aligha látott. Vetélkedés nincs legyőzöttek nélkül és amikor a két párisi barát a falu egyetlen vendégfogadóijában felütötte a tanyáját, már csak a három legzsvósabb vetélytárs maradt a porondon.

Gaston már a bemutatáskor remekelt. Mint vérbeli párisi, azonnal átlátta a helyzetet: Három falusi gavallér tőri magát egy pompás asszony kezéért és — legalább szerinte — egyik sem méltó hozzá. — Majd elintézték benneteket — határozta el az első negyedórán és mindjárt olyan alapos munkát végzett, hogy a három közül a legszelidebb, egy környékbeli szentimentális birtokos még azon az estén riadtan visszalepett a mérközéstől.

Madame rendkívüli módon örült ennek a fordulatnak. A megélénkült verseny mulattatta és azonkívül a párisi nagy színpadhoz szokott, még mindig nagyon hódító külsejű világi el is nyerte a tetszését.

Marcel titokban meglegedetten dörszölte a kezeit, miután ő alapjában véve őszintén szerette a barátját és mindenáron ki akarta bántatni jógyógyitani, mely az első fellendülés után bizony minden nap, főként az esti fellépések óráiban újból erőt vett rajta. — Ha valaki, — gondolta — úgy ez a bájos, szép és okos asszony lesz képes a hajótörött lelket a melankólia hullámaiból az irodalom javára is átmenteni.

A hölgyön kívül még egy váratlan szövetségese jött segítségül: a delfranciaországi ősz. Egymást követő kirándulások a Dordogne lomberdős völgyében, teniszpartik a kastély mögötti park öreg háza között és a dohányszó bizalmas sarkában folytatott szíves beszélgetések, főképen pedig a gyakori együttlét, rohamlépésben siettették az eseményeket. Három hét leteltével a három vetélytárs közül már az utolsó, egy szolgálati viszonyon kívüli spahi százados is csak a zászló becsületéért jelent meg a

Keresztöltéses párnák. Lenvászonra előrajzolva, darabja P 3.50. A négyzetleges alakú mérete 50×50 cm, a téglalakúé 40×50 cm. Szűrőszablonja darabonként P 1.50. Beszerezhető a MUL Kézmunkaboltban, Budapest, VI. kerület, Teréz-körút 6. szám.

porondon, honnan a másik kettő végérvényesen lemaradt.

— Sima úgy ez már nagyon — morimolta magában Marcel úr, mikor egy óvatlan pillanatban a szépasszony és a barátja szeméncé összevillanását elkapta... Pedig tévedett, mert még hátramaradt a legnagyobb akadály: Gaston Dragonville minden szerencés külszín ellenére még most is képtelen volt a multjával szakítani. A fényárban úszó rivalda, a hajlongó, frakkos karmester és mögötte a népszerű nagy énekes szereplésére váró közönség, az ő közönsége folyton megjelennek a képzeletében.

Marcel még egy hétig türelemmel várt, aztán elhatározta, hogy cselekszik. Aznap órákhozsat járták a tarlót, egy lombhullató erdő szélén a szabadban ebédelték táborniz mellett, este pedig a kastély nagy szalonjában gyűltek össze teázni vagy tizen, mert madame ez alkalommal néhány falubeli notabilitást is vendégül látott.

Gaston gyanakvó pillantást vetett az egyik asztalon felállított gramofonra és különös-képpen az amellet magasba tornyosuló lemezekre. Balsejtelmek gyötörték, hiszen néhány tucait jobbnál-jobb felvételt kering a világban a legszebb szerepeiről. Valaki mihamar el is indította a készüléket, nem a legiskerültebb lemezt találta bekapcsolni, úgyhogy a társalgás nem is hallgatótt el az aranyozott asztalkák körül.

Úgy körülbelül húsz-huszonöt perc múlva az következett be, amitől a volt tenorista előre regetteget: egymásután, a három legszebb és legnagyobb áriája csendült fel a szalokban, melyeket pályája csúcspontján örökített meg a vállalat... Majdnem úgy volt, mint régen: halotti csend... mindenképpen lélekzavart okozta lesi a hang szárnyalását, csak éppen a karmester nem veri a taktust a fehér kesztyűs kezével, no és a tapsvihar marad el...

— Ki ez az énekes? — kérdi végül a falusi kántor, ki tíz évkenint egyszer járt a párisi nagy operában.

— Dragonville, — válaszolta Marcel hangyagul. — Gaston Dragonville — helyesbítette a magyarázatot és szigorúan a ház asszonyára nézett, aki az énektől szemmel láthatólag el volt ragadtatva.

— Nagy ember — válaszolta a kántor meggyőződéssel, amire mindenki helyeslően bólintott, csak a főerdekel nem, mert ekkorra már lábujjhegyen kiszurrant a szobából...

— Mit művelsz, Gaston? — kérdezte Marcel ravaszul, mikor rövid idővel később a barátját a közös szállásukon csomagolás közben találta.

— Utazom, — válaszolta az röviden.

— Miért és hová? — kérdezte az extiktár még mindig nyugodtan.

— Marcel, idehallgass! — Gaston felállt a bőröndjei között és szikrázó szemmel nézett a barátjára. — En itt legyőztem a földbírtokost, a Dordogne-völgyi öntöző-társaság egyik mérnökét, végül egy szolgálati viszonyon kívüli spahikapitányt, de Dragonville Gastonnal nem mérkőzöm, előle kitérek...

— Ennyi a mondanivalód? — kérdi Marcel most már mosolyogva.

— Ennyi.

— Olvasd el ezt az üzenetet...

A volt tenorista kikapja a kezéből a keskeny alakú, finom levélpapírt, amelyről csak ezt a néhány szót olvasta le:

„Hautevoix úrnak semmi köze sincs Dragonville úrhoz. Üdvözlé és várja — Geneviève.“

— No? — kérdi Marcel. — Most mi lesz?

— Maradunk — válaszolja a másik boldogan — és holnap elkezdjük a filmet írni... hárman.

Gyermekmentés a Rózsák-terén

Fehér márványszobor alakjában örökidik Brunswick Terézia nagyszony az egyetlen és legnagyobb állami magyar óvónőképző intézet rózsáktéri halljában és figyel. Figyeli a 120 édesen kacagó kisdedit, közöttük a húsz napköziothonos apróságot s a hét fővárosi árvát — az „Angyalkert“ drága palántáit. Figyeli a százötven gyermekkertésznojelöltet is, a saját utódait. Élményt jelent egy napot itt tölteni, a Magyar Jövő virágok kertjében. Üde hangulat, derű, mosoly, szeretet ad itt hangot és színt. Am a derű és mosoly hajlékában kemény, nehéz, ugartörő, magvető és életmentő munka folyik.

A szegény munkás-szülők már kora reggel behozzák gyermekeiket, akik a napközi otthonba vannak besorozva s az egyik mintaovónő bevezeti az apróságokat a fürdőszobába. Itt modern felszerelésű fürdőmedence s apró mosdómedencék kínálkoznak. Alacsony fogaskákon és polcokon minden gyermeknek rendben van odatéve állapotmákkal megkülönböztetett törülközője, fésűtartója, fogkefeje és pohara. Mintha csak a törpécskék világába kerülünk volna. A higiénikus tisztálkodás áldásában naponta részesülnek itt. Utána megkapják a tejeskéküket puha kenyérral, tíz órákor a vajás-, vagy lekvároskenyeret. Később apró asztalnál csillogó szemmel várnak a két-háromfogásos finom és bő ebédre. Kézműsös, ima, hálaadás testi és lelki jószokásait már itt megszokják. A jó óvónénik mint őrzőangyalok, mindenütt a nyomukban vannak. Még uszonnát is kapnak, mielőtt a munkától kifáradt szülők értük jönnek. Reggel napi egészségügyi vizsgálat van soron. Az orvostanárno és a kisdedek törkát, bórét, orrát, fülét, fejét s meggyőződéssel szereznek egészségi állapotukról. Sok-sok apró életmentettek már meg ezekkel az óvónőképzőkkel. Ezt gyakorolják az országban szétszóródó óvónők is, a zöldkeresztes nővérekkel karöltve.

De ebben a gyermekeldoradóban tanárnők, tanárok és mintaovónők az igazgatóval az élen a szellemfejlesztő munkában is elsőrangban állják meg a helyüket.

A munkatermekben serény foglalkozás folyik. Agyag, vessző, szalma, tollszár, nád, gyékény, papíros, rongy csodálatos metamorfózisban keresztül szébbnél szebb mintákba, virágba, ember- és állatfigurákba szökken. Lesz ebből még bababútor, lámpa, házacskó és meglevencedett tündérmese.

Az óvónőjelöltek mindenben előljárnak,

mint a munkaóráit vezető tanár és mintaovónő asszisztensei. De a meseországban ott vár a bábszínház kék függőnye mögött várakozó csoda — és ott ígérget egy mozigép is álló és pergő keskenyfilmeket.

A falakon meseképek, jelenetek, kacagó és pityergő gyermekfenyéképek szépték ezt a bábujós gyermekkertet. Dalocskák, versikék kísérik a munkaórák meglevencedett képeskönyvét.

Es ebéd után fregoli módra a munkaszobából ebédutáni pihenőhelyéllé változtatott lefüggönyözött teremben lábujjhegyen járnak a jelöltek és álomba mesélik a kisdedeket a modern, nádfonatos, alacsony tábori heverőkön. Vastag, meleg gyapjútakarókba burkolva tovább álmoldják ezt a megszépült magyar gyermekéletet. Miután négy órákor újra játszvatanolás következik, aztán eljönnek a városból a kicsinyekért, akik bizony néha-néha irigykedve búcsúznak a fővárosi árváktól, akik éjszakára is ott maradhatnak ebben a varázslatosan szép tündérvilágban.

Egyik tanteremből fiatal lányok vidám nótája zendül ki hegedűkísérettel. Erős és komoly zeneképzés folyik itt s a gyermekdalocskák között skálázás, etüdygyakorlatok, zeneszerzés, zeneelmélet csiszolják a tanulóanyagot. A másik teremben színes kretákkal művészi készséggel varázsolnak fel a jelöltek egész mesejeleneteket, rajztömbjeikből nem egy kép komoly művészi kiállítás keretébe kívánkozik. A többi tanteremben babákat, macskót, tapsifülest szabnak, varrnak, tömnek a jelöltnők. Közben magyaro kézimunkák, finom csipkemintákra faragott fadóbozok, amforák kiállításai anyagát halmozzák össze egy asztalra. A tornateremben felütőn egészséges kinézésű, vidám leánycsoport végez kurta nadrágban, kis trikóban zeneszó mellett művészi szabadgyakorlatot.

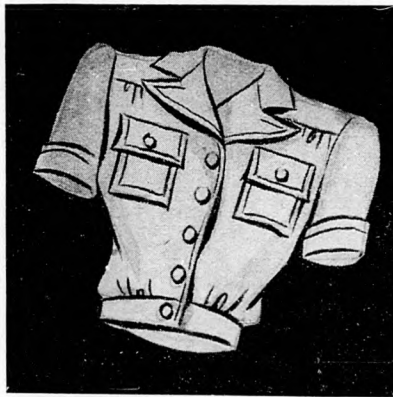
Mindezen felül pedig a tanítóvőképző tananyagának megfelelő elméleti tantárgyakat is tanulják, de ott találjuk őket az összes háztartási munkákban, a nagytakarítás naposai között, a mosóteknők mellett, a művasaló asztalnál s a konyhában. Külön tanár, gazdasszony és szakácsnő készíti elő a jelölteket modern felszerelésű gyakorló konyhában. A terítés és tállálás művészetén kívül megtanulják itt a takarékos főzést, az ünnepi étrendeket, a diétás főzést, a felnöttek, betegék és gyermekek helyes táplálását, befőzésüket s a háztartás minden esinyját-binját, sőt az üzletekben és csarnokokban való bevásárlást is nap-nap után gyakorolják.

Fekete József tanügyi tanácsos, igazgató, a kitünő pedagógus, mosolyogva mondja: — Itt felélesztjük a régi magyar nagyszonyok szellemét, művel, képzett s a gyakorlati tudást is magukkal vivő magyar anyajelöltek által, akik derűt, melegséget, mosolygást, gyermekszereget, munkakészséget és meglevencedést visznek a családi otthonokba.

Úgy halljuk, már a harmadik évben előjegyzik a növendékeket az anyahelyetttest kereső családok s a diplomás óvónők is gyorsan elhelyezkedhetnek. Am, ami a legfeltünőbb, az innen kiröppent növendékek legnagyobb része az átlagon felüli szerencsével férjhezmegy. Ezt igazolja a napijelentés hirdető fekete tablára tűzött sok eljegyzési kártya és házassági jelentés.

A Rózsákterén a legszebb rózsáskert ez az állami óvónőképző intézet, amely rövid jelmondatába összesűrít munkaprogramját: „Vadócba rózsát oltsatok, hogy szebb legyen a föld“.

Sz. Sotymos Bea

Kosztümbház

Szenyórák, szenyoríták

Madridnak négy száz temploma van. Szép-aszonya, széplánya jóval több, mint négy száz. Aki nem bekötött szemmel jár-kál a Puerta del Sol-on, vagy a Calle de Alcalá-n, gyorsan alárakhatja a dettójeleket a megállapításunk alá. Az általánosító hajlam feketének és szenedélyesnek skatulyázta el a spanyol nőt. Nos hát nem mindig fekete és nem mindig szenedélyes. Féltekény és lört hord magánál — mondták. Nem vitatkozunk. Az egyik lört hord, a másik püderesszelencét. De püderesszelencét mégis csak többben. Carment emlegetik, a dohánygyári munkást, aki nem sokat tüprengett, amikor a szíve megszólalt. Igen, Carmentek is vannak. De nem minden spanyol nő Carment. Minden századi se.

A színes és csillogó Carmen, a Merimée-novella és a belőle készült operaszöveg hősnője, nem típusa a spanyol nőnek. Carmen költészet és felelőtlensége korántsem általános. A spanyol nő egyszerű és romlatlan. Szereti az otthonát és a családi életet. És szereti gyerekeit. Nyugodtan használhatjuk a többesszámot, Spanyolországban csak újságcikkekben ismerik az egyiket. A gyermek kultusza kevés országban olyan fejlett, mint itt.

A spanyol nőről az a hit van elterjedve, hogy nem dolgozik. Fogalmazzuk meg enyhébben: nem él-hal a munkáért, nem rajong érte. Latin nép, déli nép, más klíma alatt él, mint az északiak, más a vérmérséklete, ez a magyarázat. De azért ellátja a háztartást, gondját viseli a gyerekeinek, a kerti munka is az ő hatásköre. A szegényebb néposztályok asszonyait és lányait sűrűn láthatjuk gyárakban, üzemekben és más munkahelyeken, különösen Katalóniában, Barcelonában és környékén, ahol fejlett a gyáripár. Vasúton, póstán is sok nő dolgozik.

A spanyol nő egyenjogúsága még ma is csak szólam. Alárendelt helyzete, az élet számos területéről való kirekesztettsége csak lassan enyhül. A spanyol nő jogfosztottsága az izlám sokszázszentendős befolyására vezethető vissza. A háremek árnyéka ez. A spanyol nők tartózkodása, visszavonult életmódja is a már idők csökevénye.

A két nem egymáshoz való viszonyát évszázados hagyománnyal és merev erkölcsi formák szabályozzák. A spanyol nő még ma, a világháború és a forradalmak egy-ségeisítő, erkölcslesztítő befolyása után is, valószínűleg kolostori elzártságban él. A fiatal lányokra a nevelés, az erkölcs, a vallás, a hagyományok láthatatlan tilalomfái mellett szigorú anyai szemek és még szigorúbb apai rendelkezések vigyáznak. Ez a felügyelet olyan kemény, mint sehol Európában.

És ha már a lányok elzártságáról van szó, emlíkezzünk meg a reja-ról is. A reja az a rács, amely a Spanyolországban oly ismeretes rácsosablakot, a ventana de reja-t elzárja. Ha az esti Cordoba, Granada, vagy Sevilla utcáin sétálsz, léptenyomon nitárpengés és énekhangok ütnek meg a füledet és olyan jeleneteknek lehetsz szemtanúja, aminek elidehaza legfeljebb színpadon látsz. Fiafalemberek állnak a reja előtt és halk, becézó szavakat suttog be a sötét szobába. Persze nem a szobának suttog. A reja mögött ugyanilyen halk válasz érkezik: winha falevecik sutto-gnának a szélben. Mivel az utcán nem járhatnak együtt és az érintkezésnek ez az

egyetlen megengedett formája, persze hogy élnek vele a szerelmesek.

A Kelet tarkaságát hiába keresed. Nemcsak a spanyol férfiak kedvenc színe a fekete, hanem a spanyol nők is. Akármilyen perzselőn süt a nap, a fekete ruhát nem cserélik fel fehérrel. Feketét viselnek köznapokon és feketét ünnepeken. És feketét persze akkor is, ha gyászolnak.

És hogyan tudják viselni a ruhájukat!... Ruhájuk nem anyagával hat, szabás is melléke, a fontos az, ahogyan hordják! A mantilla máig is megtartotta egyeduralmát: semmiféle kalapdivat nem tudja kiszorítani. Ez az olcsó vagy drága, többé vagy kevésbé díszes, néha fehér, de leginkább fekete csipkékendő valóóságos nemzeti ruhadarab. Után, templomban, hangversenyen, bikaviadalon, mindenütt ott láthatod. Byron verset írt róla, Chateaubriand és Victor Hugo lelkes sorokkal magasztalta. A spanyol festők Goyától Zuloagáig százszor és ezerszer megörökítették. De hogy olyan kecsesen viselje valaki, mint ahogyan ők viselik, ahhoz spanyolnak kell lenni! És változatlanul megtartotta uralmát a legzező is. Fialatok és öregek, szegények és gazdagok egyaránt használják az

abanicót. Nyelve a legkülönbözőbb anyagokból készül, fából és csontból, celluloidból és teknőchéből, gyöngyházból és szaruból. A legzezőgyártás régi és nagy ipar Spanyolországban. Hogyne lenne az, amikor a legzezőt még a férfiak kezében is ott láthatod! Az idegenre az első napokban meglehetősen furcsa hatást gyakorolnak a hivatalos elfoglaltságuk közben magukat legzezőtő tisztviselők.

A férfiak előzékenyek és lovagiasak. A társadalmi formákban sok a szertartosság. A nyelv, amelyen beszélnek, fellengős, virágos. Mély meghajlással üdvözlik a nőket és a széptevőket, hogy ezt az ódon ízü és zamatú szót használjuk, általános. Leggyakrabban a szemét dicsérik a nőnek és nem is indokoltan, mert a spanyol nőt szemek valóban szépek; hosszú, ernyős pillák borulnak föléjük.

Az udvariasság megköveteli, hogy a nő minden bókot megköszönjön, minden szép jelzőre, amellyel feldíszítik, rámondja a «gracias!»-t. Ha a megengedettnél kissé merészebben dicséred a remek lábait, a köszönet akkor se marad el, legfeljebb bővített mondat lesz az egyszerű tömondatból: «Köszönöm, szenyor, de legyen szíves és ne szemtelenkedjék!»

Az utcán nem szokás ismeretséget kötni. De megköszönhető, ha halkán, vagy félhangosan bókot mondasz a szép ismeretlennek, még akkor is, ha történetesen a szülei kíséretében halad el melletted. Hódatolodnak és elragadtatásodnak ezért a félhangos kifejezésért nem jár rendreutasítás. Néha az is előfordul, hogy az apa fejbecentésel köszöni meg a bókot.

A spanyol mondas szert: «Jobb meghalni, mint megőregedni és megcsúnyulni». A spanyol nő valóban gyorsan hervad, de nem gyorsabban, mint a többi mediterrán népek asszonyai. Ami pedig a megőregedést illeti, Észak nőinek se használ. A spanyol nő nyelve csipős, «salado», ahogyan mondják. A szavak párbajában mindig több sebet ejt, mint amennyit kap. A gyerekeségig babonás. Még a magasabb társadalmi osztályokhoz tartozó hölgyeknek is egész sor bogaruk, titokzatos kis szokások, babonájuk van. Csak annyi közöztük a különbség, hogy az egyik beszél a «bogárgyűjteményéről», a másik szegénykezve eltagyadja.

A spanyol nő mélyen, őszintén vallásos. Szorgalmas templomjáró, aki ha villamosra száll, akkor is keresztet vet.

A spanyol nő él-hal a táncért. Bácsú és vásár, névnap és születésnap, családi és egyházi ünnepek, minden alkalmat megragad, hogy táncolhasson. Polo, se-guedilla, cachucha, bolero és hány más hamisítatlan spanyol tánc régi! És persze a fandango, ez az érzéki népi tánc, a modern andalúziai táncok őse, amelyet ma már inkább csak színpadon látsz. Théophile Gautier jellemezte fel, hogy a középkorban valamelyik pápa ezt a táncot az ördög találmányának nevezte. A fandango hódító körútját azonban a pápa megbélyegző szavai se tudták megállítani.

Csodálatos ritmusérzék van ennek a népnek! A spanyol táncosnők, amíg kevésbé bonyolult volt a közeledek — a föld minden varietéjét, táncjelviségét, revűszínpadát elvárszították. De akármilyen nagy exportettek is Spanyolország-nak a táncosnő, odahaza is maradt belőlük elég. A madridi tavernákban éppen úgy megtalálsz őket, mint a malagai, vagy sevillai csapszékekben. Csattogtatják az elmaradhatatlan castagnetát, pengetik a gitárt, rázzák és ütögtetik a csörgős dob, a panderetát. Olé!

Pajzs Elemér

Értékes könyvjutalmaink

SZABÓ ISTVÁN ANDOR: „Az úriember“ című könyve nem regény és mégis külön figyelmébe ajánljuk olvasóinknak ezt a könyvet, amelynek rendeltetése, hogy az élet minden körülményei között tanácsot, okos útbaigazítást adjon az embereknek egymásközi hétköznapi és társadalmi érintkezéseiben. Különösen nélkülözhetetlen a hölgyeknek, mert számtalan esetben előfordul, hogy a társaságban járatlan férfiak őket kérdezik meg bizonyos ünnepek alkalmán öltözködési, látogatási, ajándékozási, stb. problémáiban. Fialat leányok, fiatal emberek kaptak választ benne a megjelensről, viselkedésről, vendéglátásról, meghívásról, látogatás visszaadásáról, érintkezésről, az evés szabályairól, öltözködéssről eljegy-zés, esküvő, stb. alkalmakra is. A társadalmi illemszabályait európai, művelt emberek ismernie kell a szót még az sem vonhatja ki magát, aki zártabb társasági élet él.

BÖNYI ADORJÁN: „Jómádár“ című alkotása a kiváló író lenyűgözően érdekes, ragyogó fantáziával megírt buháios szerelmi regénye a békebeli magyar vidéki társadalom életéből.

LÁZÁR ISTVÁN: az elhunyt tüntetőeset-hettségű székegy író „Omlik az udvarház“ című erdélyi tárgyú regénye a székegyes ragyogó lekirazta.

LÁZÁR ISTVÁN másik értékes könyve a „Múmia“ című. Az író esapongó fantáziája korlátlanul érvényesül ebben a fantasztikus keleti tárgyú, szenedélyes és bizarr regényben.

H. G. WELLS: „A tengeri tündér“ című regényében a rendkívüli fantáziájú és gazdag skálájú termékeny író különösen eleven, lendületes, szórakoztató, könnyed szerelmes történettel köli le az olvasó érdeklődését.

H. G. WELLS „Csodálatos történetek“ című művében valóban esodálatos történetek izgalmasnál-izgalmasabb változatai filiszterien peregnek s kismárvitalatlan meglepetésekkel lepik meg az olvasót.

H. G. WELLS: „Amikor az üstökös eljött“ című könyve a háborúba kényszerült emberek a forró sáhatás az otthon, a tüntetőeset Átlomország, szerelme, egy olyan világ után, amely csupa szerelméből, felmagasztolt emberből áll. Ebben a könyvében a békés és boldog életre vágyó ember gondolatával találkoznak.

HELEN GRACE CARLISLE, a világhírű írónő „Vér a véreből“ című regényében mindvégig drámai feszültség, fialdalmas asszonyt történet rajzával gyönyörködte.

Kérjük kedves előzetőinket, sziveskedjenek az előfizetési díjjal együtt

20 FILLÉR PORTÓKÖLTSÉGET

beküldeni, mert csak úgy adjuk postára, ha a portódíjat előre megkapjuk.

Valódi gyémántok

IRTA FÓTHY JÁNOS

A fiatalok eljegyzését nagymama és nagypapa negyvenéves házassági évfordulóján tartották meg.

A nagy ünnepi vacsora már vége felé közeledett, midőn a vidám és barátságos zsvajt egy pohár halk koccanása vágta ketté. Mindenki az asztalfő felé nézett, ahol általános csodálkozás közben felállott nagymama és néhányat köhintett, mint aki beszélni akar.

— Édes kis szívem, légy mindig olyan boldog Pistával, mint én voltam a nagypapáddal. És, hogy ez így lehessen, menyasszony ajándékolj azt adom neked, amit én tőle menyasszonyi ajándékként kaptam, a gyémánt fülbevalómat. Remélem, nagypapának nincs ellene kifogása.

Szólt, mosolygva ránézett az urára és leült, taps, éljenzés, a vidám lármával újra összecsapó hullámai közepette. A menyasszony nagymamához szaladt, össze-vissza csókolta, majd nagypapát rohanta meg visszafajthatatlan gyengédségekkel.

A nagymama fülbevalói! Egész családi legenda szövéődött e két hatalmas briliáns köré, amelyet azonban mindössze csak háromszor viselt a puritán nagymama: esküvőjén, a lánya menyegzőjén és legutoljára tizenöt év előtt, az ezüstlakodalmán. A menyasszony nevéve illesztette füléhez a fiús, kurta haj alatt, de az anyja, félig a nagymama felé fordulva, így szólt:

— Ma már nem viselnek fülbevalót. Nagymama bizonyára megengedi, hogy gyűrűt vagy nyakéket csináltass belőle. Mielőtt azonban az öregasszony szólhatott volna, nagypapa kissé idegesen vágott közbe:

— Maradjon csak, ahogy van. Majd megint divat lesz a fülbevaló...

Mikor a vendégek szétesztek, a nőtársakban, aggodalmasan kérdezte nagymama az utólat:

— Mi bajod? Lehagoltnak látszol... Nagypapa legyintett: semmi — lefeküdt, eloltotta a villanyt és úgy tett, mintha aludnék...

Pedig ha most éjszaka, amelyet nagypapa álmatlanul hánykolódott végig, akkor ez volt az. Eleinte sírni szeretett volna, sírni, dühösen, gyerekesen: miért kellett ennek a szép és boldog napnak elsőtételnie, megkeserednie épp az utolsó pillanatban? Mi lesz, ha megtudják — mert most megtudják, annyi bizonyos. Nagypapa szívét jeges rémület markolta meg.

De azután, ahogy tovább tépelődött, mind szörnyűbb és legyőzhetetlenebb idegesség vett erőt az öreg úron. És a néma váddal, amellyel a békén alvó nagymamát illette, egyre jobban önmaga ellen fordult. Hiszen épp az az anyagi ártatlanság, ahogy szegényke az ékszer, ezt az ékszer, bálványának, egyetlen unokájának menyasszonyi ajándékként adta, épp ez az anyagi ártatlanság kiáltja lehangosabban felé, öreg Bárfay Gábor felé: gazember, gazember, gazember!...

És most már az sem fáj többé nagypapának, mi lesz, ha megtudják. Talpig férfi volt és érezte: úgy kell lennie, hogy amit az ember elkövet, azért előbb vagy utóbb számoljon és ő vállalja is a szegényt. A világgal szemben igen, de hogy vállalja önmagával szemben és

azzal az áldott lélekkel szemben, aki ma — életének legboldogabb napja után — itt szunnyad mellette, nem is sejtve, hogy holnap... holnap... egy egész életnek össze kell omlania benne. Egy hazugságra épült életnek...

De vajon igaz-e, hogy minden csak hazugság volt? Illúzió? Nem, nem, — annyit még most, teljes lelki összeomlásában, önmagával való legellenségessebb szembenállásban is érzett és tudott az öregúr, hogy ő szerette a feleségét. De ha most ez a dolog, ez a nagy család kiderül, elhiszi, elhiheti-e valaki is, hogy szerette, szereti, mindig szerette és mindig szeretni fogja? Amikor negyven év előtt feleségül vette az asszonyát, mást szeretett. De Marika gazdag volt, nagyon gazdag, ő pedig, az adóssággal túlterhelt birtokaival, ott állott az örvény szélén: gazdagon nő-sülni, vagy meghalni. Bárfay Gábor az első választotta. De gögös volt, úr, nagy nemzetség utolsó haitása, — senkinek nem volt szabad tudnia, hogy tönkrement. Bárfay Gáborról nem is tudta meg soha senki, hogy hatalmas vagyonát a feleségének köszönheti. Ő, akkor, azonban az idilli időkben még nem voltak tudakozó irodák! Csak egy ember tudott mindent, Klein úr, a botospán, Bárfay tótumfaktuma. Ez az egész házasság Klein úr eszméje volt és az ő eszméje volt az is, hogy amikor Bárfay Gábornak nem volt pénze olyan pazar eljegyzési ajándéokra, amelyről hét vármegye beszéljen, hitel pedig már sehol sem akadt, ilyen két gyémántot adjon menyasszonyának. És ilyen két gyémántért Klein úr nem röstelt Párizsba utazni.

És ha most megtudják az igazságot, az nemcsak az ő megsemmisülését jelenti, hanem ezét az édes, drága, boldogan, békén szendergő lélekét is, itt az oldalon. Az a Bárfay Gábor, aki negyven év előtt, boldogtalanul, boldogságot hazudva feleségül vette azt a lányt, akit nem szeretett, nem az a Bárfay Gábor többé, aki most, negyven év múltán, csak tiszta és szent boldogsággal tekint vissza a házasságára. És az áldott asszony sohasem kételkedett az ő szerelmében. De aztán újra feljajdult halkan. Dehogysém! Már az esküvő előtt megcsalta, ezzel a hamis drágakövel, ezzel a hazug ajándékkal és vajjon nagymama, aki annyira igaznak tudta az ő szerelmét, mint e két hamis gyémántot, elhiszi-e majd neki, hogy hű volt hozzá és senki nála jobban nem szeretett... Senki sem hihet olyan igazságban, amely hazugságon épült. Aztán a fiatalok felé fordult nagypapa elkeseredése. Nem — gondolta — ez a mai fiatalok már nem olyan jóhiszemű, nem olyan tisztalelkű, mint a régi generáció. Juci és Pista, fogadok, már holnap elviszik a nagymama két híres gyémántját az ékszerészhez: becsülje meg, mennyit ér...

Egyszerre azon vette magát észre, hogy halkán simogattja a felesége ezüst haját. — Mi bajod Gáborom? — szólalt meg szelíden a nagymama.

Nagypapa küzdött magával. Ha most bevalland!... Valami ürüggyel már kora reggel visszakérné az ékszer és így, legalább ennyi menthető volna a menthetetlenből. De azért, ami nagyma-

mát illeti, az ő boldogságának, az ő asszonyi hitének és hitvesi szerelmének befellegzett mindörökre...

— Valamit szeretnék neked mondani, lelkem, — szólalt meg.

— Mondd csak fiam, — bízta nagymama — látom, valami nehéz kő van a szíveden...

Kő! Nagypapa megrázkódott. De milyen nehéz kő! Drágakő! Hamiskő!

— Bocssás meg drága lelkem, — mondta aztán nehéz lélegzettel — ezt már rég el kellett volna neked mondanom.

— Mondd csak, mond csak — mosolygott nagymama.

Nagypapa behúnyta a szemét, mint aki feneketlen mélységbe ugrik és fojtott hangon mondta:

— Azok a briliánsok... azok a briliánsok... azok a hamisak...

— Milyen briliánsokról beszélsz fiam?

— Hát azok... A tied... Amiket ma Jucikának adtál...

Súlyos csend támadt. Végtelen sokáig tartott ez a csend, azután egy hüvös, könnyű kéz simította végig a kezét, nagymama keze és egy édes, tiszta hang halkán szólalt meg:

— Tudtam én azt, lelkem...

Nagypapa kinyitotta szemét és rábámult nagymamára.

— Igen — folytatta nagymama — tudtam. És tudod, mióta? Az ezüstlakodalmunk óta. Akkor, mivel az egyik kő megazult, elvittem az ékszerészhez, igazítsa meg. Ő mondta, hogy hamis, párizsi kövek, a javítás többbe kerülne, mint amennyit érnek. És akkor elvittem egy másik ékszerészhez és igazi köveket tettem a helyükbe.

— Tudod... — mormolta maga elé nagypapa — és tizenöt éven át nem szóltál, hogy tudod...

— Nem szóltam — mondta nagymama és szép világos szeméit elfutotta a könny — pedig nagyon szenvedtem ám eleinte... hiszed-e?

— Nem szóltál... — suttogta az öregúr és nagymama keze felé nyult.

— Nem szóltam — folytatta halkán, nagyon halkán az öregasszony — mert szerencséd volt. És szerencsém volt...

— Szerencsém volt?... — nagypapa felvetette szégyenkezően lesütött szemét.

— Igen — és az öregasszony lágyan becézte az öregember fonnyadt kezét — mert ha előbb, mondjuk az első években, jövnék rá a dologra, akkor... akkor...

— Akkor... akkor? — sürgette nagypapa.

— Akkor — az öregasszony mélyet, fájdalmasat sóhajtott — bizony ma nem volnánk itt egymás mellett és én... — most egyszerre halkán elnevette magát nagymama — ma nem adhattam volna neked ezt a késői, jól megérdemelt lelkét. Mert én nem aludtam ám, hallottam, hogy sóhajtozol és gyötöröd a sötétben...

— És huszonöt év után? Az ezüstlakodalmok?

— Huszonöt év után?... Hiszen nem mondom... azaz már mondtam is: szenvedtem én eleget a dolog miatt, de akkor már tudtam, akkor már bizonyosan tudtam, hogy ha a völgyényi ajándékod hamis gyémánt is volt, a szerelmed, a hűséged igaz volt...

— Angyalom... — mondta az öregúr, nem is mondta, csak az ajkai formálták ki hangtalanul a szót és lehajolt a felesége keze felé. Szemeiben pedig megjelent két csillogó szem. Két igazi gyémánt.

Csak az Isten?...

IRTA PÉCZELY JÓZSEF

Péter bekövetkezett a városba. A nagyta-
karékhöz. Muszáj volt. A félelem hajlotta
be. Árverést tűzött ki a takaréki a föld-
jére. Hátha még lehetne beszélni velük.

A nagy szárnyas ajtón illendőségesen ko-
pogtatott, aztán lenyomta a kilincset.

Köszönt.

Hogy senki sem vette számba, előre nyuj-
totta a kezében tartott levelet:

— Ennek az irányában gyűttem... Mert
nem lehet az csak úgy, hogy árverelés!

Egy öreges úr a ketrec mögött utána nyúlt
az írásnak. Átvette. Belenézett. Aztán rá-
bólintott:

— Az van ebben. Az. Árverelés!

— De mért tették bele? — kapott a szón
Péter. — Hisz én nem vagyok az ez ember!

Kérdezzék meg a faluban. Amióta az esze-
met tudom, mindig csak hajrá! S én azt a földet a
vérem árán szereztem!

Igaz, maguk is segítettek benne. Bár ne
tették volna! De kínálva-kínálták a pénzt.

Ez a hiba! Elismerem, én is hibás vagyok.
Hat holdat vettem, amikor csak háromra volt
tehetségem. De úgy véltem, hogy rátáncok
visszafizetem. Négy esztendő, öt esztendő,
vagy hat. Maguk is így mondták. Majd a búzából,
tengeriből.

Aztán az állatok is! Egy-két borjú, üsző,
malacok, hizók. De mit tesz Isten! Azaz,
hogy maguk. Elkezdtek rugtatni a kamato-
kat. Nyolcra tízre. Tízről tizenötöre.

Hát ez az. A másik meg, hogy ugyanekor
a búza lefelé bukdácsolt. Húsz pengőről
tizenötöre, aztán tízre, majd nyolcra esett.

En gyúrtam a földet szakadásig, de most
maguk megszorítottak. Nem elég a kamat,
hanem a tőkét is. Miből? Azt mongyák
meg, hogy miből?

Az urak valamennyien Péter felé fordul-
tak. A gépes kisasszonyok is, mire Péter
nagyobb erőre kapott.

— Na most ezt hallgassák meg! Volt a
hat holdamon egy gyúrótáblányi szik. Úgy
kvadrátra. Éppen, mint ez az asztal. Akurát.
De kifogtam rajta! Neki az ásótl!

Kitalicskáztam a dülőre. Uralkoggy ott!
Helyébe meg két kocsis érett trágyát. Hát
olyan folya sincs még egy-egy földnek!
Mit mongyák? Mint subán a gallér! Akár
búza, akár tengeri! Mutogatja magát! Erdemes
nézni!

Péter most fordított egyet a beszédjén.
Főlemelte egyik csizmáját s kissé oldalt
vetette:

— Láttják ezt a csizmát?... Lyukas. A
talpa is, az oldala is. Oszti nincs másik.

Nem is lehet, mert két mázsa búzáért
csinálna újat a mestere. A gúnyám is. Testi
gúnya az ilyen? Rongy. Pedig az élnivalóval
is csinján bánunk! Hát miből fogyasszuk
a tőkét? Mert a föld se az már, aki volt!

Mint a csökönyös ló. Nem akar mozogni
rendesen. De azért bennem bízhatnak az
urak, mert nekem nem kell senki pénze. Az
uraké sem! Majd fordul az idő. Mert az idő
fordulni szokott. Más mondok! A búza se
maradhat annyiba. Nyolc pengő. Hát mara-
dhat? Na, úgye! Volt már az, hogy a halakba
esett bele a nyavalya. Ingyen is adták. Most a
búzában van a vész. De majd kigyün belüle.

Csak egy cseppet megjátssza magát. Rá-
ijeszt az emberekre. De nem szabad nagy-
on megijedni. Rendbe gyün az is. Én is,

maguk is. Azért nem kell mingyárt árve-
rzenil! Igaz?

A takaréki urak láthatólag jószívvél hall-
gatták Pétert. Aki olvasott, az letette a
könyvet, aki írt, az a pennát. A kisassz-
zonyok is mosolyogva bólintgattak Péter
felé. Mintha csak mellette bizonykodtak
volna.

Péter ekkor már úgy érezte, hogy nyert
ügye van. Feje körül a nehéz gondolat-
felhők oszladozni kezdtek. Van szívük az
uraknak. De eszük is van! Nem ütök
agyon azt a lovat, aki szekerüket húzza!

Vagyis az adósaikat. Azok fizetik a ne-
héz kamatoakat. Abból abrakolnak az
urak is!

Erre a gondolatra mosolygásra igazodott
Péter ábrázata s azt mondta:

— Így hát rendbe volnánk, úgye?
Azt hitte, hogy valahány ember, az mind
rábólint:

— Rendbe! Rendbe!

Ehelyett azonban az öreg úr, aki afféle
banda-gazda lehetett a többi között, azt
mondta egy kis nyaknyújtogatás után:

— Sajnos, mi nem segíthetünk!

Péternek összeszorult a torka, de egy-
szerre olyan szükre zsugorodott, hogy
alig-alig tudta kinyögni:

— Nem segíthetnek?

— Nem.

— Hát akkor, — bugyborékolat föl belse-
jéből a kétségbeesés, — ki segíthet?
S úgy nézett végig az embereken, hogy
azokba beleszorult a szó. Hallgattak. Az
urak egyike-másika nagy könyvekben kez-
dett lapozgatni, a kisasszonyok meg ír-
káltak, kopogtatták a gépeket, miközben
úgy lopva odapislolgattak Péterre.

A kínos csendet végül is az öreg úr sza-
kította meg. Maga alá gyűrte a szívét s
azt mondta:

— Nézzé! Mi csak olyan kocsis elé fogott
lovak vagyunk. Gyeplővel kormányoznak
bennünket. Arra megyünk, amerre irányí-
tanak. Jó úton, rossz úton... Megért,
úgye? Mi nem segíthetünk magán.

— Hát akkor ki? — szakadt fel újra Pé-
terből.

— Csak a jó Isten — hangzott a felelet.

Péter föltekintett a magas mennyezetre.
Ott végigszalajtotta révedező tekintetét a
cifra cirádákon. Majd a széles, nagy abla-
kon át kitekintett a kinti világba: a
szomszédház tetelére, onnan föl az égre,
ahol gyenge bárányfelhők sorakoztak egy-
más végébe s szép csendesen igyekeztek
az éghajlat pereme felé. Vajjon azok tud-
ják-e, hogy hova mennek?

Nézte, nézte a fehérfoдрú szürke égíván-
dorokat, addig vigyázta, amíg könnybe
lábadt a szeme. A kérétenül jött kis víz-
cseppet szétmorzsolta az öklével s odané-
zett az urakra, de azok már ezidőre mun-
kához fogtak. Köhentett, hogy a figyel-
müket újra magára vonja. Hátha mégis
mondanak valami megnyugtatót. Valami
olyant, hogy a bizakodásnak legalább egy
hajszálnyi gyökere maradhatna a lelké-
ben: „Majd meglássuk...”

De nem. Mintha már ott se volna.

Lassan elfordult s kitámolygott az ut-
cára...

— A jó Isten... — motyogta. — Csak a
jó Isten.

Ment, ment dülöngélve, meg-meglódulva
keresztül a városon, ki az országútra, le-
hajtott fejjel, meggőnyödtt derekkkal. Egy-
szer-egyszer ismerőssel találkozott, nem
látta, egyik-másik köszöntötte, nem vette
eszére...

Egyszer csak ott volt a földjénél. Megállt.
Meresztette a két szemét, mint aki nem
tudja, hogy hol van. Hogy került ide?

Állt, bámult... aztán egész testtel belezu-
hant a szárbaszőkö búzája közé. Két erős
markával belekapaszkodott a száraz rög-
ökbe s el-elfuladva hőrgötte:

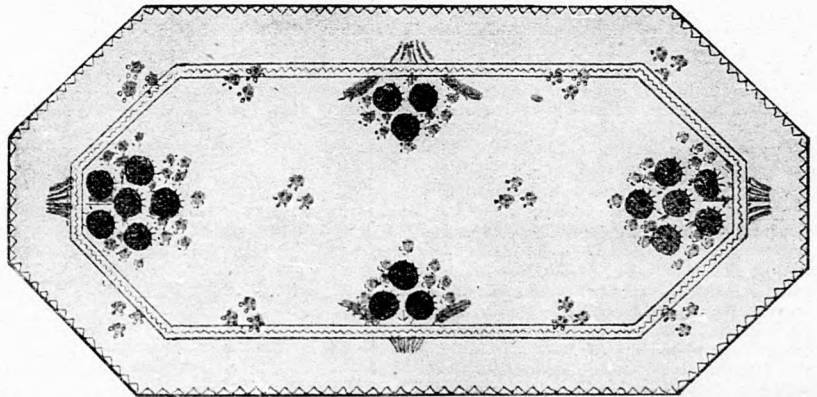
— Nem!... Nem engedem!... Nem sza-
bad!

*

Másnap volt a licitáció a községházán, de
az emberek nem ígértek a kikiáltási
árba. Hiába noszogatta őket a takaréki
embere:

— Na, ki ad többet?
Egy szót se szóltak. Senki sem árverezett.

Ennek meg az volt a csapóvége, hogy
sajnálhatták Pétert. De Péteren keresztül
sajnálhatták önmagukat is, mert valameny-
nyen egygyanazon teher alatt rogyadoz-
tak s az élt a lelkük mélyén, hogy ma
ugyan Péter van soron, de úgy lehet, hogy
holnap már az ő földjük kerül újra
Igaz, ezzel nem segítettek Péterre, mert
a takaréki csak elvette mind a hat hold-
ját. Hogy senki se licitált rá, megtartotta
magának.

Hímzett tálcakendő. 40×60 cm méretben előrajzolva P 1.80. Hímzéshez muliné
motringja 15 fillér. Szúrtsablonja 80 fillér. Beszerezhető a MUL-nál, Teréz-körút 6.

A szerződés

Együtt ültek és grogót keverték. A trópus-képvőn Suster vitte a szót.

— Veneuelában történt, — beszélt. — Egy kávéültetvényre szerződtem el az Orinok mellett. Velem volt ott egy bizonyos Watkinson nevezetű ember, az Államokból. Az ültetvény egy társaságé volt, egy igazgató vezette. Ő és mi ketten, alkalmazottak, voltunk a fehérek messze mérföldeken. Ez a mi első igazgatónk finom fickó volt, éjjel ivott, nappal aludt. Ha látra itta magát, igaz bánatunkra. Erre azután kaptunk egy új igazgatót, van Hunten volt a neve. Amikor megérkezett, mi történetesen a veranda árnyékában ültünk, pipáztunk és pókereztünk. Persze, felálltunk és bemutatkoztunk. Van Hunten elgondolkodva nézett minket egy darabig.

— Mondja csak, Suster, — kérdezte azután tőlem —, mióta szolgál itt nálunk? — Három és fél esztendeje. — mondom.

— És maga, Watkinson? — Én is ennyi ideje, — felelte Watkinson. — No hát, — mondta erre van Hunten — és akkor még mindig nem tudják, hogy a szerződés szerint a napnak ebben a szakában dolgozni kell, nem pedig napot lopni? Hát csak frissen rajta, fiatal urak és azután olvassák el még egyszer a szerződésüket. Holnap egy új korszak kezdődik és aki ezután akár csak a legkisebb mértékben is vét a szabályzat ellen, az csomagolhat.

Ránéztem a kollégámra, Watkinson meg rám nézett. Ezután bőséges pofával nekilátnak a munkának.

Mert hát azzal a szerződéssel a dolog így állt. Az ember leköttette magát öt esztendőre. Ez alatt az idő alatt szerény zsebpénzt kapott csak. De ha kibírta öt évig, akkor fejedelmi összeget fizetnek ki neki. Aki azonban teszem azt három év múltán kerekelt old, az nem kap egy ruhes petákat sem. A haszon ekkor nem csupán a társaságé, hanem az igazgatóké is, akik nagy százalék arányában részesek a nyereségben. Így azután megcsik, hogy akad igazgató, aki nagyon is hevesen képviseli a társaság érdekeit, ez történt van Hunten esetében. Összeszorítottuk a fogunkat és igyekeztünk betartani a szerződés sok és elég szigorú pontját. Nehogy megadjuk a főnöknek a megáhitott alkalmat arra, hogy kitegye a szűrünket és ilyenformán megfosszon minket három és fél évi keserves megszolgált fizetésünköt.

— Soká ezt már nem bírom, — mondta egy napon Watkinson — és ha elveszítem keservesen megszolgált pénzem, akkor eltöröm ennek a vaddisznónak minden esontját, el biz én!

Ez nem hangzott valami valószínűnek, mert van Hunten jókora erős férfi volt.

— Csak türelem, pajtikám, — csitítottam őt, — ne csináljunk semmi butaságot. Van egy kiegyenlítő igazság és a korszó addig jár a kútra, amíg megvan.

A korszó ebben az esetben hamarosan célhoz ért.

Egy reggelen az irodában ültünk és verejtékeztünk. Nyájas főnökünk elment horgászni. Ez volt a főfoglalkozása, ezt csinálta a legnagyobb komolysággal és odaadással. A folyom egy holt ágában szokott halászni, ez elért vagy kétszáz lépésre a bungalowig, ahol az iroda volt.

Ott ültünk tehát és dolgoztunk, amikor egyszerre csak egy egészen furcsa hang lett hallható. Egy hosszan elnyújtott, de igen erős hang.

— Furesán szól, — vélte Watkinson és a

hüvelykujjával a folyom felé mutatott —, nézzünk utána?

— Jó, — mondtam és leakasztottam a szög-ről a veroleveremet.

Elindultunk a holt ág felé. Egy pálmacsoport födte el előlünk a kilátást. De amikor a fákhöz értünk, egyszerre csak megálltunk dermedten. Egészen furcsa volt az a kép, mely most elélnk tárult. Talán ötven lépésre láttuk a főnökünket. Félállással a vízben állt, a másikkal a parton. A jobb kezével keményen megmarkolta egy kis fa törzsét, a hozzávaló kar ki volt nyújtva és valószínűtlenül hosszú, úgy hatott, mintha egy gumifigúrának húznák ki az egyik karját túlontúl. A teste ferdén állt és azt a vágyát fejezte ki, hogy minél közelebb jusson a fászkához, melyet keményen fogott. A bal keze, így mutatta a helyzete, a derekán lehetett. Ettől a derektól meg olyan vastag ágféle nyúlt ki egy fához, mely a vízben állt.

— Watkinson — mondtam —, miért akarja a főnök az ágat kitépni?

— Suster — felelte a koilégám —, attól tartok, hogy itt sok minden nincsen rendben.

Megint felhangzott az a furcsa üvöltés és most már tudtuk, hogy ez van Hunten tor-kából kerül ki. Odaszaladtunk és ekkor láttuk a bajt. A főnök arca olyan volt, akár az érett szilva, az ág, mely a vízben álló fához nyult, nem is volt ág, hanem egy óriáskigyó diszpeldánya. Ez az anakonda meg akarta szerezni magának a főnökünket. A vízben álló fáról horgászta ki magának a gyauatlannal halászót hirtelen rajta-ütéssel, amikor is a farka végét kétszer is rácsavarta egy ágra és ilyenformán jól lehorgonyozva, teste első részét gyorsan van Hunten mellkasa köré csavarta, azóta meg igazán azon volt, hogy megnyerje őt magának teljesen. A főnök még idejében el tudta kapni a kis fát a parton, bal kezével vizont megmarkolta a kigyó nyakát, ilyenformán védekezett a hulló veszedelmes, ha nem is mérges harapása ellen.

— Ez aztán érdekes, — vélte Watkinson és közelebb ment nagy szakértelemmel.

A kigyó testének megvonaglása éppen most egy újabb támadásra hagyott következtetni. Az anakonda azon volt, hogy a farka két csavarintását megerősítse egy harmadikkal és így át fogja húzni a főnököt, lassan, de biztosan. A főnök jobb karja

most egy kicsivel még hosszabb lett, keze csonlja már fehéren sapadozott.

Sport szempontjából ez igen szép kötél-volt.

— Bravo, főnök! — kiáltott fel Watkinson és a térére ütött. — Rajta, csak rajta, mutassa meg ennek a dögnök, hogy legény a talpán!

— Hahahaha...! — bömböltem, nem tudtam ellenállani a röhögésnek, mert ez az egész helyzet fura módon kómiikus volt.

— Segítetek, hülyék! — sipította a főnök. Húzott a főnök, húzott a kigyó is.

— Mit mond? — vélte Watkinson. — Azt akarja, hogy segítsünk neki, — mondtam.

— Van-e erről szó a szerződésünkben? — Aligha, de utána nézhetünk...

— Úgy van! Menjünk és olvassuk át a szerződésünket figyelmesen.

— Se...git...setek... — sipította van Hunten — már...nem...bírom...

— Hát akkor mit csináljunk? — Hát mégis csak segítsünk neki. Azt akarja, főnök, igaz-e?

— A...a...azt... — De ha nincsen benn a szerződésünkben? — U...juuuujj!...

— És majd ezután se ragaszkodunk olyan szigorúan a szerződéshez, hanem élünk kedélyesen, jó?

A főnök hevesen bölintott.

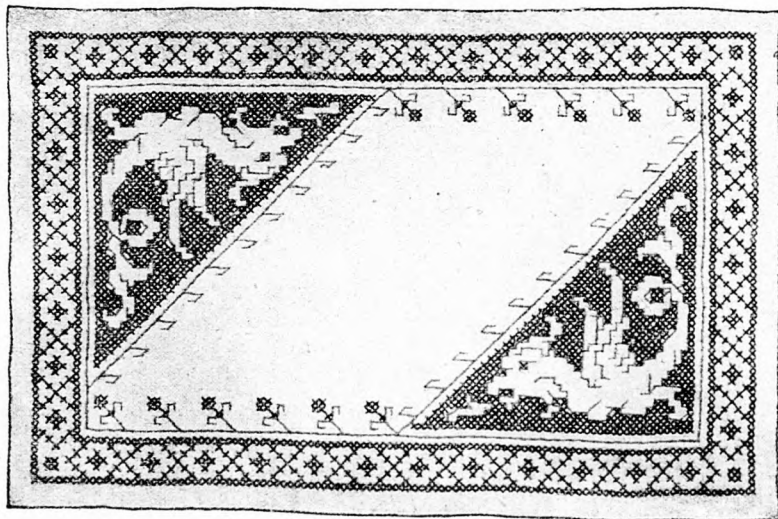
— Becsületszóra?

A főnök még hevesebben bölintott. A kigyó testén végigfutott egy hullám, akár a matröz-harmonikán, amikor összehúzzuk. Van Hunten keze lesiklott a fáról, legfőbb ideje volt. Odaugrottam és átlöttem az anakonda fejét. A főnök összeesett, akár egy üres zsák. Azután levágtuk a mellkasáról a kigyó testét, — fejezte be az öreg Suster az elbeszélését és jókorát hörpintett a grogjából.

— No és aztán hogyan viselte magát a főnök? — érdeklődött közlünk az egyik.

— Szavának állt és az elnéző főnök mintaképe lett. Csak búcsúzásakor, amikor már a zsebünkben volt a pénz, támadt búcsúzóul még egy rémes zrí. Mert akkor Watkinson elmondta neki, hogy az az eset a kigyóval voltaképpen az ő műve volt. Ugyanis hozzáértő bennszülöttekkel néhány óriáskigyót rakatott arra a helyre, ahová a főnök szívesen járt horgászni. Az egész már csak idő kérdése volt. Van Hunten úr őszintén haragudott ezért.

Ralph Urban

Keresztöltéses tálcakendő. 30×40 cm méretben, lenvászonra előrajzolva P 2.—. Szűr-sablonya P 1.20. Hímzéshez gyöngyfonal dekája 40 fillér. Beszerezhető a MUL-nál.

Kalandom Ausztráliával

Vidám beszámoló
egy házaspár
expediciójáról

III. FEJEZET.

Írta:
D. Keömlény Ibolya

— Készüljöd csak, majd én megfőzöm a teádat, — mondta és lustán nyújtózott. Reggelizés közben elmagyarázta, miképpen jutok el a „Last Fashion“ áruházhoz. Azt mondta nem kisér el, mert azt akarja, hogy önállóságot tanuljak.

Legalább jobb kifogásokat találna ki!

— Na szervusz! Aztán mire hazajövök, főzd meg az ebédet, — mondtam gúnyosan és kilibegtem az ajtón.

Ég szemmel és zúgó fejjel léptem ki az utcára.

Az a fő, hogy eltaláljak az állomásra. Ugyan, ha nem találnék el, az se lenne a nyolcadik világsoda, hiszen csak tegnap óta lakom ebben a negyedben.

Bizony szó ami szó, egy álmatlanul átkezergett éjszaka után, nem csekélység önállósodni egy egymillió, idegen városban!

És ráadásul ez a Melbourne olyan furcsa város. Annaira más, mint például Budapest, vagy Bécs. Itt, az úgynevezett cityben egyáltalán nincsenek lakóházak. A városnak ez a központja, hogy úgy mondjam a szíve, ahol minden talpalatnyi hely kincset ér. Kincseken pedig nem szoktak lakni. A city-ben közhivatalok, színházak, könyvtárak, múzeumok, meg tömegtelen pénzeket jövedelmező üzletházak vannak. Ausztráliában általában véve a városon kívüli részeket lakják. Csak nagyon gazdag emberek engedhetik meg maguknak azt a fényűzést, hogy a city-hez tartozó villanegyedekben tartsanak házat.

A lakosság zöme távolabbi helyekre húzódik és noha Melbourne óriás kiterjedésű város, az emberek nem zavartatják magukat a nagy távolságok által. A legtöbb embernek, beleértve a munkásosztályt is, van autója, akinek meg nincs, azt a sűrűn közlekedő, villámgyors villamosvasutak röpi-tik rendeltetési helyére.

Ezeknek a villamosvasutaknak hálózata kiterjed az egész hatalmas városterületre. A city-ben lévő óriás pályaudvarok a formálmás időpontokban elképesztően nagy forgalmat bonyolítanak le. A kiterjedt, hatalmas vágányhálózat lehetővé teszi, hogy annyi vonatot indítsanak egyszerre, hogy annak láttára a mi európai pályaudvaraink bizonyára elzöldülnének irigységükben.

Nekem is ilyen helyiexpresszrel kellett bemennem a city-be. Azon izgultam, hogy rossz vonatra találok szállni. Aggodalmam fölöslegesen bizonyult. Az állomásokat olyan remek rendszer szerint osztották be és látták el irányjelző táblákkal, hogy még az sem tévedhet el, akik gyerekkorában többször a fejére ejtették.

A villamosvonatok úgyszólván néhányperces időközökben közlekednek. (Kitűnő módszer az idegrocsló ácsorgás ellen!) A sülyesztett vágányok révén a kocsi a perronokkal egyszinten vannak, ami a következő előnyöket rejti magában: kapaszkodással egybekötött lábtiprás nincs, veszt

silányító lökdösődés nincs, viszont a ki- és beszállás pillanatok alatt eszközölhető. Ez utóbbi körülmény rendkívül fontos. Ausztráliában ugyanis mindenki egyformán siet. Akár van oka rá, akár nincs! A tempó sosem lankad. De leglázasanban maguk a közlekedési eszközök sietnek. A helyi-érdekű villamosvonatok például egyenesen gyorsvonati sebességgel száguldanak, mely körülmény mellett, — rövid távokról lévén csak szó — a lelassítás úgyszólván ismeretlen fogalom. Ők csak a hirtelen lefékezést ismerik; ezt viszont úgy csinálják, hogy az, aki véletlenül nem ismeri és jó európai szokás szerint fel talál állni még mielőtt a vonat megállt, menthetetlenül orrvágódik a váratlan megtorpanástól. (Saját, hiteles tapasztalat!)

Beszálltam a zúgva érkező „villámvonat“ első kocsiába.

Hát ilyet se lát az ember egyhamar, azt mondhatom!

A vezető, ez a tömegek életével játszó földi tünemény, egy magas bárszékfélén ül és miközben időnként egy-egy jökörát kortyint a keze ügyében lévő gyümölcszörpös üvegből, jobb kezével könnyedén irányítja a vágató szerelvényt. Ez a magabiztosság roppant megnyugtatólag hat az ember kedélyére.

A körülbelül tizkilométeres utat megtették nyolc perc alatt.

Kilenc óra előtt már bent szorongtam a „Last Fashion“ felvonójában, egy csomó gyanus eleganciájú nő között.

Na, ezekről ugyancsak könnyű megállapítani, hogy üres óráikban nem hőmezgetnek oltárterítőket — gondoltam, ráсандítva az Ónarekfestéset Nagy Mesternőire. Szaglószervem körül lázadás tört ki. Az orrom mélyen felháborodott a nőket körülbelegő illatorgia fölött. Nem mertem lélegzeni.

Szép kis egyvelegbe keveredtem!

Ha ezt a papa látná, szemrebbénés nélkül lőné keresztül Jánost!...

Mire a felhők tőszomszédságába megérkeztünk, úgy éreztem magam, mint aki huzamosabb ideig a fején állt. Mondhatom, ennek kevés köze van a kellemes érzésekhez. Élőnek buktam ki a liftből és haldéktalanul levegő után kapkodtam.

Miss Chaple birodalmában, két takaros külsejű, de hegyestekintetű nő várt ránk. Ezekről kérdezősködés nélkül kiderült, hogy aldirektriszek, másszóval a „Párdunó“ szárnységdnői. A hegyestekintetűek nem tartoztak a körülményeskedő jellemek közé. Úgy vettek át bennünket, mint valami áruszállítmányt és minden teketória nélkül beirányítottak egy nagy öltözőterembe, ahol rövid szemlélt tartottak fellettünk. Talán azt lesték, nem öregedett-e meg valamelyikünk egyik napról a másikkra?

— Mindenki számot kap! — mondták az al-nők. — Kérem azt jól megjegyezni, mert

Fájdalmak, fejfájás

szenvedéseitől könnyen
megszabadul...

Jó közérzetét kényelmetlen
napokon is meglepően rövid
idő alatt helyreállítja a min-
dig megbízható

Pyramidon

fájdalomcsillapító tableta

csek a jelzések egyeznek a bemutatásra kerülő modellekkel.

Jó kis ötlet: megszámozni, akár csak a fegyenceteket.

Mindenesetre nem árt, ha felírom, hogy itt a 11-es vagyok, — gondoltam, titokban előhúzza a noteszemet. Végre is, mit tudom én, hátha elfelejttem, hiszen eddig még nem szerepeltem az egyszeregyben!

A hegyestekintetűek nekilendültek a szervezésnek. Hozzávetőlegesen megjelölték és papírra vetették, ki milyen ruhákat mutasson be.

A papírt viszont ők mutatták be Miss Chaple-nek, legfelsőbb jóváhagyás végett. Rám, többek között bakfisruhákat és fehérmétiéket osztottak ki. Látszólag tökéletes szélesemmel fogadtam a vetköztetési tervezet és fölöttébb fásultan néztem környezetem szemébe. Csendes magatartásom eltorlaszolta felém a rokonszenv útját. Társnőim meg sem kísérelték a velem való barátkozást. Ez volt az egyetlen öröm, ami aznap ért!...

A terem ajtaja kivágódott és Miss Chaple

hosszú, könnyed macskaléptekkel jött be. — Good morning! — mondta ő, mire mi kórusban zengtük vissza:

— Good morning, Miss Chaple.

Miss Chaple megjelenése lefricskázta rólam a fásultságot. Felhőszítően jököpű ez a nő! — állapítottam meg dühödt elismeréssel. — Milyen szenzációsan fest ebben a kék-fehér csíkos selyemkiszűmben! A lába ugyan van vagy 39-es, de remek cipőket hord. Képelem, mennyit költ ez magára! Csak úgy süt le róla az agyonápoltság... Hajaj!... Igaza van!... Minden nő kötnivaló bolond, aki szerénységéből, belátásból vagy más hangzatos hülyeségből elhanyagolja a külsejét és hozzászoktatja a férjét, hogy az ő személyén takarékoskodjék. Az ilyen férjek, ahelyett, hogy térdenállva csókolnák meg asszonyuk ne mes lemondását, szemtelenül összehasonlításokat eszközölnek, természetesen feleségük rovására és titokban saját magukat siratják... Ez a szép „Párdue” biztosan nem fogja nagyon kímélni a férje pénzárcaját. Miss Chaple odalépett hozzám és sacharinos kedvességgel érdeklődött hogylétem iránt. De még mielőtt megnyugtathattam volna, hogy tühretően rosszul érzem magam, rátért János személyére, amittől én sürgösen gleccserré hűvösödtem. Két percen belül jégvirágok díszítették beszélgetésünket.

A levegőben pillanatok múltán már csak Miss Chaple Côte d'Azur parfümjé lebegett.

Igyekeztem a lelkeembe nézni.

— Mi van velem? Tényleg féltékeny vagyok Miss Chaple-re?... Vagy csak a hiúságomat bántja, hogy János rajtam kívül más nőt is észrevesz? Na, de van egyáltalán olyan férfi, aki nem nézi meg a szemrevaló nőket? Nem, nem: nincs! Olyan csodaférfit nem alkot a Természet! Ha nem is alkot ilyeneket, mégis szemtelenség Jánostól, hogy úgy bámulja ezt a nőt!...

Filozofálásom itt félbeszakadt.

— Well, — mondta Miss Chaple és a hegyestekintetűk feszülten figyelték.

— Well, — ismételte Miss Chaple önmagát, majd kiadta az utasítást, hogy az aldirektriszek kísérjék a tizennégy darab bemutató hölgyet a különböző osztályokba és szerezzék be a modellekhez szükséges kellekeket, úgy mint: cipőket, harisnyákat, kesztyűket, kalapokat, sálakat és táskákat, mert a próbát teljes összeállítással akarja megkezdeni.

Beszálltunk ismét egy liftbe. Az egyik alvezérnő megnyomott egy gombot, amittől a hatalmas üvegszekrény úgy lehirtelenkedett velünk a földszintre, mintha a talajt hirtelen kiráncigálták volna a lábunk alól. (Az európai felvonógépek körülbelül úgy viszonylanak ausztráliai kollégáikhoz, mint a szürke kis veréb a sashoz. Ez is madár, az is madár. Csak éppen a repülést művelik kétféleképpen.)

A kellekek beszerzése közben többet csodálkoztam, mint egy internátusra való kamaszlánytömegg együttvéve. A siker érdekében eszükbe se jut, hogy takarékoskodjanak. Mindenki egész ládára való holmit szedett össze. Véletlenül meghallottam, mikor az egyik alvezérnő megszűgta egy babaarcú nőnek, hogy a harisnyákra saját érdekében vigyázzon, mert azokat a cég a végén odaajándékozza a manőkeneknek. A cipők közül is szoktak adni, miután azokat sem adhatják már el, de ez nem olyan biztos tipp, mivel azokat az állandó alkalmazottak rendszerint elsinkófalják a saját céljaikra. Isten éltesse az ausztráliai bőkezűséget, amennyiben az alvezérnő nem hazudik!

Még ezt a kellemes hírt ki sem hevertem, máris jött a másik. A tökéletes külső

miatt, — jelentették be az aldirektriszek — a cég minden bemutató-hölgy köteletségévé teszi, hogy a divatbemutató időtartama alatt, naponta legalább egyszer vegye igénybe az áruház kozmetikai intézetét, női-fodrászüzemét, valamint kézipótló szalónját, mely szépművészeti szakosztályok korlátlanul és díjlatlanul állanak a szerződött manőkenek rendelkezésére.

Olyan nő, aki efféle rendelkezéseknek nem tesz holdgöngyöletet, csupán a természet Nagy Tévedése lehet. (Magánvélemény 1940-ből.)

A próbát teljes díszben kezdtük meg. A teremben, mely az öltözőszobával összeköttetésben volt, színpad állott. Ennek a színpadnak a közepéről keskeny, hosszú dobogó nyult be a nézőtérre. Olyan volt, mint egy móló.

Ezen azért kellett végiglejtetni, hogy a közönség közelről is megtekinthesse a Last Fashion remekműveit.

A móló idegessé tett. Majd az is kiderült, hogy miért! A színpad mögött pianinó rejtőzött, előtte egy szurokhajú, pápaszemes, öreg nő ült. Még mielőtt az első ruha a porondra lépett, a szurokhajú egy vad nyitányba kezdett.

Úristen, — kaptam a fülemhez — ha az itteniekben csak egy atomnyi zeneértés van, ezt az öregtet haladéktalanul kikérik maguknak. A pápaszemes régiség, kedvére puffolta a zongorát. Csak legalább ritmusérzéke lenne neki, — keseregtem, egy kén-sárga „lánya”-komplét szállítva magamon próbáit. Erre az ütemnélküli klappogásra úgy járkálunk majd, mint a polkázó cirksuzlovak.

— 11-es! Go on! — intettek az aldirektriszek és én megindultam.

Sose hittem volna, hogy ruhák viselése ilyen komplikált mesterség! Abban a pillanatban, amikor az ember pénzért hordoz magán különböző ruhadarabokat, természetes mozdulatainak befűtültek. Lehet, hogy erre is születni kell, nem tudom, de, hogy én nem születtem rá, azt határozottan tudom. Úgy mozogtam a sok idegen holmiban, mintha dróton rángattak volna.

— More softly! — figyelmeztetett Miss Chaple és mindjárt mutatta is, miképpen képzeli a lágyabb mozdulatokat.

Ha sokat szekálnak, érzem, még merevebb leszek, — ijedeztem, miután régi hibám, hogy mindig az ellenkezőjét teszem annak, mint amire kérnek. Őszór elismételtették velem a színre lépést, aztán a mólóra kerültem. A móló magas volt és fenemőd keskeny, nekem pedig velemszületett tériszonyom van. Kicsi gyerekkorom óta nem bírok olyan lépcsőn vagy hidon járni, melynek nincs korlátja. Hogy fogok én ezen a keskeny „izén” végigkiesekedni? És, ha csak ez volna! De a mólón háromszor meg is kell állni és lassan, bájdán körbeforogni, hogy a ruhák minden oldalról bemutatkozhasanak a nb. közönségnek.

Most már aztán végleg megmerevedtem.

— Forogni! — szólt rám Miss Chaple és én a következő percben a székek közé „forogtam” le.

Jellemző, hogy senki se kíváncsiskodott csontjaim épsége iránt, mindenki csak a ruha miatt óbegatott. Nem mondom, nem minden ok nélkül! Mert az bizony jócskán vesztit üte szépségéből. A haloványké selyemmuszlin álomruha úgy nézett ki, mintha egy lidéres álomból tért volna magához. Szerencsémre a kárt nem térítettették meg velem. (Ellenesethen kék muszlinban gyászolhattam volna legalább egy egész heti fizetésemért.)

Miss Chaple bölcs előrelátásból elengedte a további forgolóásokat.

— Elég, ha lassan végigsétál a dobogón! — jegyezte meg.

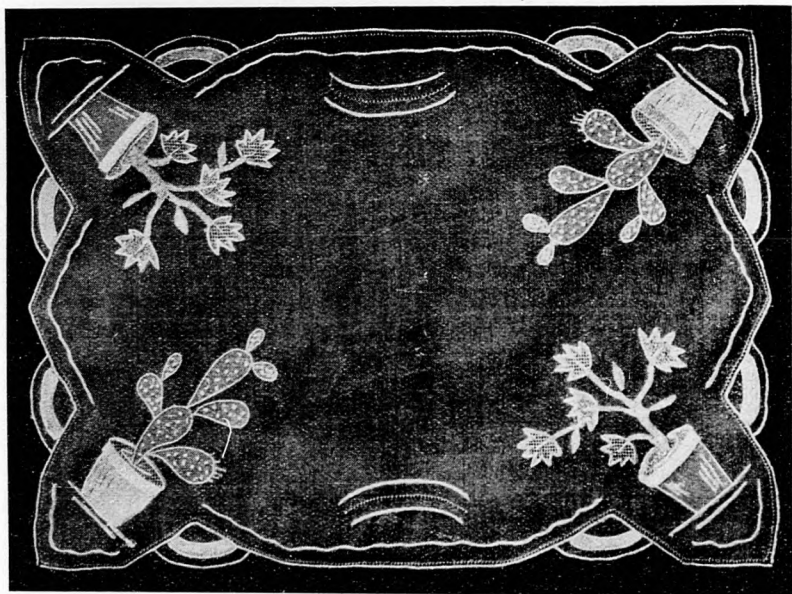
Mi az, hogy elég? Nekem még ennyi is sok!... Egy órákor kétórai ebédszünet következett. Hazarohantam.

— Az ebéd tálalva van, mylady! — kiabált János már messziről.

Szent Isten, csak nem bosszulja meg a reggeli gúnyolódásomat azzal, hogy ebédet főzött? Kegyetlen tréfa lenne. Mrs. Covetous kotyvalékjai után még egy ilyen megpróbáltatást nem tudnék simán elviselni! Hála a Gondviselésnek, János csak humorizált, de nem főzött.

Főtt rákot, majonézt és gyümölcsöt vett, amire ausztráliai szokás szerint teát itunk. Szóval máris egészen elausztrálaisodtunk!

(Folytatjuk.)

Tüllterítő. Mérete 50×60 cm. Előrajzolva jóminőségű tüllre P 2.—. Kidolgozásához gyöngyfonal, ekrü és fehér színben, dekája 30 fillér. Beszeresethető a MUL-nál

HÁZTARTÁS

Nyúllevés. A nyúl elejét kockákra vágjuk, többször cserélve vízben jól kiáztatjuk, forróvízzel leforrázzuk s azután mindenféle zöldséggel, babérlevéllel, hagymával puhára főzzük. Világos rántással felforraljuk és jól tejfölözve feladjuk.

Töltött bundáskenyér. Egy vagy két borjúvelőt zsírban párolt kevés hagymával, zöld petrezselyemmel, kevés sóval, törtött borssal megpárolunk, félretesszük, 4 személyt szeltekre vágunk, tejben áztatjuk s ha átmedvesedtek, kissé sózott felvert tojásba mártjuk s forró zsírban kisütjük. Kettőt-kettőt megtöltünk a velével s forrón tálaljuk.

Borjúszelet olasz módon. Egy kg szép borjúszeletet meglisztítunk, vékonyra kiverjük, besózzuk, pármái sajttal vastagon behintjük, szorosan összesodorjuk, átkötözzük s megütödeljük szalonnával. 10 dkg zsírral, 3 deci tejfellel lábosban egy óráig pároljuk. Ha elkészült a hús, forró tálra tesszük, a spargát leszedjük róla, levéllel leöntve tálaljuk.

Kolozsvári káposzta. A lábost zsírral kikenjük, liszttel meghintjük, egy réteg savanyú gyalult káposztát, reá néhány szelet marhahúst, erre a töltött káposztát, a tetejére füstölhúst, újra káposztát, szalonnaszelleteket, legfelül pedig egy sor káposztával fejezzük be a sorrendet. Egészborssal meghintjük, vizet öntünk alá s ha megfőtt, bőven tejfölözve tálaljuk.

Makaróni-puding. 18 dkg makarónit összetördelünk, sósvízben puhára főzzük. Egynegyed kg húsból sűrű mártással pörköltet készítenk, átdaráljuk, 12 dkg vajat 5 tojás sárgájával elkeverünk, a darált húst, a leszűrt és beszirozott makarónit, 3 kanál reszelt sajtot s végül a tojások habját összekeverjük. Kivajazott, morszával meghintett formába töltjük (háromnegyedrészeg legyen a forma tele) és gőzben 1 órát főzzük. Reszelt sajttal tálaljuk.

Hering-majonéz. Olyan heringet vegyünk, amelyek közt több tejes legyen, mint ikrás. A tejet vízbetesszük. A heringet a sótól többszöröserélt vízben áztatjuk, gerincéről lefejtjük, szálkáit kiszedjük és 2 ujnyi darabokra vágjuk és arra a tálra rakjuk, amelyben feladjuk. A hering tejtől bögében szétöröszöljük, vízzel vegyített borocettel felhígítjuk, adunk hozzá egy kis fej apróra vágott hagymát, egy hámozott, reszelt almát, jól összekavarjuk, ráöntjük a heringdarabokra, hogy ellepje. 2—3 keményre főtt tojást apróra vágunk, tetejére szórjuk és tartármártással leöntjük.

Húspogácsa. 50 dkg borjúcombost kockákra vágva zsírban, hagymával, sóval és paprikával felőráig párolunk. Ezután kibűjtjük és kétszer átdaráljuk. A hússal együtt darálunk egy vízben áztatott zsemlyét. Adunk bele egy tojást, apróra vágott zöld petrezselymet, törtött borst és jól összedolgozva pogácsákat formálunk belőle. Ezeket külön-külön lisztbe, tojásba és morszába mártva, forró zsírban kisütjük. Céklát adunk hozzá.

Tésztareceptek

Dióspité. Negyed kg liszt, 12 dkg vaj, 1 kanál tejfel, csipetnyi só, 1 kanál cukorpor, 1 tojás sárgája kell hozzá. Ezekből tésztát gyúrunk, azután két részre osztjuk, a tepsis nagyságának megfelelően vékonyra kinyújtjuk. Az egyik lapot a tepsibe helyezzük. Töltelék: 6 tojás sárgáját 25 dkg cukorporral habosra kavarnak, 24 dkg darált diót, 5 dkg cukrozott narancshéjat összevágva belekeverünk és végül a 6 tojás fehérjéből vert kemény habot belevegyítjük s ezt a töltelékkel másfélujnyi vastagon rákenjük a tepsibe helyezett tésztaalapra. A másik kinyújtott tésztaalapra behorítjuk, felvert tojás sárgájával bekenjük, villával a tetejét megszurkáljuk, gyöngébb tűz mellett lassan sütjük. Sütés után nem borítjuk ki a tepsiből. Benne hagyjuk kihűlni és kockákra vágjuk.

Tejfeles béles. Egy kávéscsésze nagyságú edényt tojás sárgájával megtöltünk, fél csésze porcukorral habzásig keverjük nagyobb edényben. Ehhez az előbbi csésze méretével egyenlő mennyiségű tejfelt adunk. A kávéscsésze mértékével kevés híján lisztet mérünk egy edénybe s hozzákeverjük a tojások fehérjéből vert keményhabhoz s mindezt az elkevert tejfeles cukorba öntjük be. A sütőformát vajjal, vagy zsírral kikenjük, liszttel behintjük s a tésztaanyagát belöntjük, símára igazítjuk a tetejét s meleg sütőben óvatosan kezelve kisütjük. Tetszészerinti darabokra felszeletelve melegen adjuk asztalra.

Sz. Solymos Bea

Hölgyeim! Le a kötötűvel

Itt a XX-ik század szenzációja, a szab. „Rapid” kézi kötökészülék. Munkája kézimunka. Minden kötési minta köthető. Néhány óra alatt köthet magának pullovert, blúzát, vagy ruhát. Kezelése egyszerű. Ára P 35.— Kérje 13. ismertetőt. Áruforgalmi Kft., IV., Sütő-utca 2. félelelet 3.

Szovátai vargabéles (6 személyre). Fél kg lisztet 1 tojást veszünk, kevés sóval s vízzel kemény tésztát gyúrunk belőle s vékonyan kinyújtjuk, mint a leveles tésztát, aztán kockákra felvágjuk és gyengén sósvízben kifőzzük. Ha kivettük, hideg vízzel leöntjük, lecsurgatjuk, 20 dkg friss vajat, 4 deci tejfelt, belekevert 3 egész tojással, 3 evőkanál vaniliás cukorral, 15 dkg darált mandulával és 10 dkg mazsolával összekeverjük a kifőtt kockáitásával s melege állítjuk s addig keverjük tovább fakanállal, míg sűrű massza lesz belőle. Aztán félretesszük és hűtjük. Ezután 20 dkg őrös vajat, 20 kg lisztet, csöpp sót összedolgozunk s anyagi tejfelt adunk hozzá, hogy a tészta nyújtható legyen. Ezt 2 levélbe osztjuk, tepsibe tesszük az egyiket, rákenjük a fenti masszát s tetejét a másik levéllel lefedjük, vaniliás cukorral behintjük és világossárgára kisütjük, kockákra vágjuk, porcukorral melegen tálaljuk.

Sz. Solymos Bea

Tordai jegeskifli. Félcsésze tejszínben 1 dkg élesztőt megáztatunk, 6 kockacukorral, egy eszénynyi tejfellel, egy csésze ol-

A
legkedveltebb
cikk a

STÜHMER

10, 20, 30 filléres

Zizi

édes, savanyú
és eper ízben

MINDENKI SZERETI

vasztott zsírt, egy egész tojást, csipetnyi sőt s egy kis mokkás kanálnyi vaniliás cukrot liszttel úgy gyúrunk össze, hogy a rétestésztánál egy kicsit keményebb legyen. Ha jól összedolgoztuk, asztalkendőbe kötjük a tésztaanyagát és nagy edény vízben 2 óra hosszat kelesztjük. (Télen állott vízben, nyáron rendes ivóvízben, se langyos, se túlhideg ne legyen ez a víz. Ezután kivesszük a kendőből, deszkára tesszük, kifialakokat formálunk, vaniliás porcukorban meghempergetjük, zsírral gyengén kikent tepsibe tesszük s azonnal sütjük.

Sz. Solymos Bea

É T R E N D

1941 JANUÁR 11-TŐL 1941 JANUÁR 20-IG

- SZOMBAT. Ebéd:** káposztaleves, dakkerli izel. **Vasora:** kirántott velő, vajban párolt karotával, vegyes kompót.
- VASÁRNAP. Ebéd:** raguleves májgaluskával, töltöttcsirke, burgonyapüré, cékla, gesztenyekrém. **Vasora:** tejsajt uborkával, rokfort vajjal, retek, gyümölcs.
- HÉTFŐ. Ebéd:** zöldségleves, szalontüdő zsemlyegombóccal, mézespogácsa. **Vasora:** halkocsnya, vegyes sajt, gyümölcs.
- KEDD. Ebéd:** paradicsomleves, friss hurka sütte, babfőzelék, almáslepény. **Vasora:** rizsás aprólek, paprikasaláta, gyümölcs.
- SZERDA. Ebéd:** húsvéles kockatésztával, főttúth, céklamártás, párolt burgonya, tejeles pogácsa. **Vasora:** debreceni tormával, vegyes kompót.
- CSÜTÖRTÖK. Ebéd:** áttörtmájleves, kirántott sertéskaraj, szalonnákáposzta, lencselelet. **Vasora:** vese-velő, rakott burgonya, gyümölcs.
- PÉNTEK. Ebéd:** velőgombócleves, törődeszle. **Vasora:** ráchal, vegyes sajt, gyümölcs.
- SZOMBAT. Ebéd:** borjúbcsináltleves, töltött palacsinta. **Vasora:** vaddalpecsenye, egybe-sütte, cellersaláta, gyümölcs.
- VASÁRNAP. Ebéd:** pulykaaprótleves pulykapecsenye, sült burgonya, paprikasaláta, mokkatorta. **Vasora:** hideg sült, francia saláta, vegyes sajt, gyümölcs.
- HÉTFŐ. Ebéd:** csontleves, sonkákocka, kompót. **Vasora:** birkapörkölt, tarhonyakrítés, gyümölcs.

Beretvás pasztilla fejfájás ellen

Úri társaság

BESZÁMOLÓ

A Hargitaváralja Székely Női Tábor nevében dr. Dálnoki Veress Julianna elnök a legelső magyar törzs asszonyai nevében történelmi jelentőségű memorandummal fordult a miniszterelnök úrhoz. Az Erdélyből menekült hetvenezer székely elkallódásának megakadályozására sürgős intézkedést kér. A memorandum proponálja a menekülteknek nagy tömegben való letelepítést, első helyen a visszacsatolt Beszterce-Naszód, Szolnok-Doboka és Maros-Torda vármegyékben. Az ősi földből áradó, összetartó székely erő jelenléte melegen üdvözlendő. — Lázár Istvánnak, az elhunyt kiváló magyar írónak «Attila» című, megrázó hatású nemzeti fohásztól leánya, dr. Kazatsay Lázár Jolán, az országos híró előadóművésznő több mint hat-száz hangversenyen szavalta el szerzte az országban, hírdetve a székelység bánatát és lelkesítve a további küzdelemre. Lázár István székely hazáját forrón szerető szíve nem érte meg a felszabadulás pillanatát, amikor ismét apái földjére léphet. Halhatatlan költeménye azonban leányának, a kiváló előadóművésznőnek organobugású hangján végigszárnyal Székelyföldön és egész Magyarországon. — Január 11-én lesz a 127. Jogászbál, vitéz Ságó Károly, Imrédy János és Zánkay Péter rendezésében. Ez lesz az első boldog találkozás az Anyaország és Erdély ifjúsága között.

KÖNYVEK

Az 1940. év legszebb könyve címet nyerte a Magyar Bibliofil Társaság könyvversenyén a Hungária-nyomda bravúros munkája, amely a Gutenberg-év emlékére készült. A Hungária-könyvek sorozatban jelent meg Fitz József «Gutenberg» című műve. A könyv művészi tipografizálása Bródy-Maróti Dóra pompás stílusérzékét bizonyítja. Külön meg kell emlékeznünk az egyik műmelléktről, amely egy 42 soros Biblia-lap tökéletes reprodukciója, 9 színű fametszetben. A művészi kötés Kner Erzsébet munkája. — Fejértájú Tibor: «A rejtélyes Anatóliában» c. könyve a vérbeli író szellemes stílusával fest hű tükört Kemal Attatürk mai országáról és népéről. Fejértájú Tibor mint mérnök tíz esztendőttől töltött Törökország titokzatos földjén, ahol a török kormány megbízásából az autótak elötanulmányának főnökeként bejárta Kisáziát s módjában volt megismerni a nép sajátos arculatát, a legfelsőbb vezetőktől a legalsóbb osztályig. Moga is részese volt az országot átalakító forradalomnak, amely a mai fiatal, életerős Török-országot formálta ki. Fordulatos és szemléletes érdekes munkája a sokat látott író aktuális és szórakoztató műve.

HIMEN-HIREK.

Pétermann Jakabné bonyhádi kedves előfizetőnk leányát, Erzsébetet eljegyezte dítrói Puskás Álmos m. kir. honvédfőhadnagy. — Ferencz Klára marosvásárhelyi kedves előfizetőnk és Novák László kaposvári m. kir. s. pályamester házasságot kötött. — Lóky Erzsébet polg. isk. tanárnő, szegedi kedves előfizetőnk eljegyezte Gazsó István ta-

RIVALDAFÉNY Drja Mátrai-Betegh Béla

NEMZETI SZÍNHÁZ

Téli zsolttár

Minden népnek vannak olyan nagyjai, akiket behavaz dermesztő leplevel a feledés. Elsüllyednek, nyomukat belepíti az idő. Elettüket, működésüket, harcukat és tragédiájukat nem tartja számon más, mint néhány szobatudós, emléküket csak egy-két pókhálóval őrzik a történelemben. A magyar művelődéstörténet ilyen magárahagyott, elfelejtett alakja Apácai Cseri János. Lobogó tüze, amellyel a magyar tudományért, a magyar nevelés ügyéért hevült, háromszáz év alatt elhamvadt, irodalomtörténeti értéke mellékes érettségi tétellel csökkent. Küzdelmei tárgya, célja és értelme, a magyar iskola, rárogyott szörnű ölomsúlyával és agyonnyomta, mint egy építész a saját épülete. A mult kegyetlen hőleple, a középiskolák irodalomtörténeti mondatok romjai alól, ahová háromszáz évig volt eltemetve. Apácai Cseri Jánost élve hozta elő Kovács Aladár, ennek a drámának a szerzője. Koporsójáról lepatantotta a mohos zárat, nehéz, irodalmi skatulyafedélét fölfeszítette s a nagy halott seibeilét, ime, ismét forrón és bibor-színűen buzogni kezd a vér, mondatait és tetteit újra áthevíti tüzeivel az élet, sorsa fölött sötét szárnyain megint suhogni kezd az örök magyar tragikum. Az a fekete végzet, amely nagyjaink pályafutását, egy Széchenyiét, Berzenyiét, egy Tiszáit és Adyét beárnyékolta s amely elöl nincs menekülése olyannak, aki merészen és új hangon, felhorszolt keserűséggel, a lelkiismeret föld-rengésének morajával mer szólni kortársai előtt. Apácai Cseri Jánost sem értette meg

kora, tehetségének lángja, amely arra született, hogy Erdély maradj, elkorhadat iskolarendszerét följélessé, hatástanlanul és magányosan pislákol, mint egy szál árva fagygyügyertya, egy elhanyagolt kolozsvári katedrán, éretlen és értetlen gyerekek szeme előtt. Milyen szűk sors egy áradó élet számára! Mekkora tragikum egy becsavagyó férfinak! Micsoda téma egy magyar dráma számára! Kovács Aladár a kezdő drámaírók lelkesedésével ölelte magához a magyar multnak ezt a hőst, mélyen patétikus, izzó mondatokat adott a szájába. Keserű kifakadásokat és dörgedelmes vádatokat. Hőse lelkiismeretét robbanásig fűtötte s ha más nem is, de ez az alak meg tudja teremteni maga körül a feszültséget. Iró mű a „Téli zsolttár“, ha éppen nem mindenütt drámaírói alkotás is. Költőjétől még sokat, nagyon sokat várhat a magyar színpadi irodalom.

Timár József játssza Apácai Cseri Jánost a Nemzeti Színház igen magas színvonalú előadásában. Nemcsak zengő szavakra képes ez a művész, hanem önmérszű látát is termel. Vulkán kilöki itt, a szűk erdélyi völgyekben, s gyötrelmében megemeli maga fölött a közzömbséget. A kis hollandi polgárosszony alakját Homogyi Erzsé megváltoztatva tulipánfűzettel szorozza meg, Kovács Károly pedig II. Rákóczi György elpuhult figuráját játssza érdekes, figyelemreméltó alakított művészzel. Rajtuk kívül még ketten emelkednek ki az előadásból: Szabó Margit és Vándory Margit. A „Téli zsolttár“-ban diadalmasan támadt fel a magyar sors egy elfelejtett és kihült epizódja.

nítóképzőint. tanár. — Bogdán Kató kedves előfizetőnk eljegyezte Kékes Károly, a Loden-posztógyár tisztviselője. — Diósgyőri Czákó Gyuláné diósgyőrvásáryi kedves előfizetőnk leányát, Editet eljegyezte Balázs József diósgyőrvásáryi MÁVAG-tiszt. — Házi Baba (Franciska) szolnoki kedves előfizetőnk eljegyezte Kalász László m. kir. gt. hadnagy. — Faulenrosti Pöhl Márta budapesti kedves előfizetőnk és dr. Valtay Géza örök hűségét esküdött a belvárosi plébániatemplomban. — Csimma Ilona okl. polg. isk. tanárnő, budapesti kedves előfizetőnk eljegyezte Katona Béla okl. gépészmérnök.

A közismert SEMLER cég mindennemű finom szöveteiben ma is nagy a választék.

ANGYALKÁK ERKEZÉSE.

Neményi Lajos és neje Bödör Margit kedves előfizetőnk boldogan jelentik, hogy kislányuk született, aki a szent keresztységben a Margit, Erzsébet, Gabriella neveket kapta. Keresztzüllők: Francois Cesar, Metzler Erzsébet és Rácz Gabriella. — Strokay Károly és neje ungvári kedves előfizetőnk örömmel értesítenek, hogy házasságukat az ég kisleányval áldotta meg, aki a szent keresztységben a Gyöngyike, Katalin, Julianna neveket kapta. Keresztzüllők:

Strokay Julianna tanítónő, Gradnau (Burgenland), Turányi Istvánné, Szombathely és Strokay János tanító, Pusztacsó. — Artner Ferenc, a Franck Henrik Fiaci rt. pótkávéggyár tisztviselője és neje Tihanyi Ilona alberfalvai kedves előfizetőnk boldogan jelentik, hogy kislány született, aki a szent keresztységben a Balázs, László, Töhötöm neveket nyerte. — Boros István és neje Osváth Piroksa szolnoki kedves előfizetőnk örömmel értesítenek, hogy a jó Isten házasságukat leánygyermekkel áldotta meg, aki a szent keresztységben a Piroksa, Erzsébet, Mária neveket kapta. Keresztzüllők: Fekete Andrásné. — Aleva Gyula és neje Széplaky Lenke oldalfalvai kedves előfizetőnk boldogan jelentik, hogy házasságukat az Eg kislányval áldotta meg, aki a szent keresztységben a Gyula, Attila, Árpád neveket kapta. Keresztzüllők: Paál Zoltán és neje Széplaky Sára.

IN MEMORIAM

Zorkóczy Zorkóczy Béláné szül. Szalóki Blanka budapesti hűséges előfizetőnk 32 éves korában elhunyt. — Vaszőcsik Gyula gyémántmésés ny. ak. espereslelkész Karácsván, 90 éves korában visszaadta nemes lelkét Teremtőjének. — Klöczl Teréz csillaghegyi hűséges előfizetőnk 23 éves korában elhunyt.

Kertkultúra

Írja SZILAGYI JÓZSEF

Budapest szfv. kertészeti igazgatója

Vizipálma nagyon kedvelt, hálás szobanövény, igen szép levélete pálmászerűen helyezkedik el, hosszú, vékony, díszes száron. Egyáltalán nem tartozik a pálmafélékhez, azonban közönségesen így nevezik, az előbb említett levéllássa miatt. A botanikusok ezt a szép növényt *Cyperus alternifolius*-nak neveztek el. Hazája Madagaskárban van. Magassága 40—90 cm. Évelő növény. Igénytelen virágjait többnyire június—júliusban fejleszti ki. A vékony levélszárak tetején szép levélkoronát fejleszt, a levelekékké hosszban kihegyezettek, lándzsásak. Ezek tövéből nő ki a virágja. Mocsári növény lévén, nagyon szereti a nedvességet, ezért szokás a cserépek alá feltétlenül tálat helyezni, hogy bátran öntözhesük, mert egyszeri kiszáradás könnyen végzetes lehet. Szokták a vizipálmát akváriumok beültetésére is használni, itt azonban igen hatalmasra nő, ezért csak nagyméretű akváriumok beültetésére alkalmas. Akváriumban nevelve, cserépe több centiméternyire a víz alá kerülhet, de lehet egyenesen az akvárium talajába is kiültetni. Nagyon jól alkalmazható a vizipálma télikertek partjainak beültetésére, festői képet kölcsönöz, mintha sok-sok gyönyörű pálma volna egymás mellé helyezve. Legismertebb fajtája a közkedvelt *C. alternifolius*, amely a levélpompán kivül még virágjaival is hat, szép körben csüngenek le a virágok a levélszárakról. Nyáron szabadban is megmarad, ezért a parkokban lévő vízmedencék benepesítésére is kiválóan alkalmas. Ha bőségesen öntözzük, akkor még a teljes napot is kibírja, ezerszínű virágkiültetésekhez zöld foltok létesítésére is felhasználhatjuk. A szabadba való kiültetés előtt fokozatosan hozzászoktatjuk a napfényhez. Legkönnyebben szaporíthatjuk ugyanis levélkorona dugványokról, a levelek hónaljában lévő rügyecské, ha nedves homokba dugványozzuk a levágott szarát, kihajtanak és új növényekké fejlődnek. A dugványt úgy készítjük, hogy a levágott levélkorona alsó részén kb. 2 cm. hosszúságú szarát meghagyunk, hogy könnyen a homokba szoríthatjuk a dugványt, a levelekét pedig felére kurtítjuk, hogy minél kevesebbet párologtasson a dugvány. Ez rendkívül fontos, hiszen mocsári növény. Ha nincs megalatpunk a szaporításra, az sem baj, mert szívesen gyökeresedik egy félleg töltött szaporító ládában is, amelyet végleglappal borítunk le, a nedvesség megővése miatt. A szaporító láda lefolyóni-lásait célszerű, mielőtt homokkal felíg töltenék, erősen eldugaszolni. Ide ültetjük az előre megvágot dugványokat, üveglappal fedjük és papírral árnyékoljuk. A gyökeresedés 3—6 hét alatt megindul, ezután agyagos, tápdús földbe, kis cserépekbe ültetjük a növénykéket, amelyeket míg a gyökeresedés előrehalad, zárt helyiségben helyezünk el. Időnkénti átültetés, gondos öntözés a további teendők. Ha árnyékolva neveljük, akkor hosszú hajtásai fejlődnek, míg teljes napon rövidebbre nő. A vizipálma egyetlen hibája, hogy nem bírja a szárazságot, ezért gondunk legyen az öntözésére. Más növény még vígan fejlődik olyan nedvességű talajban, ahol a vizipálma már nedvességhiány miatt puszta. Ha ezt az igényét kielégítjük, a vizipálma sok örömmünkre fog szolgálni, úgy szobánkban alkalmasza, mint bármelyik más említett helyen.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

SOLE MIO. Megnyugtató, hogy tisztában van a helyzettel, a család kemény, hajlíthatatlan göggjével és tudja, hogy súlyos harc árán lehetne a felesége, ha a dolog egyáltalán döntésig érik. Egyelőre még az sem bizonyos, hogy gondol-e ő egyáltalán házasságra. A szerelmet már sokan feloldozták anyagi érdekből, családi, társadalmi szempontokból. Ezt sem szabad Önnek elfelejteni. De nem csak félni kell a családstól, hanem óvatosan tá voltartania magát. Legkevésbé engedheti szabadjára érzéseit ilyen komplikált körülmények között. Ne színeze ragyogó színekkel, szerelmes szíve forró lángolásával a jövőt, mert alap nélkül szét-foszlik, mint a szappanbuborék. A férfi akarata dönti el, vállalja-e a családdal való harcot szerelméért. Miért hagyja bizonytalanságban Önt szándéka felől? Nyugtalanogást okoz vele. Magánúton is képezheti magát, ha rendszerrel olvas. Pl. vegye át a magyar és világiörténelmet, földrajzot, a magyar és világirodalmat. Nem írta meg iskolai végzettségét, hogy annak megfelelően ajánlhatunk volna Önnek könyveket, amelyeket szükséges olvasnia, hogy önművelését megvalósíthassa. Ha komolyan foglalkozik a magánúton való ismeretek szerzésével: szívesen ajánlunk könyveket, de előbb válaszoljon kérdésünkre.

Egy szenvedő kisleány. Nem is olyan rendkívüli az Ön elgondolása, kedves kisleány, mint hiszi. Ha mindenáron szeretné megismerni azt a nagyon szimpatikus fiatalembert, miért nem marad otthon, szüleinél hosszabb ideig? Kisvárosban, ahol mindenki mindenkit ismer, nem ütközik akadályba az ismerkedés. Elő is lehet segíteni, ha a véletlen nem játszik közre. Akadhat közös ismerős az illető hivatalában, aki az ügyesen előkészített találkozásnál bemutatja Önnek. Ha távol van tőle, — beláthatja — nincs alkalom az ismerkedésre. Azt nem tanácsoljuk, hogy hírlap útján keresse. Ez nem volna összeegyeztethető a nő finom lelkiségével.

AKI GYORSAN AD, KÉTSZER AD jel-igére, árán maradt erdélyi tanító családja részére még a következő adományok érkezte szerkesztőségünkbe: Moiret Lajosné P. 5-t, Szamosvölgyi Mihályné től férjüket küldött. Az adományokért a segélyezett család nevében szerkesztőségünk hálás köszönetét fejezi ki.

Bálozó kisleány. Barátnője téved, mert egyáltalán nem szokás, hogy az apa leánya udvarlói látogatását visszaadja. Édesapja nem követ el udvariatlanságot, amikor nem hajlandó kisleánya megpendítlet kívánságát teljesíteni. Ha Ön nincs is tájékozva az idevonatkozó társadalmi szokásokról, disztingváló képessége külön szabályok ismerete nélkül is helyesen irányítja. Kétségeit tehát eloszlatjuk. Társadalmi szabály egyáltalán nem kötelezi a családost apát arra, hogy leánya udvarlói látogatását visszaadja.

ERDELYI ASSZONY. Nagyon kedves levelét hálásan köszönöm. Örülök, hogy megtisztelt bízalmával a tárgyilagos kritika súlyát vállalja. Szívesen olvastam el verseit. Sajnos, nem közölhetjük. Átértett, formás, de szárnyatlan kis magánygyek.

K. P. E. A költői ambíció a legemesebb és legértékesebb ambíció. Nem is az ambíció mülk, hogy a versek csak a fel-

színen úszó gondolatok és eszmék lera-kódásai. Igazi hangulatok. De mélyedjen el, legyen egyéni.

G. ERZSÉBET. Elviseitük embertelen megpróbáltatásainkat és részben győzelmeskedtünk fölöttük. A magyar szívek szikráztak az ütések alatt, de nem csorbultak meg. Az igazságban való hitünk mindenkifölött győzni fog.

November 9. Az elmúlt két esztendő alatt nem jutott olyan messze az életén átgázoló s legszentebb érzéseit letipró eseményektől, hogy elfelejthette volna, ami volt és ami várna rá újjól, ha vállalná a mult feltámasztását. A fejbütiöt ember kábulatából sokára tér magához s még azután is nehezen ismeri fel környezetét, a körülötte levő tárgyakat egyenként nézi, amíg ráismer a saját tulajdonaira. Ebben az állapotban nem lehet azt kívánni, hogy határoznai tudjon. Egyelőre legtanácsosabb, ha vár a döntéssel. Nem gondolja, hogy csak azért tette ezt az ajánlatot, hogy a bíróság által megítélt nőrtartás fizetésétől így akar szabadulni? Nekünk ez a gyanunk. Ha tévednénk, szívesen vállalnok a tévedés beismerését, annál is inkább, mert elmondhatnók, hogy ez egyszer a jószág győzött. Az a kijelentése: „hogyha nem érzí jól magát, ismét el-megy”, elég nekünk, hogy ne higgyünk a visszatérés ösztinteségében. Ilyen mentalitású férjért áldozza ön fel az életét?

Az összes szépséghibák megszüntetése. Modern szépségápolás. Biztos hatású széplítőszerék. Vidékre postai szétküldés.

FÖLDESNE „JUNÓ” kozmetikai intézete

Budapest, IV., Károly király-út 24. Díjtalan tanácsadás, levél útján is!

Nyári emlék. Az ilyen édes emlék bevésődik az ember lelkébe és onnan az idő sem törölheti le soha. Ennek a bájós történelnek a kapcsán eszembe jut Szel úrfi és a Nap meséje. Mennyi bölcsesség van elrejtve benne! Emlékszük: — Szel úrfi és a Nap fogadott, hogy melyikük veszi le hamarabb a vándor köpenyét. Neki is rugaszkodott a maga gorbombamódján Szel úrfi s húzta, tépte, rancigálta, de a vándor annál szorosabban fogta magához és nem tudta letépni róla. A Nap bölcsen mosolygott rá, mind melegebben, mind forróbban megletette és a vándor önként vetette

Vigyázat!

A Darmol hashajtót utanozák. Ügyeljen, mert minden tabletán a „DARMOL” szónak és T alaku bevágásnak kell lenni. Kimondottan eredeti csomagban kérje.

DARMOL

Orvosok ezrei

ajánlják a Togal-t

rheumatikus és közvényes fájdalmaik ellen, idegfájdalmaknál fejfájásnál, tag- és ízületi fájdalmaiknál, valamint meg-hüléses betegségek ellen. Tegyen meg ma egy kísérletet. Kérje kifejezetten a kiváló hatású Togal-t. Teljesen ártalmatlan. Minden gyógyszerárban. P. 1.60

le a köpenyét. A gorombaság növeli az ellenállást, jó szóval, jó bánásmóddal mindenkit meg lehet nyerni és a legtöbb eredményt lehet elérni. Nem gyermekese, hanem felnőtteknek szóló bölcs tanítás. Ezt igazolja az Ön meglátása is, mintha valami titok világosodott volna meg, mintha valami igazságot hallott volna. Ez vezette a helyes módszerre, amit egyszer kifogásoltak és vitáltak.

F. Josefina. A tollpárnák szaglatlanítását, ha a gőzben tisztítás nem járt eredményre, télen nem lehet elvégezni, mert csak egy módon lehetséges, ha a tollat kimosatja, úgyiszintén a huzatokat is. Ehhez nyári meleg időre van szükség, mert az átmosott tollat padláson, erre megfelelő helyen kell megszáritani. Addig is naponta hosszabb ideig és állandóan szellőztessék. A hideg, éles levegő ha jól átjárja, megszüntetheti a kellemetlen szagot.

TÉLI REGE. Lehetetlen véleményt mondani. Először azért, mert túlságosan burkoló szavakban ismerteti helyzetét. Másodszor azért, mert ismernünk kellene szentélyesen a szereplőket, hogy jellemből következtetni tudjunk. A szerelem az a betegség, amelyet minden korban meg lehet kapni. Természetesen több fejjelmezést és önmuralt tételeznünk fel és várunk el az Őn korában. Okosság mellett bizonyít, hogy nem árulta el érzéseit, mert véleménye szerint a szerelmi vallomás a megkéréssel egyértelmű kell legyen. Teljes mértékben aláírjuk az Őn jellegességét, csak aggályos hozzá, hogy legyen továbbra is tartózkodóan kedves hozzá, éreztetheti, hogy szívesen van társaságában, de Őn ne keresse a vele való találkozását. Meghívhatja, de ugyanakkor hívjon meg barátánál közül is. Ha úgy látja, hogy házódik a házasságtól, az még nem jelenti azt, hogy nem akar házasodni, csak aggályos vannak, amiket el akar osztani. Az Őn finom kedvessége hivatott makacs ellenállásán győzedelmeskedni. És jog is.

Gözsí. Ké-désével forduljon az Egészségügyi Politikai Társulathoz. IV., Veres Pálné-u. 9. Ott készséggel tájékoztatják a tudnivalóira vonatkozólag.

Még jobban szeretem. Szerelmesek között talán még gyakoribbak a félreértések. Nem árt meg férfiu tekintélyének, ha Őn keresi a kibékülés lehetőségét, annál inkább se, mert tudja, hogy ő is szenved és megbánta, hogy heves volt a valóságnál, belátja már azt is, hogy igaztalanul gyanúsította, de mégsem jelentkezhetik. Ke-

resse az alkalmat, hogy találkozzanak «véletlenül». A sértődés elpárolgott, a harag tüze is «kialudt», nincs értelme, hogy külön-külön búslakodjanak egymás után, mikor együtt vidáman és boldogan élvezhetik szerelmes szívük boldogító ajándékát. Ön is fájjalja az elparazított percekét. Kár is volna tovább veszni hagyni, mert ami elmúlt, vissza nem jő sohasem.

I. B. Gondolatai nem eredetiek, számtalanszor megirták s az Őn meghatott szíve sem muzsikál újat. Nem komoly elmélyedés, a felszínen röpködő kis érzésvillanások.

„Családi szocializmust” cikkünkre érkezett visszhang: Az alföldi anyák nevében fordulok Főszerkesztő Urhoz, s kérem, hogy a „Magyar Nők Lapja” hasábjain adjon helyet ennek a pár sornak. Legelőször is a professzor urak és főorvosok feleségeihez szeretnék szólani, akiknek egyetlen szavukba kerülne, hogy sok szegény magyar anya könnyét letöröljék amit a gyermekszülés kínja sajtol ki szemükből. Nyissák meg a kórházak kapuit az 5—6 holdas gazdáik, szegény kereskedő és iparos asszonyai számára, akiknek egy szoba-konyhás házuk van, ne kelljen még nagyon komoly baj esetén is felve bemenni, mert a kórházi költséget elárverezik 10—15 évi munkájuk eredményét és ezért félve menekül a szegény ember a gyerektől, mert minék, ha nincs egy sarok bőlesőnek. Gazdag asszonyok, akiknek módjukban van segíteni, hogy csak egy házbíráról, vagy nagystélyi toalettről mondjának le, hány szegény gyermeknek jutna helyette takaróra. Hány gyermeket lehetne felöltöztetni, kezébe könyvet vagy szerszámot adni. Nyissák ki a szívüket, szeretetet és megbecsülést adjanak megaláztatások helyett. De nemcsak biztatást kérünk, hanem támogatást is. Adunk gyermeket, csak tudjuk mire.

Több gyermekvédő helyet és kevesebb kezmetikai intézetet! Lóversenyek helyett iskolákat látogassanak és segítsenek. Nem alamsznát kérünk, hanem önkéntes adományokat kiváló tanuló, szegény gyermekek számára. Milyen szép lenne, ha a sok gyermektelen úri család az arra rászoruló gyermek taníttatását magára vállalná. Nehéz a gyermeket világra hozni, de még nagyobb az a felelősség, ami a neveléssel a szülőkre hárul. Ne kívánják tehát, hogy a szegény nép viseljen minden terhet. Ők érzik legjobban a terhet és legtöbbször csak azért, mert azt. Adtak a hazának katonát, az iskolának kiváló tanulókat, akiknek jutalmul a lenézés jut, mert hiába jó tanuló, nem «úri gyerek». Segítsük talpraállani a romlatlan erkölcsű magyar anyák gyermekeit. Fordítsunk rájuk fokozottabb gondot, s (meg-lássák) nem lesz hiába! Így bízhatunk a jobb jövőben. Még csak azokhoz a magukat fiatalnak tartó özvegy vagy elvált asszonyokhoz szeretnék szólani, akiket „megkímélt” a sors a gyermektől” s telik nekik öszülő hajukat feketére festeni, fűrdőhelyeken pihenni és kutyákat sétáltatni. Ne bántáska a velük hasonló korú sok gyermekes anyát azzal, hogy öszülő és ingadozó férjüket „elcsábítják”, csak azért, mert „joguk van az élethez”. Az anya nem tud mindig mosolyogni, neki nagy gyermekeivel is törődnie kell és baring szereti férjét, az a szeretet megoszlik, mert 4—5 gyermek tőle vár jó szót, anyai simogatást. Kérem őket, ne állítsák az elfáradt anya felnőtt leánygyermekét olyan lelkegrázó kiállítás elé, aki félti a családi élet szentségét, a békét és az édesanyai hitet.

Alföldi előfizető.

APRÓHIRDETESEK

Ezen rovatban közlendő hirdetés szavanként 15 fillér. Vestagabban betűkkel szedett első szó díja 30 fillér. Tíz szóban aluli szöveg hirdetési díja 1 pengő 50 fillér. Jellegű hirdetésekre érkező levelek továbbítására hirdetési díjjal egyidejűleg külön 1 pengő utalandó át. Állást kereső hirdetések szavanként 10 fillér. A hirdetés díja előre beküldendő.

B R I L L I Á N S T, aranyat, fogaranyat, ezüstöt, szőnyegét legrágóbban vesző Baross ékszerház, Baross-utca 83. szám. Telefonáljon: 134—770.

Mimóza. Világhírű grafológusnő analízis írábóli és fényképről. Állandó címe: Pécs, Szénelv-utca 50. Válaszbélyeg küldendő.

Legmodernebb szabás, varrás, fehérnemű-zabászat. Mestervizsga. „Elit” szalón. Erzsébet-körút 48. szám.

Budapestre érkező úri személyeknek szép, kényelmes lakásban 2 pengőért megszállás. Főjezőné. Orczy-út 40. I. 10.

József-körút 65. Grimm József aranyéremmel kitüntetett zongorakészítő. — **Zongorák,** pianók, harmonikumok legelőszörben részletre, garanciával hangolás, javítás.

Pestre érkező családok számára úri otthon nyujtok. Dolákó, IV., Ferenciek tere 7. II. 5. Telefon: 386-089.

Zongorák, pianók előleg nélküli húszpengős részletre 550 pengőtől legelőszörben Fejnyéző zongorateremben, Erzsébet-körút huszonhat. **Bérezongorák** csoda olcsóan.

Bundák, szépek, olcsók, **Kókay Endre** szűcsnél, V., Vilmos császár-út 10. sz. Telefon: 386-784. Átalakításokat vállal.

Zongorát vagy pianót azonnal készpénzfizetésért sűrgősen vennék. Tel.: 225-689. Zongoraterem.

Budapestre érkezőknek úri otthon nyujtok. Hűjű máv. főntéző. Erzsébet-körút 2. III 19. (Lift.) Telefon: 22-55-55

Rövid fekete gyakorlózongora kettősű, kitűnő felüldi hatással. Zongorák, pianók felüldő olcsón, előleg nélkül, legelőszörben részletre. **Rákóczi-út ötven. zongoraterem.**

Szentkirályi Penzák. Szentkirályi-u. 6. Olcsó családú otthon. Szobák ellátás nélkül is jutányosan

Nőruha szabás-varrás, ipari szalón. Mérték után szabásmintákat készítenk. Kerekessné, Várház-körút.

20 éves, nős, keresztény, gimn. érettségivel, német nyelvtudással, gyakorlott gépirő is, magyar állampolgár, volt textilgyári úr mi tisztviselő, üzembredukció folytán állataltan, gyárhoz, vagy bármely magánvállalathoz tisztviselőnek, esetleg munkafelügyelőnek, árukiréselőnek, uradalomba, gazdaságba tisztviselőnek ajánlkozok. Levelet „Köszög” jellegre kiadóba kér.

20 éves úrileány német kisasszonyi, társalkodóni, vagy hasonló állást keres. Rábafüzes, Vas m. Póstan marad.

Gyakorlott tanító elemi isk. tanulók tanítására ajánlkozok német, francia és zongoraoaktatással. Cím: Taniódné, Mohács, Kossuth L.-u. 38.

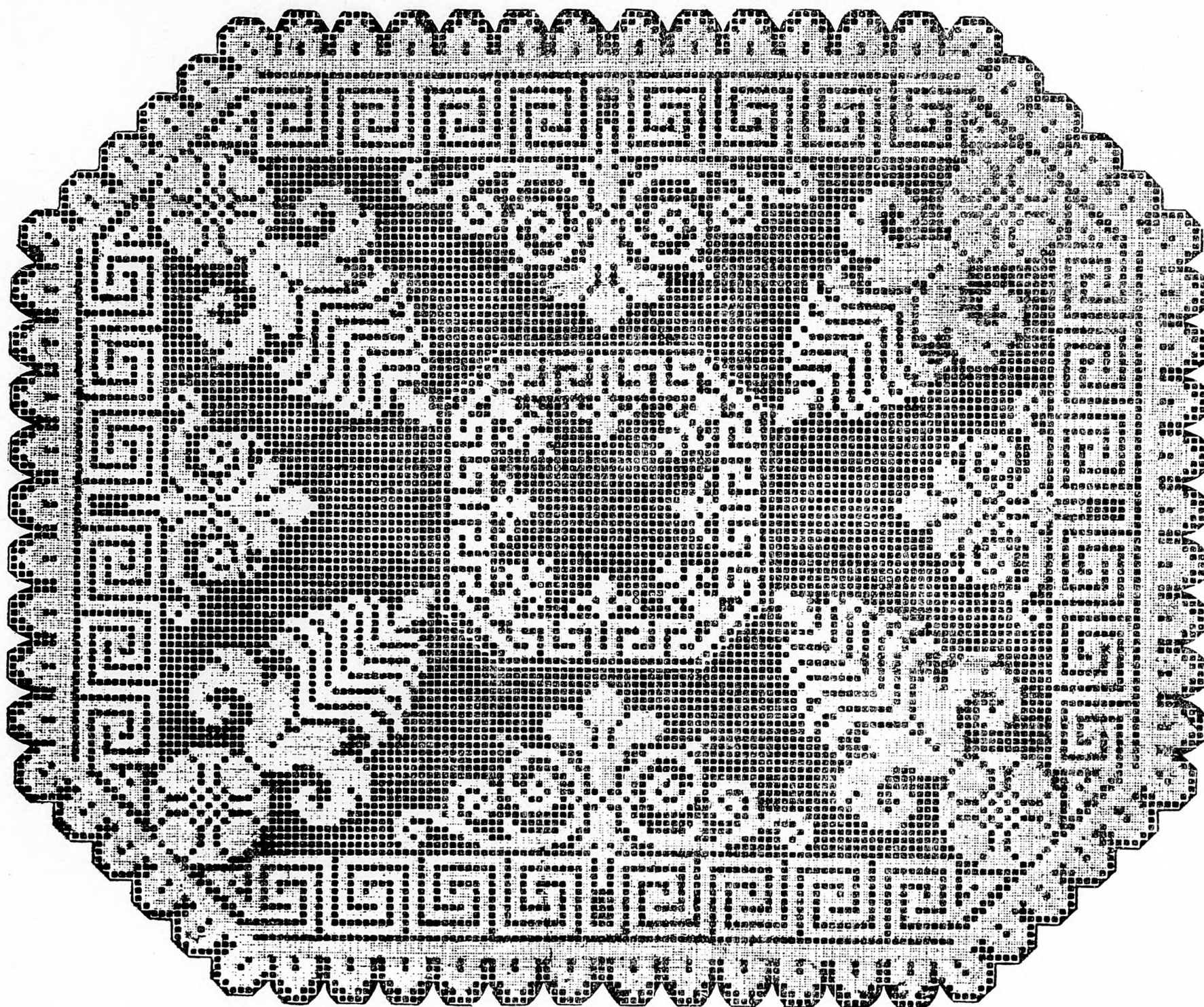
Fiatal fróné, őskeresztény, olaszországi útra keres idősebb úriasszony útítárásnál, aki olaszul, esetleg nemétül tud. Levelet „Olaszországba” jellegre kiadóba kérek.

Olvastársnőmet kérem, ajánljanak ügyes, kipróbált házivarrósnál. Jentschné, Budapest, XII., Gombós Gyula-út 34.

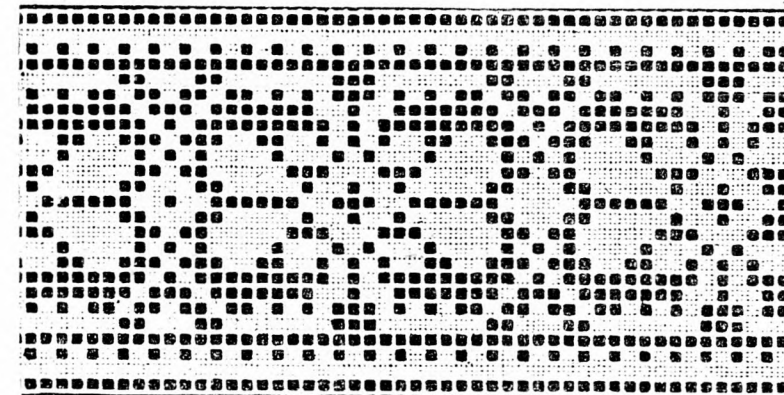
Felelős szerkesztő és kiadó: Papp Jenő
Kéziratokat, kliséket, fényképeket nem adunk vissza és nem örzünk meg. A lap cikkeinek és képeinek átvétele és közlése tilos. A Magyar Nők Lapját nyomta a Hungária Hirlapnyomda R.-T. Budapest, V., Vilmos császár-út 34. sz. 4311.40.
Felelős vitéz Bánó Lehel igazgató.

LÁSZLÓ PEHELY GYAPJU VATA PAPLAN ALAPITVA SZOLID-MEGBIZHATÓ 1898 • VII. VAS UCCA 14

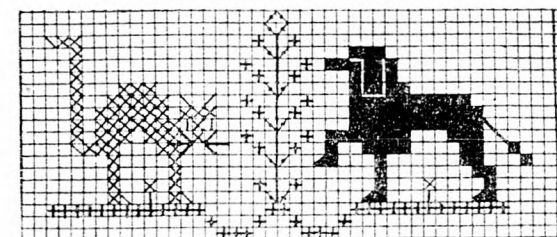
A Magyar Nők Lapja 1941 január havi kézimunkamelléklete (Állandó havi melléklet)

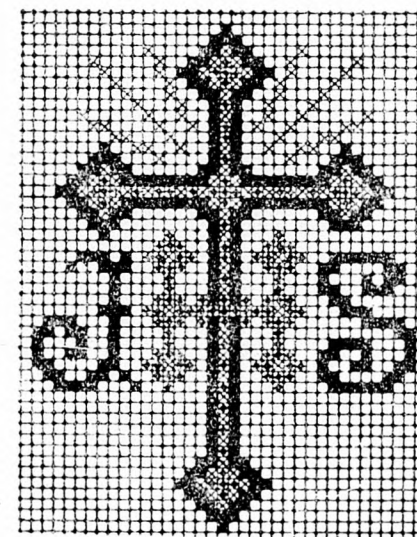
2. Asztalterítő. 130 kocka széles és 146 kocka hosszú. Készíthetjük kisebb vagy nagyobb kockákkal, az asztal mérete szerint. Horgolásához 5-ös vagy 8-as gyöngyfonalat használunk. 1 motring fehér színben P 1.60, ekrü színben P 1.40. Beszerezhető a MUL-nál, Teréz-kt. 6.

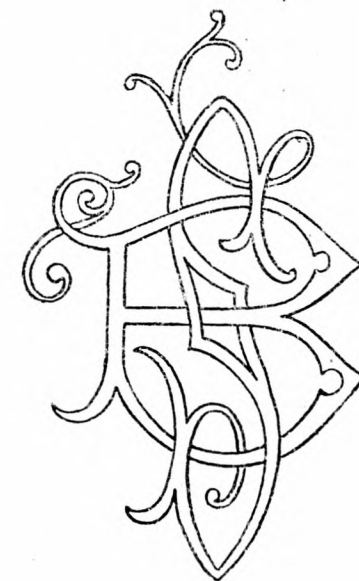
3. Rece csik, 25 szem széles. Teljesen készen 12 cm-es szélességben, 5 m/m-es kockával készítve, métere P 4.20.

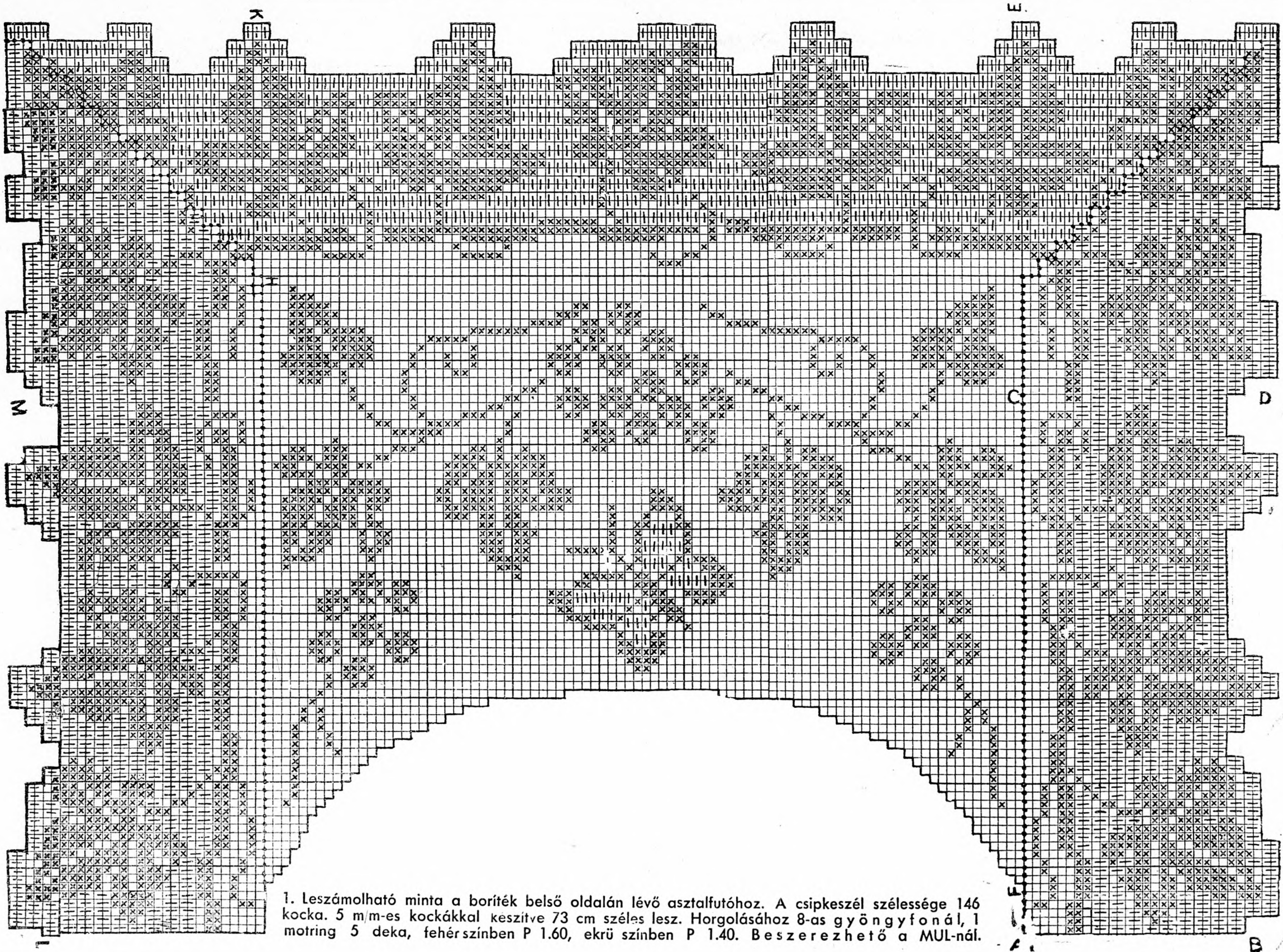
4. Keresztöltéses minta gyermekruhácskák díszítésére. Beszerezhető a MUL-nál.

5. Keresztöltéses minta egyházi terítők díszítésére. Beszerezhető a MUL-nál, Teréz-körút 6.

A Magyar Nők Lapja 1941 január havi kézimunkamelélete

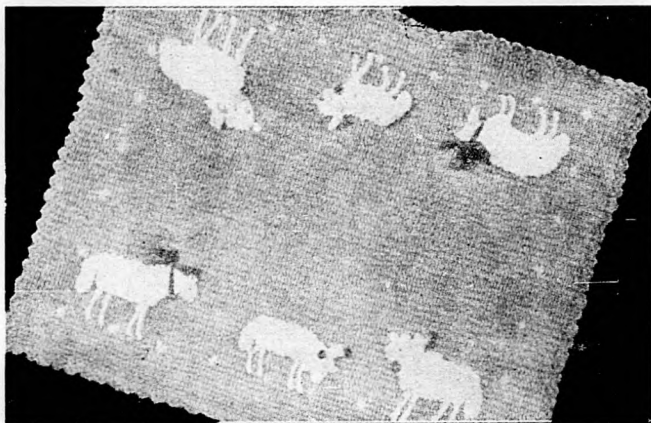

1. Leszámolható minta a boríték belső oldalán lévő asztalfutóhoz. A csipkeszél szélessége 146 kocka. 5 mm-es kockákkal készítve 73 cm széles lesz. Horgolásához 8-as gyöngyfonál, 1 motring 5 deka, fehérszínben P 1.60, ekrü színben P 1.40. Beszerezhető a MUL-nál.

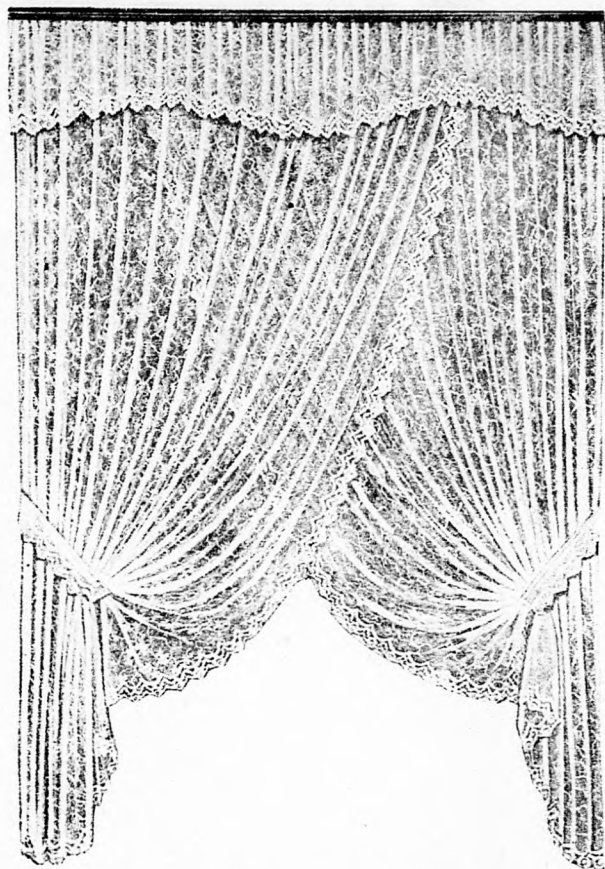
A MUL Kézimunkaholtja, Budapest, Teréz-körút 6

Divatos tálcaterítő. 50×50 cm méretben, előrajzolva fehér pamutvászonra P 1.50. Szúrtsablonja 60 fillér. — Beszerezhető a M. U. L. Kézimunkaboltjában, Budapest, Teréz-körút 6.

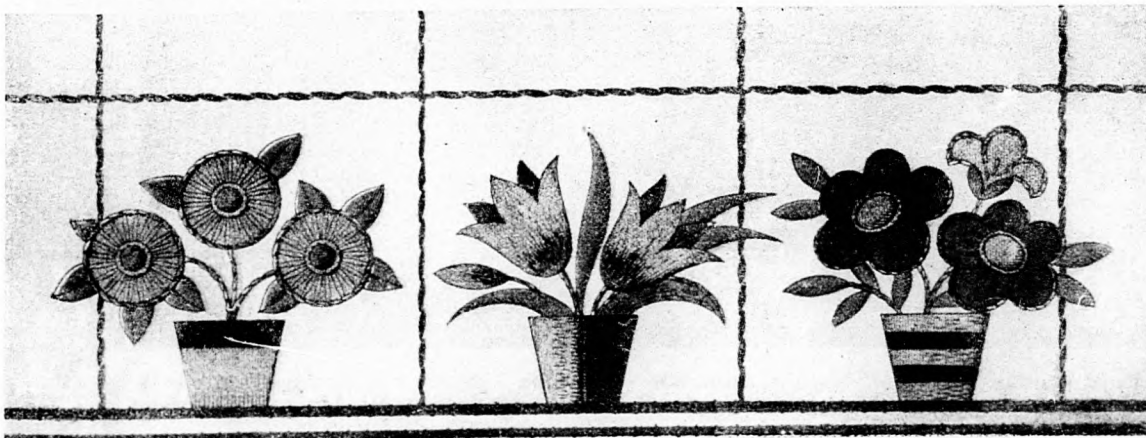

Rátétes tálcakendő. Frész pamutvászonból készítjük fehér rátéttel. Előrajzolva, a rátét anyaggal együtt, P 1.20. Mérete 30×40 cm. Beszerezhető a MUL Kézimunkaboltban, Teréz-krt. 6.

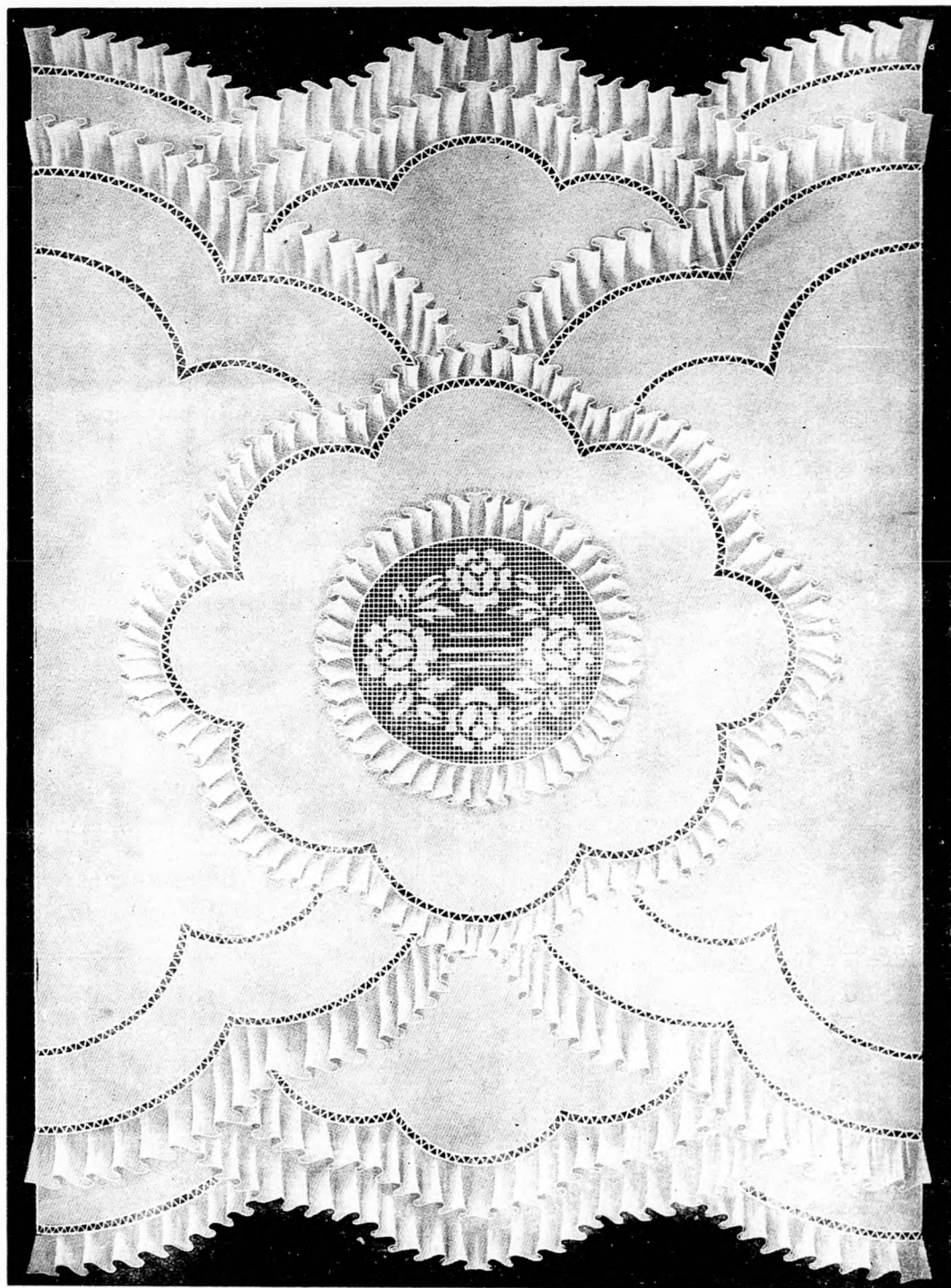
Hálószobába függöny. Vékony csipkeszövetből, dúsan húzva. Csipkeszövet mintákat küldünk és méret után árajánlattal szolgálunk. Beszerezhető a M. U. L.-nál.

MUL Kézimunkabolt, Budapest VI, Teréz-körút 6. Függönyök, fonalak és kézimunkaanyagok legolcsóbb beszerzési helye.

Hímzés minták a boríték második oldalán látható szalvétákhoz.

MAGYAR NŐK LAPJA

Díszes ágyterítő. Vastagszálú tüllből készítjük, rece motívummal. Mérete 220×320 cm. Hozzávaló tüll, betét és a motív leszámolható mintája P 50.— Teljesen készen P 78.— Beszerezhető a MUL Kézimunkaboltjában